

T.C.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

NURETTİN ÖZDEMİR, HAYATI VE ŞİİRLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

İLHAN SİVRİ

TEZ DANIŞMANI

DR. ÖĞR. ÜYESİ EMİNE BİLGEHAN TÜRK

GİRESUN – 2019

T.C.
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

NURETTİN ÖZDEMİR, HAYATI VE ŞİİRLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

İLHAN SİVRİ

TEZ DANIŞMANI

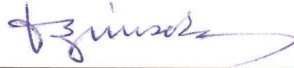

DR. ÖĞR. ÜYESİ EMİNE BİLGEHAN TÜRK

GİRESUN – 2019

JÜRİ ÜYELERİ ONAY SAYFASI

Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün tarihli toplantısında oluşturulan jüri, Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi İlhan SİVRİ'nin "Nurettin Özdemir, Hayatı ve Şiirleri Üzerine Bir İnceleme" başlıklı tezini incelemiş olup aday 03.05.2019 tarihinde, saat 10:00 da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Aday çalışma, sınav sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Sınav Jürisi	Unvanı, Adı Soyadı	İmzası
Üye (Başkan)	Dr. Öğr. Üyesi Tacettin ŞİMŞEK	
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Emine Bilgehan TÜRK	
Üye	Doç. Dr. Hatem TÜRK	

ONAY

...../...../2019

Enstitü Müdürü

Prof. Dr. Güven ÖZDEM

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Nurettin Özdemir, Hayatı ve Şiirleri Üzerine Bir İnceleme” adlı çalışmamın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

03 / 05 / 2019

İlhan SİVRİ

ÖN SÖZ

Cumhuriyetten sonra Türk şiiri farklı poetik anlayışlar çevresinde varlığını devam ettirir. Özellikle kendi şiir ve sanat anlayışları etrafında ortaya çıkan ve belirli dergi isimleriyle de özdeşleşen bu farklılıklar kendi sanat renklerini oluşturmuştur. Nurettin Özdemir bu farklı anlayışlar etrafında teşekkül eden dergilerin birçoğunda şiirler yayımlamış, yazılar kaleme almıştır. Bazı değerlendirmelerle sınıflandırılan ve sınırlandırılan sanat anlayışına dâhil olmamış benzer sınıflandırmalarla da tarif edilmeye çalışılan dünya görüşleri içerisinde de yer almamıştır. Nurettin Özdemir, kendi değerlendirmesiyle haksızlık saydığı bütün tutum ve davranışların karşısında neticesi ne olursa olsun doğru bildiği tavırlar sergilemiştir. Daha lise yıllarında tasdikname ile okul değiştirmesine sebep olan bu tavır hayatının hemen her döneminde sürmüştür. Onun bu tutum ve tavrı sanat anlayışına da yansımış sadece belirli çizgilerdeki dergilerde değil hemen ulaşabildiği tüm dergilerde eserlerini yayımlatmıştır. Nurettin Özdemir, yaşadığı zamandaki ve yaşadığı çevredeki tüm şairlere yakın olmaya çalışmış, Tanpınar'dan Attilâ İlhan'a, Kaya Bilgegil'den Feyzi Halıcı'ya kadar birçok şairle şiir meclisi oluşturmayı başarabilmiştir.

Nurettin Özdemir'in siyasi yönü de şairliği gibi henüz lise yıllarında şekillenmeye başlamıştır. Siyasi yönünde de kendince çizdiği sınırlardan sapmayan bir tavır sergiler. CHP'den 1961-65 ve 1969-73 yılları arasında milletvekili olarak parlamentoda yer alır. Demirel'in kurucusu olduğu hiçbir siyasi teşekkül içerisinde yer almamış olmakla birlikte hem Süleyman Demirel'le hem de İsmet İnönü'yle uzun süren dostluklar kurmuştur.

Bu çalışma Türk şiirinde geleneğin devamı niteliğinde bir şair olmakla birlikte farklı kaynaklardan beslenerek kendi sesini arayan Nurettin Özdemir'in hayatına ve eserlerine olan ilgiyi uyandırabilmek ayrıca bundan sonra yapılması düşünülen kapsamlı çalışmalara kaynaklık edebilmek için şairin bibliyografyasını oluşturabilmek amacıyla hazırlanmıştır.

Çalışma “Giriş” ve dört bölümden oluşmaktadır. Girişte Nurettin Özdemir'in yetiştiği ortamın oluşmasında etkili olan şiir anlayışının genel çizgilerle çerçevesi oluşturulmaya çalışılmıştır. “Hayatı” bölümünde kişiliğini oluşturan temel parçaların

izleri sürülmekle birlikte ailesine ve eğitim hayatına dair bilgilerin yanı sıra siyasi kimliği ve milletvekilliği üzerinde durulmuştur. İkinci bölümde; sanatını besleyen kaynaklar ve bunların sanatındaki akisleri incelenmeye çalışılmıştır. Hayatına dair ulaşabildiğimiz tüm bilgiler sanatına tesir etme yönüyle ilişkilendirilerek ele alınmaya gayret edilmiştir. Üçüncü bölümde Nurettin Özdemir'in şiirleri genel hatlarıyla şekil ve muhteva özellikleri bakımından ele alınmış ve belirgin olan temalar etrafında şiirleri tasnif edilerek incelenmeye çalışılmıştır. Dördüncü bölümde şairin kitapları ve yayımlanmış yazılarının yanı sıra şair hakkında kitaplarda ve süreli yayınlarda yayımlanmış yazılar da ayrı bir başlık altında toplanmaya çalışılmıştır. Çalışmamızda metin içindeki alıntılarda asıllarındaki imlâ kullanımına sadık kalınmıştır.

Bir şairi her yönüyle tanıyabilmenin güçlüğüne bilmekle birlikte şairin yaşamışlıklarına ulaşabilmemizde kızı Aslıhan Güven Hanımefendi ve eşi saygıdeğer Coşkun Güven Beyefendi özellikle şairin şahsi kütüphanesinin kapılarını açarak ve şair hakkında mülakat isteğimizi kabul ederek bizlere yardımcı oldular. Gümüşhane'nin en uzun soluklu gazetesi olma özelliğini taşıyan *Kuşakkaya* gazetesinin sahibi Turan Tuğlu, gazete arşivini bizlere açarak, şairin şahsi mektuplarını paylaşarak ayrıca yıllarca süren dostluklarından hatırladıklarını aktararak çalışmamıza katkı sağladı.

Bu süreçte yukarıda zikrettiğimiz isimlere müteşekkir olmanın yanında bu çalışmaya başlamamızı teşvik eden, fikirleriyle zenginleştiren Dr. Öğr. Üyesi Tacettin Şimşek'e, süreç boyunca desteklerini esirgemeyen Doç. Dr. Hatem Türk'e, sabrı ve anlayışına minnet duyduğum saygıdeğer hocam Dr. Öğr. Üyesi Emine Bilgehan Türk'e teşekkür ediyorum. Araştırmam boyunca yanımda olan okul ve sınıf arkadaşlarıma, yazma serüvenimde her türlü desteği esirgemeyen yeğenlerime teşekkür ediyorum.

Son teşekkürüm de aileme, Yunus'a ve Mehmet'e...

İlhan SİVRİ

Giresun - 2019

ÖZET

**SİVRİ, İlhan, “NURETTİN ÖZDEMİR HAYATI VE ŞİİRLERİ ÜZERİNE
BİR İNCELEME” Yüksek Lisans - 2019, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim
Dalı.**

Nurettin Özdemir; 1927-2016 yılları arasında yaşamış parlamenter bir şairdir. 1940'lı yıllarda şiirleri yayımlanmaya başlayan şairin, *Hayat Şiiri*,(1949), *Yağmur Sonrası*,(1955), *Yitik Sevgi* (1959), *Vakit Geçti Yorgunum* (1981), ve *Zaman ve Aşk* (1997) olmak üzere beş kitabı vardır. Bir üslup kaygısıyla oluşturduğu şiirlerinin yanı sıra toplumsal meseleler üzerine düşüncelerini aktardığı yazıları da vardır. Yazıları, şiirlerinin birçoğu yerel ve ulusal farklı gazete ve dergilerde yayımlanmıştır. Geleneksel şiirin yanı sıra çağdaş Türk şiirinin ve dünya şiirinin yansımaları Özdemir'in şiirlerinde görülebilmektedir. Şiirine tesir eden önemli edebî şahsiyetleri ise Türk edebiyatında özellikle Yahya Kemal Beyatlı ve Ahmet Hamdi Tanpınar, Batı edebiyatında da Rainer Maria Rilke olarak saymak mümkündür.

Özdemir'in hayatı ve sanatı üzerinde durduğumuz bu çalışmada sanatını kuşatan unsurları belirlemeye çalıştık. Şairin hayatına dair bilgilere birincil kaynaklardan ulaşmaya ve bu bilgileri özellikle sanatına tesir eden yönleriyle, şiirlerini de şekil ve muhteva yönünden öne çıkan özellikleriyle incelemeye çalıştık. Bu çalışmada Nurettin Özdemir'in süreli yayınlardaki yazı ve şiirlerinin yanı sıra hakkında yazılmış yazıların da bir bibliyografyasını oluşturmaya çalıştık.

Anahtar Kelimeler: Nurettin Özdemir, hayatı, sanatı, vatan, aşk

ABSTRACT

SİVRİ, İlhan, “NURETTİN ÖZDEMİR, A REVIEW OF HIS LIFE AND POEMS”, Master Degree - 2019, Department of Turkish Language and Literature

Nurettin Özdemir is a parliamentary poet who lived between 1927-2016. He, whose poems have been published since 1940, has 5 books: *Hayat Şiiri* (1949), *Yağmur Sonrası* (1955), *Yitik Sevgi* (1959), *Vakit Geçti Yorgunum* (1981), and *Zaman ve Aşk* (1997) In addition to his poems with a concern of wording, he also has writings about social issues. Many of his writings and poems have been published on national and international papers and magazines. In addition to the traditional writing, modern Turkish and global poetry's reflections can be seen in his work. It is possible to state that significant literary individuals who influenced his work are Yahya Kemal Beyatlı and Ahmet Hamdi Tanpınar from the Turkish literature, and Maria Rilke from the western literature.

In this study, which mainly focused on Ozdemir's life and his art, we tried to examine the components of his art. We also tried to gather data regarding his life from primary sources. We tried to analyze the information about his life with a focus that affected his poetry. In addition, we analyzed his poems with a focus on structure and its components. In our study, we created a bibliography of the writings about Nurettin Özdemir in additon to his own poems and writings.

Key Words: Nurettin Özdemir, his life, art, homeland, love

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	I
ÖZET.....	III
ABSTRACT	IV
İÇİNDEKİLER	V
KISALTMALAR	VII
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	6
1. HAYATI	6
1.1. Aile Çevresi	6
1.2. Çocukluğu, İlk ve Ortaokul Yılları.....	8
1.3. Lise Yılları, Trabzon Lisesi.....	9
1.4. Nurettin Özdemir ve Boztepe Dergisi	10
1.5. Haydarpaşa Lisesi.....	11
1.6. Üniversite Yılları ve Avukatlık Mesleği	13
1.7. Siyasi Kimliği ve Milletvekilliği	14
1.8 Son Yılları ve Ölümü	16
İKİNCİ BÖLÜM.....	18
2. SANATI.....	18
2.1. Sanatının Evreleri	18
2.1.1. İlk Öğretmenleri ve Annesi.....	18
2.1.2. Aşk'ın Şiirdeki Akisleri.....	19
2.1.3. Ahmet Hamdi Tanpınar, Rainer Maria Rilke ve Yahya Kemal'in Tesiri. 20	
2.2. Yayımlanmamış Şiiri ve Yayımlanan İlk Şiiri	24
2.3. Yayımlanan Ancak Kitaplarına Almadığı Şiirleri.....	25
2.4. Bestelenmiş Şiirleri	26
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	27
3. ŞİİRİNİN ÖZELLİKLERİ	27
3.1. Şiirin Şekil/Biçim Özellikleri.....	27
3.1.1. Dörtlük Nazım Şekli ve Hece Ölçüsü	27
3.1.2. Klasik Türk Şiiri Nazım Ölçüsü Aruzun Şiirdeki Yansımaları.....	29
3.1.3. Serbest Şiir Örnekleri	31

3.1.4. Şiirlerindeki İthaf lar	34
3.2. Şiirin Öz/Muhteva Özellikleri.....	36
3.2.1. Şiirlerinde Yaptığı Biçimsel ve Anlamsal Değişiklikler	36
3.2.2. Şiirlerindeki Metinlerarasılık	42
3.2.3. Şiirlerindeki Aşk Temi	44
3.2.4. Şiirlerindeki Ölüm Temi	49
3.2.5. Şiirlerindeki Millî Romantizm	51
3.3. Kitaplardaki Şiirleri Üzerine Bazı Dikkatler.....	56
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	58
4. ESERLERİ	58
4.1. Hayat Şiiri	58
4.2. Yağmur Sonrası	58
4.3. Yitik Sevgi	59
4.4. Vakit Geçti Yorgunum.....	59
4.5. Zaman ve Aşk	59
SONUÇ	61
KAYNAKÇA	63
Nurettin Özdemir'in Süreli Yayınlarıdaki Şiirleri	68
Nurettin Özdemir'in Süreli Yayınlarıdaki Yazıları.....	81
Nurettin Özdemir ve Eserleri Hakkındaki Süreli Yayın Yazıları	87
Nurettin Özdemir Hakkında Yazılan Kitaplar/ Kitap Bölümleri	91
EKLER	92
ÖZ GEÇMİŞ	133

KISALTMALAR

Akt. : Aktaran

bk. : Bakınız.

CHP : Cumhuriyet Halk Partisi

çev. : Çeviri

DP : Demokrat Parti

hk. : Hakkında

S. : Sayı

s. : Sayfa

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

Y. : Yıl

Yay. : Yayınları / Yayınevi

GİRİŞ

Sosyal hadiseleri, ortaya çıktığı tarih aralığındaki birtakım dinamiklerle açıklamak hiçbir zaman yeterli olmamıştır. Doğal olarak edebî meselelerin ya da ekollerin de tam olarak anlaşılabilmesi tarihsel süreç içerisinde yapılacak sağlıklı bir okumayla ancak mümkün olabilir. İlk şiirini 1944'te yayımlayan Nurettin Özdemir'in ve mensubu bulunduğu Hisar topluluğunun edebiyat tarihindeki yerini tam olarak tespit edebilmek için içine doğdukları kültürel, siyasal şartlar ve edebî ortamın irdelenmesi gerekir. Cumhuriyetin ilan tarihine atfen 1923 tarihiyle başlatılan Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatı her ne kadar kökleri çok daha geriye gitse de inkılap kanonunun hâkimiyeti altındadır. İnkılapların halka anlatılması, yaygınlaştırılması ve buna bağlı olarak da “yeni bir insan” tipinin yetiştirilmesini temel amaç edinen bu kanon, gücünü de devletten alır. Edebiyat dışı birtakım ölçütlerle belirlenen bu kanonun bir süre sonra tekrara düşmesi ve çıkmaza girmesi kaçınılmaz olmuştur. Resmî ideolojiden beslenen ve kendisini ideolojik bir çerçevenin içine hapseden edebiyat, kaçınılmaz bir şekilde edebî anlamda nitelikten ödün vermeye başlamıştır. Edebiyat, araçsallaştığı her dönemde bu niteliksizleşmeye maruz kalmıştır. Ziya Gökalp'ın “şiir devri” ve “şuur devri” kavramlarıyla tasnif ederek içinde bulunduğu devirde de şiirin sustuğunu iddia etmesi ve bu tavırla ortaya konulan eserlerin içerik ve form açısından edebî anlamda arzu edilen seviyeye yakın olmadığı söylenilebilir. Her şeyin ideolojik bir çerçeveye alındığı böylesi dönemlerin bir diğer sonucu da sıra dışı tavırlara yönelimin artması olarak düşünülebilir.

İlk marjinal yönelim, her ne kadar ilk ürünleri 1937'de ortaya çıkmaya başlasa da, (Sazyek, 2006, 66) 1941'de yayımladıkları Garip kitabı ve bu kitabın ön sözüyle başlatılan “Garip Hareketi”dir. Çocukluk çağlarını Atatürk Dönemi'nde (1923-1938), olgunluk çağlarını ise İnönü Dönemi'nde (1938-1950) yaşayan Orhan Veli ve arkadaşları, Orhan Okay'ın ifadesiyle pozitivist ama negatif bir poetikayla edebiyat ortamına giriş yaparlar (Okay, 2013, 35).

Nâzım Hikmet'in “Putları Yıkıyoruz” kampanyasıyla başlattığı Cumhuriyet döneminin ilk tasfiye hareketi, Attilâ İlhan'ın ortaya çıkışını İnönü diktasıyla ilişkilendirdiği (İlhan, 2004, 7) Garip Hareketi'yle yeni bir boyut kazanır. Bu ilk

tasfiye hareketinin muhatapları Abdülhak Hâmid Tarhan ve Mehmet Emin Yurdakul'dur. Dönem itibariyle edebiyat ortamına hâkim olan bu iki edebî anlayış, Orhan Veli ve arkadaşlarının da içine doğdukları edebî ortamı göstermesi açısından önemlidir. Bu dönemde saf (öz) şiirin (poésie püre) temsilcisi durumundaki Ahmet Haşim, Garip poetikasının da ilk ve en önemli muhatabıdır. Orhan Veli ve arkadaşlarının Garip kitabının ön sözüne koydukları poetikaları öncelikle Haşim'in 1921'de Dergâh dergisinde "Şiirde Mana" başlığıyla sonrasında ise *Piyale*'nin (1926) başına "Şiir Hakkında Bazı Mülâhâzalar" başlığıyla koyduğu poetikasına cevap niteliğindedir. Mevcut edebî geleneğin bütünüyle reddedildiği bu poetika bu reddiyeci tarafıyla negatiftir. Çünkü şiirin nasıl olması gerektiği üzerine değil nasıl olmaması gerektiği üzerine odaklanmıştır. Türk edebiyatı üzerindeki hâkimiyeti yaklaşık on yıl süren Garip Hareketi bu reddiyeci tavrı ve şiiri kendi içsel değerleri yerine anlama dayandırmaları sebebiyle bir yıkım etkisi yaratmıştır denilebilir. Bu tavrı yadırgamamak gereklidir çünkü restore etmek yerine yıkıp yeniden yapmayı bir metot olarak benimsemiş olan batılılaşma/modernleşme sürecinin seçkinleriyle beraber toplumca kabul edilebilirliğini zayıflatmıştır. Ancak birçok araştırmacının da kabul ettiği gibi özgün seslerin kaybolduğu, ideolojik baskı altında estetik kıymetlerini kaybeden Türk edebiyatının böyle bir altüst oluşa ihtiyacı vardı. Ortaya çıkan şey edebî bağlamda bir krizdi ve her kriz yeni fırsatlar için yeni imkânlar anlamına gelmekteydi. Şiirin hayatla ve sıradan/küçük insanla daha yakın ve samimi bir ilişki kurması edebiyatımız açısından önemli bir kazanımdır. Ancak şiirin içsel değerlerine karşı alınan marjinal tavrı "gelenek"te yeninin hayat bulacağı bir esneme ortaya çıkarsa da öte taraftan marjinal bir karşıt tavrın gelişmesine zemin hazırlamıştır. Çünkü marjinal reflekslerin hâkim olduğu toplumsal sosyolojilerde kimlikler de uçlarda hayat bulur.

1950'li yıllara kadar hâkimiyetini devam ettiren Garip Hareketi, yorgun düşmüş, yavaş yavaş etkisini kaybetmeye başlamış, ortaya çıkış tarihleri araştırmacılara göre farklılaşsa da (Akkanat, 2002, 60-61) bu yıllar itibari ile İkinci Yeni'nin ilk ürünleri görünür olmaya başlamıştır. Neredeyse Garip poetikasıyla taban tabana zıt bir poetik duruşu temsil eden İkinci Yeni her ne kadar Attilâ İlhan tarafından Demokrat Parti diktasının bir sonucu olarak değerlendirilse de (İlhan,

2004, 7) bir tarafıyla da Garip hareketinin bir sonucudur. Bezirci ise İkinci Yeni'nin doğuşunu 50'li yıllardan sonraki bunalımla ilişkilendirir ve İkinci Yeni şiirini "bunalım şiiri" olarak nitelendirir. (Bezirci, 1974, 79) Sebebi ne olursa olsun İkinci Yeni şiiri, Garip hareketinin anlamı önceleyerek içsel değerlerinden uzaklaştırdığı Türk şiirini, anlamsızlığın sınırlarında tutarak hayattan uzaklaştırmış, kullandığı üst dil ve formla şiirin muhatabı olarak seçkin bir kitleyi belirlemiştir. Bu genel yargılar elbette ki her zaman istisnası olan genel geçer yargılardır. Şiirin form tarafı o kadar öne çıkmıştır ki "anlam" neredeyse tesadüfen ortaya çıkan bir şey olarak şiirin asli unsurlarından biri olmaktan çıkarılmıştır. Bu durumun ortaya çıkmasında elbette ki İkinci Yeni şiirinin akıl dışına çıkma, sapmalar yoluyla dili deforme etme gibi birtakım özelliklerinin de etkisi çoktur. Sonuç olarak Garip Hareketi nasıl anlamı öne çıkararak biçimi kurban etmişse, İkinci Yeni hareketi de biçimi öne çıkararak anlamı kurban etmiştir.

Bu süreç boyunca güncelin cazibesine kendini kaptırmadan bir dip dalga olarak varlığını sürdüren ve estetik değerlerden taviz vermeyen şairler de sessizce yoluna devam etmiştir. Ahmet Haşim ve Yahya Kemal etrafında toplanan bu şairler grubu dil, içerik ve form arasındaki dengeyi korumaya, her ne sebeple olursa olsun edebiyatı kurban etmemeye çalışmıştır. Dergâh dergisi etrafında toplanan grup nicelik bakımından çok güçlü olmasa da nitelik bakımından ortaya koydukları eserlerle kendilerinden sonraki nesli etkilemiş, sıra dışı tavırlar arasında makulün sesinin devam etmesine katkı sunmuştur.

Nurettin Özdemir ve Hisar grubunun beslendiği önemli edebi havzalardan birisi de Dergâh dergisi çevresidir. İlerde de vurgulanabileceği gibi Özdemir'in sanat hayatında Ahmet Hamdi Tanpınar'ın etkisi kayda değerdir. Dergâh dergisi çevresinde Ahmet Haşim ve Yahya Kemal'in etkisinde kalan Tanpınar sadece şiirleriyle değil edebiyatın teorik tarafına yoğunlaştığı deneme, makale ve kitaplarıyla da kendisinden sonraki nesli derinden etkilemiştir. Bir anlamda Yahya Kemal ve Dergâh çevresi iki uç arasında kimlik arayışında olan Türk şiirini sağlam bir zemine oturtmak istemiştir. Zamanı geçmiş/şimdi/gelecek şeklinde parçalara ayırmayı uygun görmeyen Yahya Kemal, bu zamansal bütünlüğü "devam ederek değişmek, değişerek devam etmek" anlamına gelen "imtidad" kavramıyla açıklar.

Ona göre zaman geçmişten geleceğe uzayan ve parçalara ayrılamaz bir bütündür. Doğal olarak geçmişi de geleceği de kutsamak doğru değildir. Bunu “kökü mazide olan atiyiz” sözüyle açıklayan Yahya Kemal’e göre geçmiş/gelenek kimliğimizin bir parçasıdır ondan kopamayacağımız gibi onu kutsayarak da geleceğe taşınma imkânını da elinden alamayız. Çünkü gelenek ancak zamana ayak uydurabilirse geleceğe taşınabilir. Değişerek devam etmek, devam ederek değişmek şeklinde kodlayacağımız bu bakış açısına göre bütün bu değişim sürecine rağmen geleneğin değişmeyen bir “öz”ü vardır. İşte “yeni” bu özün üzerine inşa edilmelidir. Öncelikle yapılması gereken şey bu özün tespit edilmesi daha sonra da zamanın ruhuna uygun bir dil ve formla geleceğe aktarılmasıdır. Bu düşüncelerinden hareketle Yahya Kemal ve çevresinin Türk edebiyatında “makulün sesi”ni temsil ettiği söylenebilir. Söz konusu çevre yeni hareketlerle bir uçtan bir uca savrulan Türk edebiyatını tekrar rayına oturtmak gibi bir görev ifa etmişlerdir. Bu bağlamda Dergâh çevresini Türk edebiyatının kurumsal hafızası olarak nitelendirmek hiç de yanlış olmaz.

İlk sayısı 1950’de yayımlanan Hisar dergisi ile ortaya çıkan Hisar topluluğu yukarıda çerçevesini çizmeye çalıştığımız edebiyat ortamında bazı farklılıklarına rağmen Dergâh çevresi ile aynı koordinatlar içinde hareket eden ve benzeri bir poetik duruşa sahip olan bir edebî topluluktur. Yani o da bir anlamda Garip ve İkinci Yeni edebî hareketlerinin ortasında “makulün sesi” olarak kendini konumlandırmış, aşırılıklardan kaçınmıştır. Hem anlam/biçim hem de gelenek/yenilik ilişkisi bağlamında orta yolu bulmaya çalışmıştır. Hisar’ın yayın hayatı boyunca zaman zaman dile getirdiği; “eskiye körü körüne bağlanmadan eskiden ilham alarak yeniyi gerçekleştirme, sanatı ideolojinin hizmetine vermemek, batılı sanat anlayışını kopye ve taklit etmeden tekniğinden faydalanarak millî değerler üzerine herkesin anlayabileceği bir dille eserler vermek” (Emiroğlu, 2007, 65) ilkelerine Nurettin Özdemir’in de sadık kaldığı söylenebilir. Derginin çıkarılmasında “İstanbul Pastahanesi, Üç Nal ve Ceylan Lokantaları” toplantı mekânı olarak kullanılır. “Ceylan lokantasındaki toplantılara Hisar kurucularından başka Turgut Özakman ve Nurettin Özdemir de zaman zaman katılır” (Emiroğlu, 2007, 42).

Zaman zaman kesintiye uğrasa da 1980’e kadar yayın hayatına devam eden dergi, birçok şair ve yazara sayfalarını açmış, farklı geleneklerden beslenen geniş bir

yelpazede ürünler yayımlamıştır. Dergâh dergisiyle karşılaştırıldığında Hisar dergisinin daha geniş bir yelpazeyi kucaklaması ve farklı edebî gelenekleri bir araya getirmesi önemli bir özellik olarak zikredilebilir. Birçok şiirini Hisar dergisinde yayımlayan Nurettin Özdemir de bu geniş yelpazenin bir parçasıdır ve doğal olarak da etkilenme havzası çok boyutlu bir yapıya sahiptir.

Nurettin Özdemir'in, Yahya Kemal'in "vatan" kavramına dair düşüncelerinin tesirinde olduğu bu kavram etrafında şekillenen birçok şiirinde görülmektedir. Yahya Kemal'in vatan anlayışını; vatan: "Kendisine has hususiyetleriyle bir bütündür. Bu orijinalite, orada yaşayan insan topluluğu ile toprağın uyuşmasından, insan topluluğunun benliğini toprağa nakşetmesinden kaynaklanır" (Aktaş, 1996, 202) cümleleriyle ifade etmek mümkündür. Özdemir'in vatan temalı hemen bütün şiirlerinde bu anlayış dikkati çekmektedir. Tanpınar'ın zaman kavramı etrafında şekillendirdiği şiirleri ve yine Tanpınar'ın salık vermesiyle okuduğu Rainer Maria Rilke'nin tesiri Özdemir'in şiirlerinde görülmektedir. Rilke'nin çocukluğa dair düşünceleri; ilhamın, sanatkârın hayatında belirleyici rol üstlenmesi ve ölüm karşısındaki tavrı Nurettin Özdemir'in sanat hakkındaki düşüncelerini etkilemiş ve bu etki şiirlerine de yansımıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. HAYATI

Nurettin¹ Özdemir, Fikri Bey ve Kezban Rukiye Hanım'ın ikinci çocuğu olarak 5 Teşrinievvel (Ekim) 1927'de Gümüşhane'nin Kelkit ilçesinde doğdu. (Ek:1) İlkokulu Kelkit Cumhuriyet İlkokulu'nda, ortaokulu Gümüşhane Ortaokulu'nda bitirdi. Trabzon Lisesi'nde başladığı ortaöğrenimini İstanbul Haydarpaşa Lisesi'nde "pekiyi" dereceyle tamamladı. 1948'de çocukluk arkadaşı Hikmet Odabaşıoğlu ile evlendi. 1951'de İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu.

Kelkit'te ve Erzincan'da on yıl serbest avukatlık yapan Özdemir, 1961-65 ve 1969-73 yılları arasında Gümüşhane Milletvekili olarak TBMM'de hizmet verdi. TBMM İdare Amirliği görevinde de bulunan Nurettin Özdemir, 1980'de Kültür Bakanlığı Müşavirliği, 1991-99 yılları arasında da Kızılay Başkanvekilliği yaptı.

Özdemir, 25 Ağustos 2016'da Ankara'da vefat etti. 27 Ağustos 2016'da Kelkit'te bulunan aile mezarlığında toprağa verildi. Türkiye İlim ve Edebiyat Eseri Sahipleri Meslek Birliği üyesi olan şair, evli ve beş çocuk babasıydı.

1.1. Aile Çevresi

"Her san'atçının ayrı ve değişik hayatı, ayrı ve değişik kaderi vardır." (Ek: 8) diyen Nurettin Özdemir, hayatına "Hüseyinbeyoğlu" ailesinin bir ferdi olarak Kelkit'te başlamıştır. Özdemir, Hüseyinbeyoğlu sülalesi hakkında bilgileri "Serhan İçin Şiirler" adlı şiirinin "Ailemiz" bölümünde şu şekilde vermiştir:

Ailemiz oldukça büyük bir aile;/Kelkit'in yerlisi. Müslüman-Türk/ Bilinen dedemiz,
'Hüseyinbeyzade Çakır İbrahim Ağa';/ Mezar taşına göre 'bin iki yüzde ölmüş.'/ Demek yüz
doksan beş sene evvel de ölüm çağında/ Gene Hüseyinbeyzade olarak yaşamışız./.../
Dedemizin ana dedesi Hüseyin Kadı;/Anlı... şanlı ve zengin/ Ve padişah-ı âlem
Efendimizden fermanlı." (Özdemir, 1997, 25)

Babası Fikri Bey Kelkit'in önemli siyasi şahsiyetlerinden birisidir. Özdemir'in "... O'nun yanında 'Fikri Bey' deden yatıyor/ Ethem Bey'in oğlu,

¹ Şairin adı, evlilik cüzdanında ve yayımlanan *Hayat Şiiri* (1949), *Yağmur Sonrası* (1955) kitaplarında "Nureddin" şeklinde yazılmıştır. Çalışmamızda bütünlük sağlamak amacıyla "Nurettin" imlasıyla yazılmış biçimiyle kullandık.

Abdurrahman Bey'in torunu. / Doğrusu tanımanı isterdim. / Öyle boylu boslu değildi; ama cesur ve yürekliydi. / Sapına kadar erkek.. mert ve güvenilir dost. / Çağına göre iyi okumuş.. Efendi ve temiz giyinen / Ve en iyi ata binen adamıydı Türkiye'nin. / Hâlâ kır atının namı söylenir dillerde/ Ve bir de attığı emsalsiz 'cirit'lerin" (Özdemir, 1997, 25-26) mısralarıyla anlattığı Fikri Bey 16 Nisan 1954'te Kelkit'te çıkan bir kargaşa esnasında başından yaralanır ve birkaç saat sonra da yara sebebiyle vefat eder. *Yeni Ulus* gazetesi bu olayı "Kelkit'te bir C.H.P.li öldürüldü" başlığıyla ilk sayfada yayımlar (Yeni Ulus, 1954, 1-2).

Annesi Kezban Rukiye Hanım, Özdemir'in şairlik yönünü keşfeden ve tabiata bakışını şekillendiren en önemli şahsiyetlerdendir. Özdemir, yeğeni Serhan'a babaannesini şu satırlarla tanıtır:

Özlüceli Molla Kadir'in güzel kızı;/ selvi boy.. ince bel.. güleç yüz.../Muhaceret günlerinde heder olmuş gelinliği'/Hayat denen gerçeği birlikte yaşamışız./Temiz alnında seksen yılın hüznün çizgileri.../Bir dalda, dört çiçek gibi, dört güzel çocuk.../Dedenin haşarı dünyasında tükenmiş gençliği/ Ve sönmüş yolumuzda bakışlarının yıldızı!.../Bir yanda babanın yokluğu, bir yanda senin ayrılığın;/ Bağrında durmadan kanayan bir ince sızı! (Özdemir, 1997, 27)

Nihal ve Hezaken isminde iki kız kardeşi olan Özdemir'in erkek kardeşi Ethem kırk iki yaşında Rize'de geçirdiği bir trafik kazasında ölmüştür. Serhan da Ethem'in oğludur ve şairin duygu dünyasında önemli bir yere sahiptir. Serhan'a karşı babalık vazifesini üstlenen Özdemir onu kendi çocuklarından ayrı görmemektedir. (Ek: 16)

Çocukluk arkadaşı ve "babasının en yakın arkadaşının kızı" (Aslan, 1997, 7) olan Hikmet Hanım'la 1951'de evlenir. Hikmet Hanım da şairdir ve şiirleri bazı dergilerde Nurettin Özdemir'le aynı sayfada yer alır. Bu evlilikten; Özdemir'in "Benimkileri biliyorsun, beş tane. / Senin üstüne gerilmiş beş kanat sanki. / Gökhan'la Aslıhan'ın evleri ayrı. / Cengiz, seni bekliyor çekilmiş kılıç gibi. / Kürşad'la Türkmen namlusunda yatan iki mermi." (Özdemir, 1997, 26) mısralarında belirttiği gibi; Muhammed Gökhan, Aslıhan, Kürşat Fikri, Celaleddin Cengiz ve Hakan Türkmen adlarında beş çocuğu dünyaya gelir.

1.2. Çocukluğu, İlk ve Ortaokul Yılları

Nurettin Özdemir'in çocukluk yılları Kelkit'te geçmiştir. Kelkit'in coğrafi özellikleri Özdemir'in tabiat karşısındaki tavrını belirleyen unsurlardan birisidir. Daha sonraları şiirlerinde sıklıkla kullanacağı imgeler arasına girecek olan “bahçeler” ve Kelkit'te geçirdiği yaz akşamlarının “mavi” zamanlar arasındaki geçişlerini sağlayacak pencere konumundaki “yıldızlar”la tanışması bu dönemde gerçekleşmiştir.

Özdemir'in kendisini şiirle tanıştıracak, avukatlık mesleğiyle buluşturacak ve Türk siyasi hayatında önemli bir seviyeye ulaştıracak eğitim serüveni “Kelkit İlkokulu'nda” (Hirik, 2008, 24) başlar. İlkokul öğretmeni Zihni Gümüştekin; Özdemir'i ders kitapları haricinde birçok kitapla tanıştıran, okuma aşkıyla buluşturan önemli isimlerdendir. Özdemir, Türk şiirinin tanınmış isimlerinden birçoğuyla tanışmasına vesile olan Gümüştekin'i “... sevimli ve aydınlık bakışlarıyla 1939 yılında Kelkit Cumhuriyet İlkokulu'nun 5. Sınıfında bana ... öğretmenlik yapması nasip olan ve benim 75 senedir (87-12=75) hiç unutmadığım adımı kutsal bir tesbih gibi çektiğim büyük ve aziz öğretmenim Zihni Gümüştekin Bey” (EK: 9) cümleleriyle seksen yedi yaşındayken de saygıyla yâd etmiştir.

Özdemir, ortaokulu “Gümüşhane Ortaokulu'nda” okumuştur.² (San, 2014, 330-331) Bu yıllarda annesiyle birlikte kalmaktadır. Babası Fikri Bey, Nurettin'in yatılı okumaması için annesinin onunla kalmasını istemiştir. Yine bu yıllarda “tanınmış bir din âlimi tarafından dinî eğitim” (Aslan, 1997, 2) almasını da sağlamıştır. Şairliğinin ana kaynaklarından biri olan “hissî alaka” da bu dönemde gerçekleşmiştir. Ortaokul yıllarında başlayan bu aşk, araya “zaman ve mesafelerin” girmesine rağmen zamana ve mesafelere galip gelmiştir. Üniversite yıllarında tekrar karşılaşmalar da işler arzu ettiği gibi gitmemiş; Özdemir, bu sevgiliyi vapurla İstanbul'dan uğurlarken kendisini de şiirin mavi sularına bırakmıştır.

Şairin Gümüşhane'ye dair intibalarını Semra Altunbaş; “İlkbaharda gözlerimizi doyuran yeşilin her tonu, sonbaharda ayrı bir baharın ifadesi olarak sarı,

² Bu okul 1955 yılında “Öğretmen Okulu” olarak hizmet verdiği sırada yanmış, bugün yerinde Meteoroloji İl Müdürlüğü bulunmaktadır.

mor, kırmızı ve turuncuya bürünür. Yahya Kemal'in birçok bahar yıkılışını anlatmak için kullandığı "inkirazı baharan" imajının kaynağı Gümüşhane'nin sonbaharı olsa gerektir." (Altunbaş, 1992, 24) cümleleriyle aktarır. Ortaokul yıllarında bu intibaları edindiği Gümüşhane'de edebiyat ve sanat derslerine karşı akranlarından fazla ilgili olan Nurettin Özdemir; "şair öğretmenlerin rahle-i tedrisinden" geçer. Bu yıllarda Mehmet Âkif'i, Nâzım Hikmet'i okuyan şair; Şinasi Özdenoğlu, Sabri Özcan San gibi Gümüşhaneli şair-yazar şahsiyetlerin ilmî ve edebî birikimlerinden etkilenir.

1.3. Lise Yılları, Trabzon Lisesi

Özdemir'in karakterinin şekillenmesinde, hayata ve sanata dair düşüncelerinin temellendirilmesinde bir diğer önemli dönem Trabzon Lisesinde öğrenim gördüğü yıllardır.

Okul müdürü Faik Dranaz; 18.03.1945 tarihli resmî bir yazı ile babası Fikri Bey'e Özdemir'in bütün derslerden başarı gösterdiğine dair bir bilgi göndermiştir. Ancak bu resmî yazıya el yazısıyla şu notu da eklemiştir: "Vaziyeti iyidir. Bütün suçlarını affettim, size de bildiriyorum. Çok dikkatli hareket etmesi lazım. Kendisine yazalım." (Ek: 2) Ancak bu ikazlar Özdemir'de yatıştırıcı bir karşılık bulmamış ve Özdemir'in "1946 senesinde, ben Trabzon Lisesi'nin ikinci sınıfında iken, Turancılık olayları ve mahalli gazetelerdeki bazı polemiklere karışmam nedeniyle, disiplin kurulunca mecburi tasdikname ile okuldan uzaklaştırıldım." (Ek: 4) cümlelerinde ifadesini bulduğu gibi onun Trabzon Lisesinden uzaklaştırılmasıyla sonuçlanmıştır. Okul Müdürü Faik Dranaz, Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Umum Müdürlüğüne gönderdiği resmî yazıda Müdürü ve Felsefe Öğretmeni olarak öğrenci üzerinde olumlu etki yapabileceğini belirterek; aşağıdaki ifadelerle öğrencisinin affını istemesine rağmen 23 Eylül 1946'da Özdemir'in okuldan tasdikname ile ilişiği kesilir.

... Nurettin Özdemir'i üç yıldan beri yakından tanımaktayım. Aslında temiz olan bu öğrenci beşinci sınıfa gelinceye kadar muhtelif tesirler altında kalmış, ihatası dar olan öğretmenlerinin yanlış telkinlerine kapılarak zekâ ve idrakini inkişaf ettirememiştir. Yazılı ifadesi incelendiği zaman da fark edilecektir ki bazen çok basit düşüncelere saplanıp kalmaktadır. Yurt ve millet konuları üzerinde çok hassas ve heyecanlı olan bu öğrencinin iyi

yetiştirildiği ve doğru yollar gösterildiği takdirde düşüncelerindeki sakatlığı anlayacağı kanaatındayım (Ek: 3).

Trabzon Lisesi yılları, Özdemir'in edebî ve siyasi yönünün şekillenmesinde, tabiata ve insana bakışında önemli dönüm noktalarından birisidir. Paraşüt ve planör "C Brövesi" aldığı İnönü Havacılık Kampında arkadaşı Kenan Öksüz'ün bir kaza neticesinde şehit olması, lise yıllarında gazete ve dergi etrafında gelişen siyasi polemiklere girmiş olması, yine edebî ve kültürel açıdan dikkati çeken "Boztepe" dergisinin çıkarılmasındaki üstün gayreti, yazdıklarının sanatsal temelinin oluşmasında etkili olmuştur.

1.4. Nurettin Özdemir ve Boztepe Dergisi

Henüz lise öğrencisiyken dikkat çeken bir heves ve heyecanla çıkardığı *Boztepe* isimli derginin, hem yayın hayatına başlama serüveni hem de yayımlanan yazılarının çeşitliliği bakımından Nurettin Özdemir'in karakteristik özelliklerini yansıttığı söylenebilir. Özdemir, arkadaşı Nizamettin Kamberoğlu ile birlikte dergi çıkarma isteklerini okul müdürü Faik Dranaz'a söylediklerinde, okul müdürü; –daha önce bu istekle gelen diğer öğrencilere söylediği gibi- "Dergi çıkaracağınıza dergi okuyun." demez ve derginin çıkarılmasına engel olmaz. Diğer öğrencilere vermediği bu iznin Nurettin Özdemir ve arkadaşı Nizamettin Kamberoğlu'na verilme gerekçesini de şu cümlelerle anlatır:

Bir ay evvel beşinci sınıf öğrencilerimizden ikisi, derginin bütün masraflarını icabederse keselerinden ödeyeceklerini, benden hiçbir yardım beklemediklerini, sadece müsaademi istediklerini kesin bir dille anlattılar. Bunlardan birisini, geçen sene gece mütalâasında, roman okurken görmüştüm. Derslerine hazırlanıp hazırlanmadığını sorduğum zaman: 'Bana dersler yük olmuyor, roman okuyabilmek için çok vakit bulabiliyorum' diye cevap vermişti. Verilen dersleri küçümseyen böyle bir öğrencinin okulumuzda bulunmasına sevinmiş ve sadece adını öğrenmekle iktifa etmiştim. Yıllık iftihar listesinde yer alan bu öğrencinin, yükünü çoğaltmak maksadiyle kendisine yüklediğim, kooperatif muhasebeciliği ödevinden zevk almadığını biliyordum. Ötekine gelince o, mecmuanın çıkarılmasında daha fazla inatçıydı. Fakat o da okuyan bir çocuktuktu. Üç sene evvel dolabından kaybolan bir kitabı için bana geldiği zaman 'Her şeyimi alsınlar, fakat kitaplarıma dokunmasınlar' diye ağlamıştı (Dranaz, 1946, 1).

Öğrencilerinin bu özelliklerini bilen Dranaz, her sayının bir öncekinden daha kusursuz olması kaydıyla dergi çıkarmalarına izin verir. *Boztepe*'nin ilk sayısı “Şehit arkadaşımız Kenan Öksüz’ün aziz ruhuna ithaf” ifadesiyle çıkmıştır. Dergi kapağı da okulda yapılan bir müsabaka neticesinde belirlenmiştir.

Derginin ikinci sayısında yer alan “Boztepe Nasıl Çıkarılıyor?”³ başlıklı yazıda çıkış serüveninin anlatıldığı bölümün sonunda kontrol heyetinin “Lise Edebiyat Öğretmenlerinden Sırrı Bilge, Nihat Sanal, Cemil Yener, Faruk Nişli ile Tarih Öğretmeni Mesut Talaslıoğlu ve Matematik Öğretmeni Can Akbulut’tan müteşekkil” olduğu belirtilir. Dergide Nurettin Özdemir’in “Bir Yazının Hatırlattıkları” başlıklı yazısı planörlük kursunda şehit olan arkadaşı Kenan Öksüz hakkındadır. Bu yazıda okuyuculara Özdemir şöyle seslenmiştir: “Gönül arzu eder ki aynı samimi heyecanı duyan daha birçok kimseler her yıl bir o kadar daha fazla olarak İnönü kampında toplansın; atalarımızın ve düşen şehitlerimizin yarıda bıraktıkları ülküleri ebediyete kadar devam ettirsinler” (Özdemir.,1946d, 6).

İnönü Havacılık Kampı, şairin ideal yolunda “ilk istasyonu”dur. (Özdemir, 1946d, 6). Bu ifadeler ışığında, şair, aynı zamanda kendisini tarihî bir misyonun parçası olarak hissetmektedir denilebilir. Özdemir hissiyatını idealizmle sentezlemiştir.

Özdemir’in *Boztepe* dergisindeki “Tertip Heyeti”nden ayrılışı, “N. Özdemir de bu ders yılında okulumuzdan ayrılmış, Haydarpaşa Lisesi’ne gitmiştir” (Kamberoğlu, 1946, 1) cümlesiyle ikinci yılın ilk sayısında ilan edilir.⁴ Böylece Özdemir’in *Boztepe* dergisi serüveni Trabzon Lisesinden “tasdikname” ile ayrılışıyla son bulur.

1.5. Haydarpaşa Lisesi

Nurettin Özdemir’in Haydarpaşa Lisesine kabulü de çok kolay olmaz. O yıllarda Kelkit’te ve Gümüşhane’de yatılı lisenin olmaması nedeniyle Özdemir’in

³ Yazının tamamı için bk. İmzasız, “Boztepe Çıkarken, *Boztepe*, Y1, S 1 (15 Şubat 1946). s. 1.

⁴ Boztepe Dergisinin 5. sayısında Nurettin Özdemir’in “Hatıralar” ve “Jaleler” isimli şiirlerine yer verilmiştir. Ancak derginin ulaşabildiğimiz bundan sonraki sayılarında Özdemir’in herhangi bir şiiri veya yazısına rastlanmamıştır.

babası Fikri Bey ve babasının Kelkit'ten arkadaşı Hacı Hüsrev Doğan'ın babası İrfani Bey çocuklarını gönderebilecekleri bir okul aramaktadırlar. Onlar bu arayış içerisindeyken Gümüşhane eski milletvekillerinden Zeki Bey (Kadirbeyoğlu)⁵ Gümüşhane'yi ziyarete gelmiştir. Zeki Bey'e çocuklarını okutmak istediklerini söylediklerinde Zeki Bey, "Siz merak etmeyin, çocukların eşya ve ihtiyaçlarını, evraklarını hazırlayın, Trabzon'a benim yanıma gönderin. Ben onları Haydarpaşa Lisesi'ne yazdırır, velisi olur ve okuturum" (Ek: 15) diye kesin söz verir. Zeki Bey'in imkânlarıyla ikinci mevki bir kamara bileti alınarak vapurla İstanbul'a giderler. Haydarpaşa Lisesi müdürü Hüsrev Doğan, önce kaydı yapabileceğini söyler. Ancak tasdiknamesinde Trabzon Lisesinden ayrılış nedenini görünce Nurettin Özdemir'in kaydını yapamayacağını bildirir.

Özdemir, daha Zeki Bey konuşmaya başlamadan, "Müdür Bey, benim kaydımı yapın. Sizi mahcup etmeyeceğimi ve lisenin her açıdan en iyi öğrencisi olacağımı göreceksiniz!" (Tuğlu, 2016, 133) der. Bu öz güvenli konuşmadan etkilenen okul müdürü, Özdemir'in okula kaydını kabul eder.

Nurettin Özdemir, Haydarpaşa Lisesinde Nihal Atsız, Vasfi Mahir Kocatürk gibi önemli şahsiyetlerle tanışır. Haydarpaşa Lisesinde öğrenim gören Özdemir'in velisi artık Zeki Bey'dir. Hafta sonları "evci" çıkar ve Zeki Bey'in evinde misafir olur. Zeki Bey'in evinde kendisine ait bir odası vardır. Burada misafir kaldığı zamanlar bu odada çalışır, ev kendisininmiş gibi hareket eder. Hafta sonları Zeki Bey'den üç lira da harçlık almaktadır. Özdemir bu misafirliğin kişiliğine tesirini şu cümlelerle dikkatlere sunar:

"Hacı Hüsrev Doğan Bey ile İstanbul'da, Haydarpaşa Lisesi'nde Zeki Kadirbeyoğlu gibi tarihî bir şahsın velayeti altında geçen bir yıl, bize Kelkit sevecenliği ile İstanbul dikkatini bir arada yaşamayı öğretmiştir" (Ek: 15).

⁵ 1884 yılı Gümüşhane doğumlu olan Zeki Bey (Kadirbeyoğlu), 1923-1927 yılları arasında TBMM 2. Dönem Gümüşhane milletvekilliği yapmıştır.

1.6. Üniversite Yılları ve Avukatlık Mesleği

Nurettin Özdemir, liseden mezuniyet derecesine göre İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesine kaydolmuştur. Bu yıllarda İstanbul'un edebî muhitlerinde bulunarak; Behçet Kemal Çağlar, Yahya Kemal Beyatlı, Ahmet Haşim, Ahmet Hamdi Tanpınar, Necip Fazıl Kısakürek, Kaya Bilgegil gibi Türk edebiyatının seçkin şahsiyetlerini tanıma ve eserlerini okuma fırsatı bulmuştur.

Üniversite yıllarında daha derinden tanıdığı İstanbul'u, "İstanbul, sanat, fikir ve siyasi hayatımda başlı başına bir merhaledir. Şiirim in iddialı çağı orada geçmiştir. Beğendiğim, çıraklığımı yaptığım büyük ustaları orada tanıdım." (Altunbaş, 1992, 28) ifadeleriyle anlatır. Özdemir'in beğenip, kafa ve gönül beraberliği yaptığı dostluklarının başlangıcı İstanbul'da olmuştur. Laleli'deki Simkeş Han'ın avlusunda bizim nesil diye tarif ettiği; "Faruk Kadri, Muharrem Ergin, Fuat Sezgin, Hatiboğlu Ali, Gemuhluoğlu Fethi, Tarık Buğra, ben, Nedim Muradoğlu, Turhan Tufan Yüce, Nizamettin Kanberoğlu, Gökhan Evliyaoğlu, arada sırada Orhan Veli, Celal Sılay ve daha birçokları" (Özdemir, 2008, 8) ile demli çaylar eşliğinde şiir sohbetlerine katılır.

Üniversite yıllarında millî ve manevi duyguları besleyen bir çevre içerisinde bulunan Özdemir'in asıl hedefi çevresinde gördüğü aksaklıkları düzeltmek maksadıyla siyasi hayata atılmaktır (Aslan, 1997, 7).

Özdemir, 1951'de Hukuk Fakültesini bitirince Kelkit'te serbest avukatlık yapmaya başlamıştır. Öğrencilik yıllarında yazıhanesine gittiği Ziver Tuğlu'nun yazıhanesini kullanan Özdemir, Tuğlu'nun 1952'de ölümünden sonra da aynı büroyu avukatlık bürosu olarak kullanmaya devam etmiştir. (Tuğlu, 2016, 13).

Erzincan'da da avukatlık yapan Özdemir, burada Attilâ İlhan'la dost olur. İlhan, o yıllarda Erzincan'da yedek subay olarak askerlik yapmaktadır. "Artık her akşam Nurettin Özdemir ve Attilâ İlhan birlikte. Erzincan'da düzenlenen tüm edebî toplantılara katılır ve dost çevrelerini genişleterek ortak şiirli sohbetler düzenlerler." (Tuğlu, 2016, 13-14) Bu yılları Attilâ İlhan, Nurettin Özdemir'le birlikte "padişahça" (Ek: 7) yaşadığını söyler. Ayrıca *Ben Sana Mecburum* kitabındaki "-8 fabrika" başlıklı şiirini Nurettin Özdemir'e ithafen yazmıştır. Bu

şiiirdeki “birileri gümüşhane’den / birileri şiran’dan... bandulalı ismail’in kahvesine uğrayacaklar” (İlhan, 2010, 61) mısraları Gümüşhane’den izler taşımaktadır. Bandula, Özdemir’in kayınpederinin köyüdür. Şimdiki adı Eski Yol’dur. Kelkit’ten Erzincan’a gidenler alt katı kahvehane üst katı otel olan bu kahvehanede kalmaktadır (Ek:16).

Özdemir askerlik görevini “Piyade Yedek subay Okulu’nda 49. Dönem ikincisi olarak” (Hirik, 2008, 44) 1949’da tamamlamıştır.

1.7. Siyasi Kimliği ve Milletvekilliği

Nurettin Özdemir’in siyasi kimliği henüz lise yıllarındayken şekillenmeye başlamıştır denilebilir. “Şiir ve politika bende birleşen, kökleri kalbimde ve kafamda olan iki ayrı dünyanın iki ayrı iklimin adıdır. Ben onların her birinde ayrı ayrı boy veririm.” (Ayten, 1981, 4) diyen Özdemir, Türk siyasetinde dönemin belirgin isimleriyle birlikte anılmıştır. İsmet İnönü, Süleyman Demirel, Osman Bölükbaşı gibi birçok şahsiyetle siyasi birlikteliğin dışında özel ve ailece dostluklar da kurmuştur.

Özdemir; Trabzon Lisesi yıllarında neşredilen *Boztepe* dergisindeki siyasi yazılarının yanı sıra *Halk* ve *Kazankaya* gazetelerinde de siyasi yazılar kaleme almıştır. Bu yazılarında “Nur, Fikri Nur ve Fikri Nur Özdemir” isimlerini kullanmıştır. “Kelkit’e Dair” ve “Seçimden Notlar” başlığını taşıyan yazılarında o dönemin siyasi atmosferine dair görüşlerini paylaşmıştır. Yine aynı gazetede yer alan “Anadolu’ya davet ediyoruz” yazısını “Tarhan Toker’e ithafen” kaleme almıştır. Anadolu’yu okunacak ve ders alınacak büyük ve mukaddes bir kitaba benzeten Özdemir, yazısını “Gençliği; yabancı derdiyle dertlenmeği, yabancı zevkiyle neşelenmeyi, yabancı tarihlerden zevk almayı terk ederek; öz benliğine, kendi tarihine, aslına rücu davet ediyor, bilgilerini, ilimlerini bu hazineyi açmak bu kitabı okumak için kullanmalarını istiyoruz!...” (NUR, 1947, 2) ifadeleriyle bitirir. İsmet İnönü’nün 1946’daki Trabzon ziyaretini *Halk* gazetesinde “Gel-Başbuğu

Beklerken”⁶ şiiriyle mısra kalıplarına dökmüştür. “Gel! Gel de hatırlat / Bu vatan Ölmeyecektir / Gel! Gel de hatırlat. / Bu vatan Düşmana tektir” (Özdemir, 1946b, 1).

Nurettin Özdemir, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencisi iken Mareşal Fevzi Çakmak’ın 10 Nisan 1950’de vefatı sırasında radyoların gereken önemi vermediğini düşünerek bir gösterinin ortaya çıkmasına öncülük eder ve “Necip Fazıl, Bekir Berk gibi dava arkadaşlarıyla bir ay tutuklu kalır.” (Aslan, 1997, 9).

Özdemir, Mareşal Fevzi Çakmak’ın vefatı sebebiyle *Serdengeçti* dergisinde “Korktular, Utanmadılar” başlıklı bir yazı yayımlamıştır. Bu yazıda dönemin siyasi iktidarını “korkaklıkla” suçlamıştır.

Korktular! Vallahi korktular, Billahi korktular. Ölüsünden korktular. Bir zamanlar gölgesinde yaşadıkları, maiyetinde çalıştıkları sayesinde sayeban oldukları büyük bir insanın, dağ gibi bir insanın göçmesinden, göçerken kendilerini de beraber götürmesinden korktular!. Kalabalığın şahlanışından sel gibi akışından, kendi kendini yaratışından korktular!.. Maçka’dan Eyüp’e kadar eller üstünde giden muhterem bir tabutun, boğazı geçerek bütün vatan topraklarını gene eller üstünde karış karış dolaşacağından korktular. Senelerden beri mahvetmeye uğraştıkları bir neslin dile getirdiği imanın kuvvetinden korktular (Özdemir, 1950, 11).

Nurettin Özdemir 1950’de Türk Kültür Ocağı Başkanlığı da yapmıştır. Bu ocağın kapatılması, Özdemir’de “derin bir teessür” yaşatmıştır.

Özdemir 1951’de katıldığı Cumhuriyet Halk Partisi’nden 15 Ekim 1961’de Gümüşhane Milletvekili seçilmiştir. 1965-69 yılları arasında serbest avukatlığa devam eden Özdemir, 12 Ekim 1969’da yeniden CHP Gümüşhane Milletvekili seçilmiştir (Ek: 5). Nurettin Özdemir, CHP Milletvekili olmasına rağmen mecliste tanıdığı milletvekillerini, partisine bakmadan savunabilecek bir tavır sergilemiştir. DP milletvekili Mehmet Turgut’a bir oylama sırasında CHP’lilerin sözlü sataşması üzerine “Mehmet Turgut’a İsmet Paşa’yı sevmiyor, CHP’yi sevmiyor diyebilirsiniz. Fakat vatansever değildir, hırsızdır diye asla söyleyemezsiniz. Ben ona kefilim” der.

⁶ Nurettin Özdemir bu şiirdeki –Başbuğu Beklerken- ifadesini Hayat Şiiri kitabında şiirden çıkartarak “Gel” başlığıyla yayımlamıştır. Bk. Özdemir, Nurettin, *Hayat Şiiri*, Ahenk Matbaası, İstanbul 1949, s.25.

Bu olay üzerine İsmet İnönü, Nurettin Özdemir'i; "İşte Haysiyet sahibi bir adam!" diye takdir eder (Karagöz, 2010, 7).

Namık Kemal Zeybek, Nurettin Özdemir'in Meclis'teki konumunu ve parti gruplarının kendisine yaklaşımını şu cümlelerle açıklar: "CHP'den milletvekili seçildiği ve orada siyaset yaptığı için sağcılar, dünya görüşü milliyetçilik temelinde olduğu için de solcular yeteri kadar önemsemediler" (Zeybek, 2008, 11).

Ramiz Ellidokuzoğlu da "Herhâlde ÖZDEMİR politikadan zararlı çıkacak. Olsun grupta yapmış olduğu konuşma da san'at kadar bizim için önemlidir. Ülkücülerini tatmin etti. Sağ olsun" (Ellidokuzoğlu, 1962, 2) ifadeleriyle şairin hem sanat hem de politik açıdan bulunduğu noktayı işaret etmeye çalışmıştır. Özdemir politik açıdan kendince değer üretmiş ve ürettiği bu değer sistemine göre davranmıştır denilebilir.

1.8 Son Yılları ve Ölümü

Nurettin Özdemir 1980'de Kültür Bakanlığına müşavir olarak atanır. Bu görevi iki yıl sürdüren Özdemir 1982'de milletvekili statüsünde emekli olur. 1981'de Yugoslavya'da yapılan Struga Şiir Akşamları Festivali'ne Türkiye'yi temsilen katılır. 1988'de Kızılay Derneği Genel Merkez Kurulu üyeliğine, 1991'de de Kızılay Genel Başkan Vekilliğine seçilir ve bu görevi 1997'ye kadar devam ettirir. Aynı yıl Kültür Bakanlığının desteği ile Dünya Kültür ve Sanat Akademisinin "Yunus Emre'ye Saygı Kurultayı" adıyla İstanbul'da düzenlediği 12. Dünya Şairleri Kongresi'ne katılır. Kızılay Başkan Vekilliği yaptığı yıllarda Kızılay çalışanları Özdemir'e "baba nazarıyla" bakarlar (Aslan,1997, 10).

Ankara'da Dostlar Sitesi'nde ikamet eden Nurettin Özdemir'in bu yıllarda *Kuşakkaya* gazetesinde "Gümüşhane, Kuşakkaya, Şiirimiz" ve "Şairlerimiz" başlığıyla sanat ve kültür hayatına dair yazılar yazmaya devam eder. Yaz mevsiminde ziyaret ettiği Kelkit'te dostlarıyla buluşur. "Geçmiş Zaman İçinden" başlığını verdiği yazılarla da "yorgun ellerimde kalan solgun hatıralar" diye nitelendirdiği hatıralarını yazmaya başlar.

Nurettin Özdemir için 26 Aralık 2007’de Gümüşhane’de ve 25 Nisan 2008’de de Türk Dil Kurumu Konferans Salonu’nda Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ve Turizm Bakanlığı Kütüphane Başkanlığı tarafından “Nurettin Özdemir’e Saygı” programı yapılır. Program nedeniyle 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ve Doğan Holding Yönetim Kurulu Başkanı Aydın Doğan, Özdemir’in 80. Yaşını birer mesajla kutlarlar.

Nurettin Özdemir 2013 yılına kadar yürüttüğü yazma serüveninden hastalığı nedeniyle vazgeçmek zorunda kalır. 25 Ağustos 2016’da Ankara’daki evinde vefat eder. 26 Ağustos saat 11.00’de TBMM’de tören düzenlenir ve 27 Ağustos 2016’da Gümüşhane’nin Kelkit ilçesindeki aile mezarlığına defnedilir.

İKİNCİ BÖLÜM

2. SANATI

Nurettin Özdemir'in şiiri, gelenekle yeniliğin kesiştiği yerde var olur. Şair, duygu, düşünce ve yaşantı tarafıyla geleneğe eklenirken, şiirin yapı unsurlarıyla da geleneğe bağlanır. Biçim ve söyleyiş bakımından da yeni bir şiirin peşindedir.

2.1. Sanatının Evreleri

Nurettin Özdemir Kelkit'te başladığı şiir serüvenine İstanbul, Erzincan, Ankara gibi değişik şehirlerde devam eder. Henüz ilkokul yıllarında öğretmenlerinin ve annesinin okuduğu şiirlerle beslenir. Daha sonraki yıllarda aşk ve vatan sevgisi şiirini besleyen kaynaklar olur. Ahmet Hamdi Tanpınar'ı tanınmasıyla da şiir dünyasına yeni pencereler açılır.

2.1.1. İlk Öğretmenleri ve Annesi

Nurettin Özdemir; henüz ilkokul yıllarında şiirle tanışmıştır. Şiiri seven, şiire “yatkın” olan öğretmeni Fevzi Öztürk, Özdemir'de şiirin ilk kıvılcıklarının parlamasına sebep olmuştur. Özdemir, ilk şiir kitabının adı da olan “*Hayat Şiiri*”nin “Gözlerinde yaşanmamış arzular:” (Özdemir, 1949, 6) mısraıyla başlayan bölümünü öğretmeni Fevzi Öztürk'e ithaf etmiştir. İlkokul yıllarında şiir ezberlemesi ve ezberlediği şiirleri güzel okuduğu için de resmî törenlerde kendisine şiir okutturulması Nurettin Özdemir için şiir serüveninin başlangıcıdır denilebilir.

Okul sıralarında edinmeye başladığı edebî zevki besleyen kaynaklardan en önemlisi annesi Kezban Rukiye Hanım'dır. Özdemir şiir dünyasına başlayacak olan yolculuğun ilk adımlarını annesiyle atmaya başlar. Şairin bu ilk adımlara dair düşüncelerini Harun Aslan şöyle aktarmaktadır:

Beni terbiye edip büyüten annem beni doğurduğu gibi beni büyütürken, annemin sütünün lezzetinin farkına varmadan nasıl aramışsam; bu dilin annemle olan konuşmalarından dilin imkanlarını, ifade güzelliklerini anlamaya başladığım andan itibaren, şiirin içindeki güzellikleri şiir halinde ifade etme gayreti içine girdim.” (Aslan, 1997, 2).

Yahya Kemal Beyatlı'nın; “Bu dil ağzımda annemin sütüdür” (Banarlı, 1987, 1176) sözüyle Nurettin Özdemir'in “dil ve şiir” bağlamında yukarıda yer alan ifadelerinin birbirlerine benzer oldukları görülür.

Özdemir'in okuduğu şiirlerin annesinin üzerinde önemli tesirleri olmuştur. 1939 yılının Aralık ayında meydana gelen "Büyük Erzincan Depremi" olarak adlandırılan depremden sonra annesinin köyü olan "Yukarı Özlüce Köyüne" yaptıkları bir seyahat sırasında annesinin isteği üzerine okuduğu şiir, hem annesinin hem de şairin duygu dünyasında büyük tesirler yaratmıştır. Bu olayı; Harun Aslan, Özdemir'in dilinden şöyle nakletmektedir:

... o zelzelenin ilkbaharında annemin köyünü ziyarete gidiyorduk. ... annemin köyü Rıza Tevfik'in şiirinde anlattığı güzelliğe benzer bir tarzdaydı. Kelkit Çayı kenarında sarı güller açmış, güzel bir manzara karşısında annem birden durarak. ' Rıza Tevfik'in şiirini bana oku.' dedi. Ben de o zaman annemin şiire ne büyük bir sevgisinin olduğunu anladım (Aslan, 1997, 2).

Özdemir'in şiir zevki kazanmasında annesinin rolü büyüktür. Rıza Tevfik'in oğlu Mehmed Said'e ithaf ettiği "Uçun Kuşlar" şiirindeki memleket hasreti Özdemir'in tanıdığı ilk duygular arasındadır.

Uçun kuşlar uçun doğduğum yere/ Şimdi dağlarında mor sümbül vardır/ Ormanlar koynunda bir serin dere/ Dikenler içinde sarı gül vardır. .../ Orda geçti benim güzel günlerim;/O demleri anıp bugün inlerim./Destan-ı ömrümü okur dinlerim./İçimde oralı bir bülbül vardır./Uçun kuşlar, uçun burda vefa yok;/Öyle akar sular, öyle hava yok;/Feryadıma karşı aks-i seda yok;/Bu yangın yerinde soğuk kül vardır... (Aktaş, 1996b, 457).

Bu mısralarıyla Rıza Tevfik, hem sevdiklerine şiir "ithaf etme"si hem de tabiatın insan ruhu üzerindeki etkisini dile getirmesi bakımından Nurettin Özdemir'i tesiri altına alan önemli şairlerdendir. Çünkü Özdemir; daha sonra yazacağı birçok şiirini tanıdığı, sevdiği insanlara ithaf etmiş; "bahçeler, güller, yıldızlar, gece ve mavi" şiirlerinde sıkça kullandığı imgelere dönüşmüştür.

2.1.2. Aşk'ın Şiirdeki Akisleri

Nurettin Özdemir; ilköğrenimini Kelkit ilçesinde gördükten sonra ortaokulu okumak üzere Gümüşhane'ye gelmiştir. Babası Fikri Bey, Özdemir'i yalnız kalmaması için annesi Kezban Rukiye Hanım'la birlikte Gümüşhane'ye göndermiştir. Özdemir ve annesi burada kiraladıkları bir evde kalmıştır. Şairin bu yıllardaki his dünyası Yahya Kemal'in; "Şiire bir aşkla başladım" (Beyatlı, 1986, 93) ifadesiyle benzerlik gösterir. O yıllarda Gümüşhane Ortaokulu'nda hissî alaka duyduğu okul arkadaşına karşı düşüncelerini "bakışır ve susardık" kelimeleriyle

özetler. Bu okul arkadaşıyla daha sonraki yıllarda İstanbul'da üniversite okurken karşılaşsa da o yıllarda Hikmet Hanım'la evlilik hazırlığında olduğundan ve “şairin sevgilisi de İstanbul'dan ayrılıp Anadolu'da öğretmenlik yapmayı aklına...” (Aslan, 1997, 7) koyduğundan ayrılırlar. Özdemir bu çocuk kalbinin tanıştığı ilk heyecanının kalbindeki ve İstanbul'daki yansımalarını “Kubbeler Şehri Yetim”, “Yetim İstanbul”, “Renklerin Dünyası”, “Yalnızlık Hülyaları” ve “Uzaklardaki Kadın” şiirlerinde mısralara dökmüştür. Bu şiirleri muhtelif dergilerde yayımlatarak “uzaklardaki kadın” a ulaştırmış ve “Keşke hiç karşılaşmasaydık... Konuşmasaydık. Yılların sakladığı bu sırrı kendi ellerimizle çözmeseydik. ‘Sen gidersen yetim kalır İstanbul’ diyorsun. Benim ayrıldığımda İstanbul'un yetimliğini duyarsan, Hisar'a git. Mirgün'de otur. Kandilli'ye çık, Boğaz'ı seyret ve istersen gözlerimi hatırla” (Özdemir, 1991, 2) cevabını almıştır.

Nurettin Özdemir'in lise yıllarında tuttuğu not defterinde platonik olan bu aşkın idealizmle çatışmasını, kendisi için yeni bir devrin başladığını; “Zira ne bilmem kimin ismine şiirler dörtlükler yazmaya zamanım ne de Trabzon Lisesi'ni A'dan Z'ye kadar tenkit etmeye kalkışacak kadar budalalığım var” (Ek: 12) ifadeleriyle belirtir. Ancak daha sonra “Sen çocuktun ve o şehir küçüktü / Vişne dallarında arzularımız / Alnımızda konan bir öpücüktü. / Rüyasını bile göremediğim / Bahçelerin yıkık duvarlarından / Eğildiğin sular köpük köpüktü” (Özdemir, 1991, s. 4) mısralarıyla da bu aşkın başlangıcına özlemine anlatmıştır. Böylece ortaokul yıllarına dair bu hisler “Gümüşhane Bahçeleri”, “İstanbul”, “Çiçekler ve Şarkılar” şiirlerini kuşatan geniş bir daire olmuş, içinde şehirlerce ve yıllarca taşıdığı metaforlara dönüşmüştür.

2.1.3. Ahmet Hamdi Tanpınar, Rainer Maria Rilke ve Yahya Kemal'in Tesiri

Özdemir'in poetikasının şekillenmesinde Yahya Kemal, Ahmet Hamdi Tanpınar, yine Tanpınar'ın işaretiyle tanıdığı Rainer Maria Rilke'nin etkisi kuvvetlidir. Nurettin Özdemir'in Tanpınar'la tanışması, Haydarpaşa Lisesi'nde öğrenci olduğu dönemde gerçekleşir.

Haydarpaşa Lisesi'ne müfettiş olarak gelen Tanpınar; şairin de bulunduğu sınıfta öğrencilere ‘Klasisizm nedir? Diye sorunca, sınıftan pek de makul cevap alamaz. Tanpınar

sınıftan ayrılırken Özdemir hocasının kulağına eğilerek kendilerine ‘Bursada Zaman’ şiirini okumasını ister. Tanpınar cevaben ‘ Ben klasizmi bilmeyen öğrencilere Bursada Zaman şiirini okumam’ der. Bunun üzerine söz hakkı isteyen şair klasizmin ne manaya geldiğini etraflıca açıklar. Şair bu cevap üzerine o büyüleyici sesiyle Bursada Zaman şiirini okur (Aslan, 1997, 7).

Özdemir hemen hemen bütün sanat serüveni boyunca Tanpınar’ın çırağı olduğunu ve “Eşik”, “Bursa’da Zaman” gibi birçok şiirini Tanpınar’a ezbere okuduğunu ifade etmiştir.

Nurettin Özdemir’in birçok şiirinde şekil ve söyleyiş tarzı ile Tanpınar’ın şiirlerini çağrıştıran özellikler bulmak mümkündür. Bu eksende Özdemir’in “Mermerde Nakışlar” şiiri söyleyiş özelliği bakımından Ahmet Hamdi Tanpınar’ın “Bursa’da Zaman” şiiriyle karşılaştırılabilir.

“Bir dünya canlanır bir devir başlar.
Hâlâ gülümseyen bu eski taşlar,
Bu muhteşem kapı, bu çılgın sükût
Zamanın çizdiği aşılmaz hudut
Yılların mermere işleyen dili,
Âhenkle, zekânın çağlayan seli
Taşıyor sihri ebediyete...” (Özdemir, 1997, 52).

“Bir zafer müjdesi burda her isim:
Sanki tek bir anda gün, saat, mevsim
Yaşıyor sihri geçmiş zamanın
Hâlâ bu taşlarda gülen rüyanın.
Güvercin bakışlı sessizlik bile
Çınlıyor bir sonsuz devam vehmiyle.
Gümüşlü bir fecrin zafer aynası,
Muradiye, sabrın acı meyvası,
Ömrünün timsali beyaz *Nilüfer*,
Türebeler, camiler, eski bahçeler,
Şanlı hikâyesi binlerce erin

Sesi nabzım olmuş hengâmelerin
Nakleder yâdını gelen geçene” (Tanpınar, 2000, 50).

Her iki şiirde de kafiye sıralanışı “aa/bb/cc/.../dd” şeklindedir. Sadece söyleyiş özellikleri bakımından değil zaman anlayışı bakımından da bu şiirleri karşılaştırmak mümkündür. Tanpınar’daki “parçalanmayan an” olan zaman Özdemir için de geçerlidir. Özdemir’deki “Hâlâ gülümseyen bu eski taşlar,” ifadesi yaşanan zamanda görülen başka bir zamana işaret eder. Bu ifade Tanpınar’ın da “Hâlâ bu taşlarda gülen rüyanın.” söz gurubuyla dikkatlere sunduğu zaman anlayışıyla kesiştiği söylenebilir.

Özdemir, Tanpınar’ın “Beni bırak sen Rilke’yi oku...” (Aslan, 1997, 7) tavsiyesi üzerine Rainer Maria Rilke’yi sadece okumakla kalmamış; Rilke’nin “Böyle bir durumda bile çocukluğunuz, bu olağanüstü, bu krallara yaraşır zenginlik, bu anımsamaların hazinesi hâlâ sizin içinizde değil midir? Dikkatinizi bu hazineye yöneltin” (Rilke, 2016, 9) işaretiyle de birçok şiirini çocukluğuna dair hislerin etkisiyle yazmıştır.

Nurettin Özdemir, Rilke’yi edebî mülakatlarında ve yazılarında sıkça atıfta bulunacak kadar benimsemiş; yakın arkadaşlarıyla sohbetlerinde de Rilke’nin eserlerinden ezbere pasajlar okuyarak arkadaşlarını heyecanlandırabilmiştir. Bunlardan bir tanesini de Sabri Tandoğan şu şekilde anlatmaktadır:

1958 kışının çok soğuk bir günüydü. Yedek subaydım. Eğitimden dönmüştük. Birden Nurettin Özdemir’i gördüm karşımda. Her zamanki gibi sevgi dolu, sıcak ve samimi hali ile yaklaştı, Sabri dedi, gidelim, hem çaylarımızı içelim, hem de biraz sanattan, edebiyattan konuşalım...

Ve bana Rilke’yi anlattı o akşam. Malte’den ezbere bölümler okudu. Çok heyecanlanmışım. İlk fırsatta gittim aldım Malte Laurids Brigge’nin Notları’nı. Bir daha da bırakamadım. . Rilke en yakın dostum, arkadaşım olmuştu artık...

“Bana Rilke’yi tanıttığı için, o ışıklı evrenin kapılarını araladığı için Nurettin Özdemir’e ne kadar teşekkür etsem azdır...” (Tandoğan, 2018, ?).

Rainer Maria Rilke, *Genç Bir Şaire Mektuplar* adlı eserinde şiir için şu ifadeleri kullanmıştır:

Her şey gebelik ve onu izleyen doğumdan ibarettir. Her ifade ile her bir duyguya ait tohumun kendi içindeki bütünlüğe erişmesi için, karanlıkta, telaffuz edilemeyen o yerde, bilinçaltında, insan kavrayışının ötesinde bırakmalı ve derin bir tevazu ve sabır ile yeni bir berraklığın doğduğu anı beklemeli: başlı başına bu, bir sanatçı olarak yaşamayı anlatır: hem anlama hem yaratma hususunda (Rilke, 2016, 22).

Bu ifadeler Nurettin Özdemir'in sanat anlayışında belirleyici unsurlardan biri olmuştur. Çünkü Özdemir de Rilke gibi "İlhama inanan şair, şiiri yazmak için ilk etapta kâğıt kalem kullanmaz. Şiiri iç dünyasında tamamlar. Annenin çocuğa hamile kalması gibi, şairin içinde beliren duygunun kendisinde yerleşip yerleşemeyeceğini hesap eder" (Aslan, 1997, 13). Ayrıca Ali Coşkun Hirik'in şu hatırası da Özdemir'in şiirde ilhama olan inancının göstergesidir:

Yine bir gün üniversiteden arkadaşlarımla ve hocalarımla yanında şiirlerimi yırtıp çöpe attığı bir anda ellerine sarıldım. "Aman ne yapıyorsunuz hocam, o şiirin bir başka nüshası yok" dedim. Yüzüme bir bakışla baktı. "Bir gelen yine gelir, merak etme" dedi. ...şiir yüksek frekanslı bir sanattır! Kaybolup giden ilhamlar için üzülme, gelen gelmesini biliyorsa yine gelecektir (Hirik, 2008, 10).

Hirik'in bu hatırası Rainer Maria Rilke'nin sanat ve sanatçının ne olduğuna dair söylediği "Sanatçı olmak, hesaplamamak ve saymamak demektir; ... Sabır her şeydir!" (Cemal, 2010, 75) ifadeleriyle örtüşür. Üretme sürecinde sanatçının takınacağı tavır her iki şair için de "sabırlı olma" şeklinde açıklanabilir.

Nurettin Özdemir'in Tanpınar vasıtasıyla tanıyıp etkilendiği diğer bir şair de Yahya Kemal'dir. Yahya Kemal'in tarih, zaman ve İstanbul dikkati Özdemir'in şiir dünyasına yansır. Beşir Ayvazoğlu; Yahya Kemal'in kendisine Üsküp'ü hatırlattığı için Üsküdar, Koca Mustâfapaşa ve Atik Valde semtlerinde "tadına varamadığı bir çocukluk ve doyasıya yaşayamadığı bir aile hayatını (Ayvazoğlu, 1999, 134) aradığını söyler. Özdemir'in şiirlerinde de İstanbul, tarih ve romantizm çerçevesinde yer alır. Uzak İstanbul şiirinde geçen "Boğaz, Mirgün, Küçüksu, Fatih, Çamlıca" gibi semtler birer mekân olmaktan öte sevgiliye ait uzuvların adıdır. "Her halin bir semtin güzelliğidir / Bu bakış.. bu göğüs.. bu dudak.. bu el, / Bu içimde büyüyen özlemindir, / İstanbul gibisin uzak ve güzel" (Özdemir, 1981, 17).

Yahya Kemal, “şairleri ve düz yazılarında İstanbul’u maddî ve manevî cephesiyle tanıtır” (Doğan, 2008, 167). Özdemir ise “Kubbeler Şehri Yetim” şiirinde İstanbul’u “Elleri böğründe kalmış Valde Cami’in / Bir türkü dinliyor Lale’liden / Ezan seslerine karşı..” (Özdemir, 1955, 25) mısralarıyla kişileştirilir. Kubbeler şehri romantik bir tavırla “sen gittiğin günden beri / Bu şehir yetim” (Özdemir, 1955, 24) mısralarıyla da kendisiyle özdeşleşmiş hâldedir.

2.2. Yayımlanmamış Şiiri ve Yayımlanan İlk Şiiri

Nurettin Özdemir, lise yıllarında “Geçmiş zaman olur ki / Hayali cihan değer” başlığıyla kaleme aldığı şu şiirini yayımlamamıştır.

I

Anne hatırlarmısın?
Karanlık geceleri,,
Anne hatırlarmısın?
Gam veren heceleri..

II

İşte hepsi geçti
Hepisi mazi oldu
Parlayan kül kor oldu..
O acı günler şimdi,
Öksüz kalbime doldu....

III

Geçti hepsi geçti
Korkmuyorum ölümden,
Benim ruhum su içti
Şu kederin gölünden” (Ek: 11).

Bu şiir Özdemir’in not defterinde bulunmaktadır. Şiir 4+3=7’li hece vezniyle yazılmıştır. İlk şiir denemelerinde şairin halk şiirinin şekil özelliklerini kullandığı söylenebilir. Bununla birlikte Özdemir’in babasının 1954’te vefat ettiği ve bu şiirin 1945-1946 yıllarına ait not defterinde bulunduğu düşünüldüğünde “O acı günler şimdi, / Öksüz kalbime doldu.... / Geçti hepsi geçti / Korkmuyorum ölümden,” mısraları henüz öksüzlüğü ve yetimliği tanımamış bir şairin kaleminden çıkmış olması bakımından dikkate değer.

Nurettin Özdemir'in ilk şiiri Trabzon Halkevi Kültür Dergisi *İnan*'da 1944'te yayımlanmıştır. “Neşeye Doğru” başlığını taşıyan bu şiir yayımlandığında Özdemir on yedi yaşındadır.

Engin ruhumda neş'e
Yıldız gibi parlasın
Bırak dertlerde biraz
Uzakta akşamlasın...

Hayatın sabahına
İşle gülüşlerini
Gecenin eserini
Yıldızlar tamamlasın... (Özdemir, 1944b, 28).

2.3. Yayımlanan Ancak Kitaplarına Almadığı Şiirleri

Nurettin Özdemir'in ilk şiirleri Trabzon'da, Halkevi'nin kültür dergisi olan *İnan*'da, Trabzon Lisesi öğrenci dergisi olan *Boztepe*'de ve Bekir Sükûti Kulaksızoğlu'nun sahibi olduğu *Yeniyol* gazetesinde yayımlanmıştır. Özdemir, *Yeniyol* Gazetesinin 12 Şubat 1944 tarihli nüshasında yayımlanan ve “Ne Var?” başlığını taşıyan şiiri kitaplarına almamıştır.

Gurbet şehri ne var? ne var? Söyle!
Ruhumun kırışıklarına akacak
Ne var? Söyleyin hatıralar
Her an derdime dert katacak
Ne ana var kıştan beni bağrına basacak.
Ne bir selvi dinlenebilmek için
Ne sular ruhumu temizliyor;
Ne kuşlar benim için ötüşüyor
Ne ben topraktanım ne toprak benden,
Yalnız ayaklarım ;
Emerek gurbeti beni ateşli ahretlere ulaştırıyor
Azalıyor
Kuruyor sular
Sanıyorum dilim cehennemlerin küreği gibi
Yanıyorum
Anne su

...Su. (Özdemir, 1944a, 9).

“Ne Var?” şiiri şairin o dönemde oluşmaya başlayan şiir izleğinin ve şekil kaygısının bir örneği mahiyetindedir. Özdemir, aynı dönemde *İnan* ve *Boztepe* dergilerinde yayımlanan; “Şehidin Mezarında”⁷ “Jaleler”⁸ ve “Gurbetin Yası”⁹ şiirlerine kitaplarında yer vermemiştir. Ayrıca *İnan* dergisinde yayımlanan “Neşeye Doğru”¹⁰, “Köye Dönerken”¹¹, “Azap”¹², “Neden?”¹³ başlığını taşıyan şiirleri de kitaplarında yer almayan metinlerdir.

2.4. Bestelenmiş Şiirleri

Nurettin Özdemir’in bestelenmiş dört şiiri vardır. “Ağam Nerden Aşar Yolu Yaylanın” şiiri Prof. Dr. Selâhattin İçli tarafından “Bu akşam Dadaşlar Bar Oynadı” adıyla “hüseynî” makamında bestelenmiştir. Sadettin Köseleli bu beste için şu değerlendirmeyi yapar:

“Bestekârimız klarnet ve davul gibi enstrümanlarla bestesini gayet güzel bir biçimde zenginleştirerek şiirin anlamını vurgulayan, kahramanlık türküleri ile marşlarımızın barındırdığı lezzetleri de sunan, bir o kadar da derin sanat musikisi tınılarıyla kulağımızın pasını silen hoş bir seda oluşturmuştur” (Köseleli, 2008, 4).

“Yıllardan Sonra” şiiri “Bir Gün Bana Geleceksin Yıllardan Sonra” adıyla acemkürdî makamında Şekip Ayhan Özışık tarafından bestelenmiştir. “Farkında mısın?” şiiri “Gecenin Tadı Yok Farkında Mısın?” adıyla nihavend makamında Erol Sayan tarafından, “Mektup” şiiri “Üşürsün Penceren Kapalı Olsun” adıyla Faruk Şahin tarafından hicaz makamında bestelenmiştir (Ek: 12).

⁷ *Boztepe*, Y. 1, S. 1 (15 Şubat 1946), s. 3.

⁸ *Boztepe*, Y.1, S. 5 (15 Kasım 1946), s. 16.

⁹ *Boztepe*, Y. 1, S. 6 (15 Aralık 1946), s.6.

¹⁰ *İnan*, S. 14-15 (İkinciteşrin 1944/Kasım1944), s. 28.

¹¹ *İnan*, S. 16 (Ocak 1945), s. 29.

¹² *İnan*, S.17 (Mart 1945), s. 35.

¹³ *İnan*, S. 33 (Temmuz 1947), s. 16.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. ŞİİRİNİN ÖZELLİKLERİ

Nurettin Özdemir'in şiiri şekil ve muhteva bakımından kendine özgü bir çerçevede yer alır. Özdemir, konuşma ritmine uydurulmaya çalışılarak bir iç ahenk ve iç şekil oluşturmaya çalışmıştır. Mehmet Kaplan bu tavrı "Servet-i Fünûncuların aruz vezninin sertliğini kırmak için başvurdukları ulamayı hatırlatan değişik cümle şekillerini kullanmak suretiyle" (Kaplan, 1998, 473) gerçekleştirdiğini belirtir.

3.1. Şiirin Şekil/Biçim Özellikleri

Nurettin Özdemir; klasik Türk şiirinin ve modern Türk şiirinin nazım şekillerini şiirlerinde kullanmıştır. Serbest şiirin imkânlarından yararlanmanın yanı sıra halk şiiri nazım birimi olan dördlüklerden oluşan şiirleri de vardır. Harun Aslan, Nurettin Özdemir'in şiirde şekil konusundaki düşüncesini kendi dilinden şu şekilde aktarır: "En şekilsiz görünen şiirimde bile bir iç şekil daima mevcuttur" (Aslan, 1997, 72).

3.1.1. Dördlük Nazım Şekli ve Hece Ölçüsü

Nurettin Özdemir'in henüz lise yıllarında yazdığı ilk şiirlerinde rastlanan dördlük nazım birimi ve hece veznine dair örnekler hemen bütün şiir kitaplarında görülmektedir. Özdemir'in 1946'da *Boztepe* dergisinde yayımlanan "Şehidin Mezarında" isimli şiiri "koşma" nazım biçiminde yazılmıştır. Koşma; "4 dizeli bentlerden oluşur... uyak düzeni birinci dördlüğün dışında bütün dördlüklerde aynıdır... genellikle lirik konularda yazılır" (Dilçin, 1997, 306).

Dünya yıkılırken dertli başımda
Korlaşan ateşte dağlattın beni
O günden sonra hep mezer taşında
Kenan.. Kenan... diye ağlattın beni..

Kartaldı, -kırıldı heyhat kanadı
 Onun göklerdeydi hür saltanatı
 Allah'ım ne kadar yüreğin katı
 Bir yığın toprağa bağlattın beni

Teyyaren giderken homurtularla
 Sana gıpta eden şu yolcularla
 Nihayet çağlayan coşkun sularla
 Gözyaşına verip çağlattın beni... (Özdemir, 1946e, 3).

Nurettin Özdemir, hece vezni ve koşma biçimini şiirlerinde sıklıkla kullanmıştır. Bütün şiirlerini topladığı ve yeni şiirlerini eklediği *Zaman ve Aşk* kitabında yer verdiği “Böyle Değildi” şiiri de bu nazım biçimi ve hece vezniyle yazılmıştır.

Bir başka hava var çevrelerinde;
 Ben gidende bizim eller böyle değildi.
 Sular akmaz olmuş derelerinde;
 Baharında seller böyle değildi.

Saltanatın yarım, tahtın perişen
 Yıldızlarla süslü bahtın perişan.
 Güllerde yüzünden kalmamış nişan;
 Bahçelerde güller böyle değildi (Özdemir, 1997, 38).

Özdemir'in hece veznini kullandığı şiirlere “Köye Mektuplar”, “Bir Yağmur Sonrası”, “Mermerde Nakışlar”, “Yalnızlık Hülyaları”, “Aşka Çocukluğa Güzelliğe ve Zamana Şiir”, “Yalnızlık Düşünceleri”, “Farkında Mısın?” başlıklı manzumeler örnek gösterilebilir.

Nurettin Özdemir'in, dörtlük nazım biçimini kullanarak 6+5 duraklı, 11'li hece vezni ile yazdığı “*Hayat Şiiri*”nin “Fevzi Öztürk'e” ithaf ettiği bölümü 11'li

hece ölçüsüyle yazılmış olmasına rağmen, dördlü, altılı, sekizli mısralardan oluşan bentler hâindedir (Özdemir, 1949, 6-7).

Özdemir ayrıca 11’li hece vezniyle yazdığı “Yekpare Çağlayan”, “Böyle Değildi” ve “Mavi Zaman” şiirlerinin ilk dörtlüklerinde bir veya iki mısraın ölçüsünü farklı olarak kullanmıştır. Bu şiirlerin tamamında kullanılan hece vezni sadece ilk dörtlüklerinde farklıdır. Bu dörtlükler şunlardır:

Bir başka hava var çevrelerinde; (11)

‘Ben gidende bizim eller böyle değildi; (13)

Sular akmaz olmuş derelerinde,(11)

Baharında seller böyle değildi” (11) (Özdemir, 1949, 17)

Bir dost selâmı kadar taze sıcak, (11)

Bir çocuk gülüşü gibi aydın,(10)

Sen gümüş sulardan berrak(8)

Ömrümü dolduran kadın.” ((8) (Özdemir, 1955, 31).

Nasıl başladı bu türkü nasıl(10)

Bu ateş nereden düştü kalbime(11)

Neden söyleniyor böyle muttasıl(11)

Bu eziklik neden; bu çağrı kime?” (11) (Özdemir, 1959, 33).

Bu şiirlerin ilk dörtlüklerindeki hece farklılıkları şiirlerin bütününde olmayıp sadece bahsedilen dörtlüklerde görülmektedir.

3.1.2. Klasik Türk Şiiri Nazım Ölçüsü Aruzun Şiirdeki Yansımaları

Nurettin Özdemir şiirlerinin bir kısmını aruz vezni ile yazmıştır. Aruz; “hecelerin uzunluk ve kısalıkları temeline dayanan nazım ölçüsü” (Dilçin, 1997, 3) olarak tanımlanmaktadır. Özdemir, “Gel”, “Hatıralar”, “Sensiz”, “Deli Gönlüm” gibi şiirlerini aruz ölçüsüyle yazmıştır. Şair bu şiirleri aruzun “*Mef’ûlü mefa’îlü mefa’îlü fa’ûlün*” kalıbını tercih etmiştir.

GEL

Yollarda kalan gözlerimiz güldüler içten
Başbuğ coşuyor milletinin gönlü sevinçten
Gel gel de bizim kalbimizin hasreti dinsin
Gel! gel de bu millet seni görmekle sevinsin
Uçsun kanat açsın bu gönüller heyecandan
Gel! gel de yaşat bizlere bir günde Lozandan (Özdemir, 1949, 25).

Özdemir'in kitaplarında "dörtlükler" başlığıyla topladığı kısa şiirler vardır. Bu dörtlüklerin sayısı 36'dır. Hece sayısı ve ses unsurları bakımından farklılıklar göstermekle birlikte ortak özellikleri dörtlükler hâlinde yazılmış olmalarıdır.

Mısralarının hece sayısı bakımından farklı olanlarına "Yorgun" şiiri örnek gösterilebilir.

"Bekliyorum seni camlardan yorgun
Şarkılar hep eski makamlardan yorgun
Geline sabahlar gibiyim çocuğum!
Gidince akşamlardan yorgun" (Özdemir, 1997, 159).

Bu şiirin ilk üç mısraı 11'li hece vezninde yazılmışken son mısraının hece sayısı 9'dur.

Özdemir dörtlüklerinde tercihen kullandığı bu hece sayısı farklılığının yanı sıra aruz vezniyle de dörtlükler yazmıştır. Rubai nazım şekline benzeyen bu tarz şairin kendine özgü bir denemesidir denilebilir. Çünkü rubainin özellikleri: "dört mısralık bir nazım şeklinin adıdır... rubaide kafiye ilk, ikinci ve dördüncü mısralar sonundadır." şeklinde sıralanmaktadır. Aruzun "Hezec" bahrinin özel kalıplarıyla yazılan bu şiir türünü Nurettin Özdemir, aruzun "*Mef'ûlü mefa'îlü mefa'îlü fa'ûlün*" vezniyle yazmıştır. Ancak klasik şiirde bütün rubai kalıpları aruzun "fâ" yada "fâ'ûl" tef'ileleriyle bitmektedir (İpekten, 1997, 75). Özdemir'in "Rahmetli Ethem'e" başlığıyla kardeşi Ethem Özdemir için yazdığı dörtlük bu farklılıkla birlikte rubai nazım şekline benzemektedir.

Rahmetli Ethem'e
 Toprakta o ses gökte o ses dalda o ses var.
 Dünyamdaki eksikliği besbelli nefes var.
 Ey nazlı çocuk, bir kere seyreyle cihanı!
 Ardınca kırılmış ne kadar taze heves var. (Özdemir, 1997, 15).

Bu örnekler incelendiğinde Nurettin Özdemir'in şiirlerinde halk şiiri ve klasik şiirin form ve kaynaklarını kendi sanat ve şiir anlayışı ekseninde sentezleyerek kullandığı söylenebilir.

3.1.3. Serbest Şiir Örnekleri

Nurettin Özdemir'in şiirlerindeki şekil halk şiiri, klasik şiir ve serbest şiirin kaynaklarından beslenir.

İsmail Çetişli; serbest şiirdeki sözün önemini “Önemli olan sözün vezinli ve kafiyeli olması değil, güzel olmasıdır.” (Çetişli, 2015, 23) şeklinde ifade eder. Nurettin Özdemir için de şiirin tek ölçütü “güzellik”tir. Nurettin Özdemir için “şiir iyi veya kötü değildir, güzel şiir vardır” (Aslan, 1997, 11).

Nurettin Özdemir'in ilk şiir kitabı olan *Hayat Şiiri*'nde iki tane serbest şiir vardır. Bunlardan ilkinin “?” işaretiyle başlıklandırılmış ve sonraki kitaplarına almamıştır. Diğeri “Günahsız Adam” şiiridir Bu şiirlerinde bölünmüş mısralar da kullanan şair ahengi ses tekrarlarıyla sağlamıştır.

Yıldızlar
 Mezarımın üstünde kandil
 Yaprak ağlayan sevgilim
 Ay... yeri gözliyen müneccim.
 İhtiram kıt'ası halinde,
 Serviler, süngülü nöbetçim
 Sen;
 Her şeyin kâdiri...
 Beni bu karanlık inde

Tutuverdın diri diri.

Ne olur ?..

Günâhkârlar gibi,
Bırakıverseler beni de
Sevdiğimi görnekten mahrum
Çekmesem günahsızlığımın cezasını
Senden af diliyorum hasılı

Gün gelir

Kıyamet koparda;
Dönüverirsem dünyaya
Âlâ günâhkâr olurum (Özdemir, 1949, 30).

Nurettin Özdemir “Ellerin” şiirinde de iki, üç, dört ve beşer mısra sonlarında tekrar eden “ellerin” kelimesiyle ahengi yakalar. Şiir, *Vakit Geçti Yorgunum* kitabında tek bent hâlinde yayımlanmışken, *Zaman ve Aşk* kitabında “Ellerin” mısralarından sonra bölünerek bentler hâlinde yayımlanmıştır.

Sularda bir beyaz köpük,
Dağlarda bir mavi duman
Ellerin!

Açılınca bir esmer gül,
Yumulunca bir tebessüm,
Avucumda yumulan
Ellerin!

Uyur beyaz karanlığında,
Eski çağlarda uyur,
Ve uyanır bütün zamanlara karşı,
Bir yavru ceylan mahmurluğunda,
Çağ ötesi bir uykudan

Ellerin!

Getirir bereket ve huzur
Alır bakışlarımdan yalnızlığı
Ve yakar yıldızları bir bir
Göğe uzanan

Ellerin!

Arzuların en sıcaklığı,
En çılgını davetlerin,
Alnımda yanan

Ellerin! (Özdemir, 1997, 76).

Nurettin Özdemir'in şiirde şekle dair estetik tavrına "resim, dil ve şiirin iç içe geçmesiyle oluşturulan" (Çetin, 2015, 165) "somut şiir" örneği olarak "Korkunç Çağrı" şiiri gösterilebilir.

Gerilmiş ok'san dur

Çıkma

Atılmış kurşun'san dur

Vurma

Boşanmış zaman'san dur

Akma

Çevrilmiş nazar'san dur

Bakma..

Bakma geceler boyu büyüyen yalnızlığıma
Tek bir ağaç gibi dalbudak salan garipliğime bakma
Bir yüreği bin yerinden bölen hasret içindeyim;
Yüreğim bin yerinden bölünmüş seni bekliyor.

Gerilmiş ok ol

Gel...

Atılmış kurşun ol

Gel...

Çevrilmiş nazar ol

Gel...

Boşanmış zaman ol

Gel...

Gel ey mesefeler ötesinde yaşayan çocuk

Gecede kalmış tek bir ışık ol Gel

Ömür seninle güzeldir. (Özdemir, 1981, 45).

Bu şiirde sağ tarafta aynı hizadaki kelimeler alt alta okunduğunda da anlamlı bir metin parçası oluşmaktadır.

“Çıkma Gel

Vurma Gel

Akma Gel

Bakma Gel” şeklinde okunabilecek bu şiirde ayrıca şairin tercihen apostrof (kesme) işaretiyle ayırarak yazdığı “ok, kurşun, zaman, nazar” kelimeleri de “çıkma, vurma, akma, bakma, “kelimeleriyle yan yana okunduğunda da “ok çıkma / kurşun vurma / zaman akma / nazar bakma” gibi bir anlam oluşturabilmektedir.

3.1.4. Şiirlerindeki İthafılar

Bir edebi eserin şeklini tamamlayan unsurlardan biri olarak değerlendirilen ithafı, Turan Karataş; “şairin aralarında duygu ve düşünce ortaklığı olan kişi/kişilere bir ibare yahut yazıyla eserin başında sunması” (Karataş, 2002, 89) olarak tanımlar. Nurettin Özdemir’in şiirlerinin birçoğu tanıdığı/sevdiği kişilere ithaf edilmiştir.

İlk kitabının adı da olan *Hayat Şiiri*’ni; “Hikmet’e: Dünyada kimseye minnet etmeksizin sana verebileceğim şeylerin başında bu mısralar gelir” cümleleriyle eşli Hikmet Hanım’a ithaf edilmiştir. Şiirin ikinci bölümü Trabzon Lisesinde beraber *Boztepe* dergisini çıkardığı “Fevzi Öztürk”e, “Emirgânda Gece” şiirini yine Trabzon

Lisesinden arkadaşı “Nizamettin Kamberoğlu’na”, başlıksız şiiri, “Kemal Özdemir’in Aziz Ruhuna”, “Böyle Değildi” şiiri “Mustafa Doğan’ın Aziz Ruhu’na” ve “Bu Şiir Yarım Kalsın” şiirini de “Memduh Vecdi’ye” ithaf etmiştir.

Son Kitabı *Zaman ve Aşk*’ta ise ithaf ettiği şiirlerin bir kısmı “Rahmetli Ethem’e”, “Nihal’e”, “Duyguya Şiir”, “Serhan İçin Şiirler”, “Cumhurbaşkanımız, Muhterem Süleyman Demirel’e Saygıyla...,” başlıklarını taşır. Süleyman Demirel’e ithaf edilen şiir “Asrımızın Ferhad’ı”, “Birliğin Bütünlüğün Timsali”, “Nice Yıllara” ve “Eserleriniz Yaşayacak” ifadeleriyle bölümlere ayrılmıştır.

Kitaptaki “Tanrının Okşadığı Tablo” şiiri “Sema - Aydın Doğan’a sevgilerimle”, “Bir Eski Zaman Güzeli’ne Şarkı” şiiri “Gerçekten Güzel Vadia Demir Hanımefendiye”, “Kalın Sağlıcakla” şiiri “İdris Yamantürk’e”, “Bu Yol” şiiri “Gökhan Evliyaoğlu’na”, “Geçer” şiiri “Nurettin Çarmıklı’ya”, “Kabrinin Kenarında” şiiri “Rahmetli H.M. Özok’a,” ve “Çeşm-i Siyah,” şiiri de “Rahmetli Hamiyet Yüceses’in Ardından,” ifadesiyle Türk müziği ses sanatçısı Hamiyet Yüceses’e ithaf edilmiştir.

Edebî türlerde kullanılan ithaf etmeyi bir çeşit “hediyeleşme” olarak değerlendiren Hatem Türk; yazarların ithaf etme maksatlarının “bir minnet duygusuyla, sevgilerini göstermek adına ya da teşekkür için” (Türk, 2015, 245) olduğunu söyler. Nurettin Özdemir bu duygu ve düşüncelerini sadece şiirlerini değil kitaplarını da ithaf ederek göstermiştir.

Hayat Şiiri kitabı “Ağabeyim Kemal Kefeli’ye”, *Yağmur Sonrası*; kitabı, ilk sayfada “Anneme”, ikinci sayfada “Fethi Gemuhluoğlu’ya” ifadeleriyle ithaf edilmiştir. *Yitik Sevgi* kitabında “İthaf” başlığıyla “Ama Sen Artık Kalbinle Yaşamıyorsun Ki...”, *Zaman ve Aşk*; kitabındaki “Vatan” başlığıyla ayrılan bölümünü “Cihan, vatandan ibarettir itikatımca / Tahayyülümde vatan, kalsın eski haliyle” mısralarıyla, “İstanbul Bildiğin Gibi” bölümünü de “Baktım, konuşurken daha bir kere güzeldin, / İstanbul’u duydum, daha bir kere sesinde” mısralarıyla Yahya Kemal Beyatlı’ya; “Zaman” bölümünü “Ne içindeyim Zamanın / Ne de büsbütün dışında” mısralarıyla Ahmet Hamdi Tanpınar’a ve “Bir Aşkın Şiirleri”

bölümünü de “Ah! İçimizdeki bu yangını söndürmeye çalışmadan bağrımızda taşısak” ifadeleriyle R.M. Rilke’ye ithaf etmiştir.

Nurettin Özdemir’in, *Zaman ve Aşk* kitabının “Vatan” bölümünü Yahya Kemal’e, “Zaman” bölümünü Ahmet Hamdi Tanpınar’a ve “Bir Aşkın Şiirleri” bölümünü de R. M. Rilke’ye ithaf etmiş olması, Özdemir’in şiirlerini besleyen vatana ait kaynakların, Yahya Kemal’den, zamana ait kaynakların Ahmet Hamdi Tanpınar’dan, aşka ait kaynakların da Rainer Maria Rilke’den beslenmiş olmasına bağlanabilir.

3.2. Şiirin Öz/Muhteva Özellikleri

Nurettin Özdemir’in şiir kaynaklarındaki farklılıklar şiirin öz/muhteva bakımından da çeşitliliğine sebep olmuştur. Şiir kitaplarındaki birçok şiiri şekil ve ifade bakımından değiştirerek yeniden kaleme almıştır. Bir mükemmeliyeti arama gayreti olarak nitelendirebileceğimiz bu tavır Özdemir’in şiirlerinde sıklıkla görülmektedir.

3.2.1. Şiirlerinde Yaptığı Biçimsel ve Anlamsal Değişiklikler

Nurettin Özdemir, yayımladığı şiirlerde zaman içerisinde bazı değişiklikler yapmıştır. Bu değişiklikleri; şiirlere yeni bölümler ekleyerek, başlıkları ya da mısraları yeniden düzenleyerek gerçekleştirmiştir.

Nurettin Özdemir, *Vakit Geçti Yorgunum* kitabında yer alan “Acı Yalnızlık” şiirinin ilk mısraı olan; “Bu şehre gelmemek vardı Nâçar” (Özdemir, 1981, 56) mısraını *Zaman ve Aşk* kitabında yine “Acı Yalnızlık” başlığıyla; “Bu şehre gelmemek vardı çaresiz” (Özdemir, 1997, 148) şeklinde değiştirmiştir. On altı yıl sonra yapılan bu değişiklik “Yahya Kemal bazen bir mısradaki tek bir kelime için bile aylarca, yıllarca beklemiştir”. (Çıkla, 2008, 129) tespitiyle benzerlik göstermektedir. Özdemir’in bu değişikliği yapmasının sebebi etimolojik değildir. Çünkü aynı kelime “Ölü” şiirinde “Hangi karanlıklardan sesleniyorsun / Bunaltı, nâçar?” (Özdemir, 1997, 146) şeklinde kullanılmaya devam etmiştir. Buna benzer bir

değişiklik “Kars Kalesindeki Bayrak” şiirinde de vardır. *Yağmur Sonrası* kitabında “Bir bayrak ki: Toplamış gölgesinde” (Özdemir, 1955, 14) ifadesi *Zaman ve Aşk* kitabında “Bir bayrak ki büyütmüş gölgesinde” şeklinde değiştirilmiştir (Özdemir, 1997, 8).

İlk şiir kitabı olan *Hayat Şiiri*’nde yer alan “Mektup” isimli şiiri serbest nazım biçimiyle ve bentlerden oluşmuştur. Özdemir bu şiirini *Yağmur Sonrası* kitabına da almıştır. *Hayat Şiiri* kitabında şu şekilde yer alan bölümü;

...

“Kadehler gelir gider
Kafalar dumanlanır
Ve her dönen plâkta
Bir hatıra canlanır

Sesler yayılır koya
‘Derdimi anlatırım’
‘İssız geceler aya’
‘Ne kadar acı çektim’

‘Günleri saya saya ’” (Özdemir, 1949, 12).

Yağmur Sonrası kitabında şu şekilde değiştirmiştir:

...

“Kadehler gelir gider
Kafalar dumanlanır
Ve her dönen plâkta
Bir hatıra canlanır

Sesler yayılır koya
‘Derdimi anlatırım’

‘İssız geceler aya’” (Özdemir, 1955, 18).

Yahya Kemal Beyatlı’ya göre asıl şiir; “*Mısrâ mısrâ bir beste olan manzume*”dir. (Beyatlı, 2005, 7). Nurettin Özdemir de bu anlayış ekseninde “bütünlüğe dikkat eder ve şekilsel olarak mükemmeliyeti ‘mısra’ vasıtasıyla yakalamaya çalışır” (Aslan,

1997, 72). Özdemir'in *Yağmur Sonrası*, *Yitik Sevgi*, *Vakit Geçti Yorgunum*, *Zaman ve Aşk* kitaplarında yer alan "Şehirler, Mesafeler ve Sen" başlıklı şiiri dört kitabında da farklı şekillerde neşredilmiştir. *Yağmur Sonrası* kitabında I, II, III rakamlarıyla bölünmüş olan şiir ilk hâliyle 26 mısradır (Özdemir, 1955, 56-57). Şair; *Yitik Sevgi* kitabında ilk üç bölüme "IV" rakamıyla yeni bir bölüm ekler. "Yanlış bir trene binmiştik yollarımız aynı değildi." mısrayla başlayıp "Pişmanlıklar ötesinde boy vermeseydi hayallerimiz" mısrayla biten ve tek bölümden oluşan 46 mısra daha eklemiştir. Aynı şiir *Vakit Geçti Yorgunum* kitabında da dört bölümdür, ancak IV. bölümdeki bazı mısralar bölünmüş, böylece bu bölüm 52 mısra olmuştur. Bölünerek ikişer mısra hâline getirilen mısralar şunlardır:

Aynı şehrin aynasından geçemezdik

Saçlarımız darmadağınaktı

Aynı kapıyı çalamazdık bir sokak başında

Ben yabancıydım

(...)

Kalbim bir harp sonrasını andırıyordu,

Soğuk ve perişandı

(...)

Mes'ut ve ışıklı bir gecen vardı

Zamanlar içinde parıl parıl

(...)

Sen başka dünyaların çocuğuydun

Saadetin başka dünyalardaydı.

(...)

Sen bu trene binmeseydin

Bu gece eğilmeseydi üstümüze (Özdemir, 1981, 39-40).

Özdemir bu şiirini *Zaman ve Aşk* kitabına da alır. Ancak bu kitapta da şiirde şekilsel değişiklik yapar. Dört bölüm olan şiiri, "Sen bu trene binmeseydin; yollarımız birleşmeseydi" mısraından itibaren bölerek beş bölüm hâline getirir. Böylece şiir beş bölümden oluşmuş bir manzume hâlini alır (Özdemir, 1997, 139-141).

Nurettin Özdemir'in önemli şiirlerinden birisi "Vatan" adını taşır. Bu şiir ilk olarak *Hisar* dergisinde yayımlanır. Daha sonra *Vakit Geçti Yorgunum ve Zaman ve Aşk* kitaplarında yer alır. Ancak şiir bu kaynakların hepsinde farklı olarak neşredilmiştir. İlk olarak *Hisar* dergisinde yayımlanan şiirin tam metni şekil ve muhteva olarak şöyledir:

"Vatan sevgisini yüreklerinin sıcaklığında bir gül gibi büyüten sevgili kızlarım Emine Eken ve Aslıhan Özdemir'e sevgilerimle"

VATAN;

ANATALYA'DA BİR MAVİ SU
POSOF'TA BİR ÇORAK TARLA
GÜMÜŞHANE'DE BİR YEMYEŞİL BAHÇEDİR.

VATAN;

SİVAS YAYLASINDA
YILDIZ BAKIŞLARIYLA AYDINLANAN
IP-ISSIZ BİR GECEDİR

VATAN;

KELKİT'TE BİR KARDEŞ MEZARI,
ZONGULDAK'T BİR MADEN İŞÇİSİ,
RİZE'DE ÇAY TOPLAYAN BİR GELİN,
VE SECCADESİNDE NAMAZ KILAN BİR İHTİYAR ANNEDİR.

VATAN;

AYDIN TEBESSÜMİYLE ASLIHAN
DURU BAKIŞLARIYLA EMİNE'DİR.

VATAN:

KÜÇÜK ELLERİNİN AVUÇLADIĞI
SADE BİR TOPRAK PARÇASI DEĞİL, ÇOCUĞUM,
TOPRAKLA BÜYÜYEN BİR KUTSAL DÜŞÜNCEDİR (Özdemir,
1975, 6).

Nurettin Özdemir'in bu şiirde tercih ettiği her kelimeyi büyük harflerle yazma eğilimini "Uzakta", "Umutsuz Şiir", "Gözlerindeki", "Bilmediğin" gibi birçok kısa şiirlerinde sergilemiştir. Bu kullanım şairin şekil konusundaki özgün yaklaşımı

olarak değerlendirilmektedir. Kelimelerin tamamen büyük harflerle yazılmış olmasını Nurullah Çetin “Yazım Sıpmaları” başlığı altında inceler. Bu yazım biçiminin “vurgusuna, anlamına ve iletisine dikkat çekmek” istenen kelime ya da mısralarda tercih edildiğini (Çetin, 2015, 175) belirtir.

Özdemir “Vatan” şiirine son bentten önce iki bent daha ekleme yaparak *Vakit Geçti Yorgunum* kitabında yayımlar. İlk hâlinde kullanılan ithaf yazısını da çıkarır. Şiire eklenen bentler şunlardır:

Vatan
Ceylânpınar’da bir ince ceylân
Edirne’de bir ince minâredir.

Vatan
Hudut boylarında dalgalanan
Güzel bayrağımızda
Hâre hâredir (Özdemir, 1981, 77).

Şair; *Zaman ve Aşk* kitabında da bu şiiri “Vatan II” başlığıyla aynı şekil ve kafiye özelliklerine sahip yeni bir bölüm ekleyerek yayımlar. Şiirin “Vatan II” başlığını taşıyan bölümü de şöyledir:

Vatan
Isparta halısında bir gül
Ve Kütahya çinisinde
Ateşten bir laledir.

Vatan
Hazar Gölü’nde şiirli bir akşam
Ve Eski Harput’ta
Burcu yıkılmış bir kaledir

Vatan
Ayder Yaylası’nın yeşilliğinde,

Dağların, bulutların gözyaşı

İpince bir şelaledir.

Vatan

Hakkâri'de sıradağlar

Ki bölünmez,

Yürek yüreğe, el eledir.

Vatan

İzmir yollarında doludizgin bir süvari

Ve yağız atların boynunda

Zaferle uçuşan köpüklü bir yeledir.

Vatan

Ankara'da, Anıtkabir'de yanan

Ve sonsuza kadar sönmeyecek,

Ebedi bir meşaledir (Özdemir, 1997, 4).

Nurettin Özdemir “Vatan” şiirinin I. ve II. bölümüne birer bent ve yeni bir ithaf yazısı eklemiştir. Ancak şiiri bu hâliyle yayımlamamıştır. Eklenen ithaf yazısı ve bentler şunlardır.

“Vatan, kamilen kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kaldığımız bir zamanda, büyük Atatürk'ün, fedakar arkadaşlarının ve yorgun milletin dar imkanlarla verdiği çetin mücadele sonunda kazanılan en kutsal varlığımızdır. Atatürk Vatan'ı Türk Gençliğine emanet etmiştir.”

VATAN

I

(...)

Vatan

Konya'da Hazret-i Sultan Mevlana

Ve Eskişehir'de Yunus-u biçaredir.

II

(...)

Vatan

Hudutta kolu bükülmeven Fırat

Ve Diyarbakır Ovası'na bereket taşıyan

Bir Dicle'dir....¹⁴

Özdemir şiirlerinin başlıklarında da değişiklikler yapmıştır. İlk olarak *Vakit Geçti Yorgunum* kitabında “Sonbaharda” başlığıyla yayınladığı şiirini daha sonra “Sonbahar” adıyla değiştirmiştir.

3.2.2. Şiirlerindeki Metinlerarasılık

Bir şiirde metinlerarası ilişkinin kurulabilmesi şairinin kendi devrinden önceki ya da kendi devrindeki metinlerden haberdar olmasıyla alakalıdır. Şiirde metinlerarası ilişki; “bir şairin kendinden önceki... ya da kendi dönemindeki... başka yazarların, şairlerin ya da farklı kaynakların değişik metinleriyle bir şekilde ilişkiye girmesi” (Çetin, 2015, 127) olarak tarif edilir. Nurettin Özdemir tarifte geçen kendinden önceki ve kendi devrinin birçok metnini şiirlerinde kullanmıştır. Şair, metinlerarası ilişkiyi genellikle şiirlerinin başlıktan sonraki ilk kısmına epigraf olarak ithaf yazısı gibi eklemiş veya şiir kitaplarının bölümlere ayrılmasında bir geçiş özelliği taşıyacak biçimde yerleştirmiştir.

Özdemir; *Yağmur Sonrası* kitabında “Bir Yağmur Sonrası” başlığını taşıyan şiirinde başlıktan hemen sonra Şinasi Özdenoğlu'nun şu dizelerini kullanır: “Kalbim uçurumlarda açan bir çiçek / O kadın bu kalbi nerden bilecek” (Özdemir, 1955, 6). Ancak aynı dizeleri *Yitik Sevgi* ve *Vakit Geçti Yorgunum* kitaplarında şair Şinasi Özdenoğlu'nun adını anmadan kullanmıştır. Esmer şiirinde de Şevket Hıfzı'nın “İyi ki uzaklardasın gâfil Esmer” mısraını kullanır (Özdemir, 1955, 42). “Renklerin Dünyası” şiirinde bir nevi şiirin açıklaması durumundaki kendi yazdığı metni aynı üslupla kullanır. “Sen gidersen yetim kalır İstanbul diyorsun. Benim ayrıldığımda

¹⁴ Şiirin bu hâline Nurettin Özdemir'in kızı Aslıhan Güven'in arşivinden ulaşılmıştır. Bk. Ek 13.

İstanbul'un yetimliğini duyarsan Hisar'a git. Kandilli'ye çık. Mirgün'de otur. Boğazi seyret ve istersen gözlerimi hatırla” (Özdemir, 1981, 87) *Zaman ve Aşk* kitabının ön sözünden sonra ilk kullanılan metin Yahya Kemal'in şu dizeleridir: “Cihan vatandan ibarettir itikatımca / Tahayyülümde vatan kalsın eski haliyle” (Özdemir, 1997, 2). Kitapta bu dizelerden hemen sonra Özdemir'in “Vatan” şiiri yer alır.

Nurettin Özdemir, bazı şiirlerinde kendi yazdığı metinleri şiirlerinin girişine ekler. Bu metinlerin şiirlerin yazılış maksadını açıklama veya şiirdeki isimlerin kim olduklarına dair bilgi verme amacı taşıdığı görülür.

SERHAN, kardeşim Rahmetli Ethem'in oğlu ve hayatta kalan en canlı hatırasıdır. Bu mısralar, O'nun yabancı diyarlarda geçirmeye mecbur kaldığı çocukluk günlerinde, baba tarafından ailemizin kök değerleri ile bağlarını koruması, güzelliklerini gönlünde yaşatabilmesi için yurdun uzak dağlarından yakılmış çoban ateşleridir (Özdemir, 1997, 22).

Şair ayrıca şarkı ve türkü sözlerini de şiirlerinde kullanır. “Mektup” şiirinin hemen her bölümünü alıntı sözlerle bitirir. Bu alıntılar şiirin genel bütünlüğü içerisinde kafiye ve ses benzerliklerinden faydalanılarak kullanılır.

Gene Bahçeli kahvede

Bizim plâklar çalınır;

Aznif oynayan çocuklar

Her nameden efkârlanır

Her name hüzün taşır

Her name hasret dolu

Her namedeki hasret

Kırar kanadı kolu

Taşlar unutulur elde

Ve bir türkü dillerde

'Turna gelmez diyardan

Haber çıkmadı yardan' (Özdemir, 1955, 16).

Şiirin diğer bölümlerinde “Bir dert ki 'Kömür gözlüm / Ne haldeyim gör beni'... 'Yolculuk var yarına / sevenler diyarına' / 'Dalım, yaprağım, çiçeğim / seni sevdim seveceğim' /... 'Ne fena talihim var / Kimi sevsem el alır' / 'Derdimi

anlatırım / Issız geceler aya'... ‘Severim her güzeli / Senden eserdir diyerek” (Özdemir, 1955, 17-18) alıntıları aynı form içerisinde sunulmuştur.

Özdemir’in şiirlerinde doğrudan metinleri eklemenin yanı sıra bazı şiirlerindeki ifadeler de diğer şairlerin mısralarını çağrıştırır. “Sen gittin, senin de yerin boşaldı / Bu ıssız, bu şenliksiz dünyada / bize yalnız hatıraların kaldı” (Özdemir, 1949, 13) mısraları, Ahmet Haşim’in “Bize bir zevk-i tahattur kaldı / Şu sönen, gölgelenen dünyada!” (Aktaş, 1996b, 597) mısralarını, “Geçmiş geceleri düşünme sakın / Boy ver aşkın sıcak iklimlerinde / Kalbim. İşte her şey yerli yerinde” (Özdemir, 1955, 8) mısraları da Ahmet Hamdi Tanpınar’ın “Her şey yerli yerinde havuz başında servi /... Her şey yerli yerinde, masa sürahi, bardak,/... Her şey yerli yerinde bir dolap uzaklarda” (Tanpınar, 2000, 40) mısralarını çağrıştırır.

Özdemir; şiirlerinde kelime ve mısra değişikliğiyle beraber bazen de birbirine yakın ifadeyi tekrar eder: “Baharlar içimde sensiz geçiyor” (Özdemir, 1981, 32) “Neyleyim hep sensiz geçti baharlar” (Özdemir, 1997, 161) mısraları bu tekrarlara örnek gösterilebilir.

3.2.3. Şiirlerindeki Aşk Temi

Nurettin Özdemir’in şiir dünyasını çevreleyen unsurlardan biri “aşk”tır. Aşk “aşırı sevgi ve bağlılık duygusu, sevi” (Türkçe Sözlük, 2005, 138) olarak tanımlanır. Türk şiirinin ana unsurlarından biri olan bu duygu Özdemir’in de şiirinin önemli bir yönünü oluşturmuştur.

Özdemir, henüz ortaokul yıllarında “on üç-on dört yaşlarında, eli-ayağı, üstü-başı düzgün, biraz haşarı ama duygulu bir ortaokul öğrencisi” (Özdemir, 1991, 3) iken hissî alaka duyduğu kız da “o, sınıfımızda, çocukluktan ilk gençliğe adım atmanın belirtilerini taşıyan ve olağanüstü albenisi olan zarif, ince bir kız. Çocukluk muhayyilemin o çağda yaşatabileceği güzellik unsurlarının hepsine sahip”tir. (Özdemir, 1991, 3) Özdemir aşkının başlangıcını; “Sadece bakışır.. tebessüm eder ve susardık. Bakışmak ve susmak.. Aşkın veya aşka başlamanın ilk adımları” (Özdemir, 1991, 3) şeklinde tarif eder. Bu başlangıç “Ayrı Ayrı” şiirinde “Sen delice bakarsın

ben delice / Biz delice bakışmayı bilmeyiz... Sen delice gülersin, ben delice / Biz delice gülüşmeyi bilmeyiz.” (Özdemir, 1959, 12) mısralarının ana unsuru olmuştur.

Tanpınar “her aşk ne şekilde başlarsa başlasın onu devam ettiren şey, ruha bütün kıvrımlarını ve hususiyetlerini veren iç bünyedir.” (Tanpınar, 1996, 99) ifadeleriyle aşkın devamını sağlayan unsurun iç bünye olduğuna dikkatleri çeker. Nurettin Özdemir’de de aşkı şiirine aksettiren iç bünye olmuştur. Daha sonraları aşkın başlangıcını “ben mi çok küçüktüm o mu çok güzeldi’ içimde çözülmemiş bir muammadır hâlâ” (Özdemir, 1991, 3) ifadeleriyle kendi iç bünyesinde çözemediğini belirtir. Okul dışında bir arada bulunabildikleri yerlerden biri sevgilisinin Gümüşhane’deki bahçeleridir. Özdemir bu mekânı şöyle anlatır:

“Bahçeleri şehrin dışında ama nehrin kenarındaydı. Bahçeye yıllardır nehrin azgın sularına dayanmaya çalışan küçük bir asma köprüden geçiliyordu. Bahardı ve ağaçlar meyvedeydi. Bahçe güzel ve derli toplu. Vişneler mayhoş ve olgundu” (Özdemir, 1991, 3)

Bu cümlelerdeki “bahar mevsimi”, “bahçe” ve “vişne” ifadeleri Özdemir’in birçok şiirinde “çocukluğa, küçük şehirlere, ilk aşka” dair ifadeleri olur. *Yağmur Sonrası*’ndaki “Yetim İstanbul”, “Yekpare Çağlayan”, “Yalnızlık Hülyaları”, “Başka İklimlere Sefer İçin Zorun Neydi,?” şiirlerinde “bahçe, çocukluk ve vişne” çocukluğuna dair hatıraları anlatan imajlara dönüşür.

Yetim İstanbul

Bir Zümrüt masaldı çocukluğumuz,
Bembeyaz çiçekler söylerdi onu.
Nedir bilir misin unuttuğumuz
Ömrün başlangıcı, masalın sonu.

Acısı duyulur bir yerimizde
Küçük şehirleri hatırlamanın
Bir sır gibi yaşar gözlerimizde
Buğulu rüyası geçmiş zamanın.

Yekpare Çağlayan
 (...)

Vişnelerin gölgesinde

Vişneler var kızaracak

Bir damla suyun sesinde

Ruhum Allah'ı bulacak.

Yalnızlık Hülyaları

Sen çocuktun ve o şehir küçüktü.

Vişne dallarında arzularımız
 Alnımıza konan bir öpücüktü

Rüyasını bile göremediğim
 Bahçelerin yıkık duvarlarından
 Eğildiğin sular köpük köpüktü

Çiçekler söylüyor son şarkımızı

Arzular: Vişneler kadar kırmızı

Umutlar: Dalların yeşilliğinde

(...)

Çocuktun

Vişne çiçeklerini severdin

En güzel meyvalarını bir akşam üstü

Ona verdin (Özdemir, 1955, 21-48).

Nurettin Özdemir liseyi ayrı ayrı şehirlerde okusalar da üniversite yıllarında “öğretmen yardımcısı” olan sevgilisiyle tekrar karşılaştığında “geleceğin ebedi beraberliğe imkân vermeyen çaresizliklerini” (Özdemir, 1991, 3) konuşurlar. Yıllar sonra yine tebessüm eder, bakışır ve susarlar. Ancak bu karşılaşma da kısa sürer. “Galata İskelesi”nde ayrılmalarıyla nihayet bulur. Artık Özdemir’in şiirlerinde Gümüşhane’deki bahçelerin yerini İstanbul almıştır (Özdemir, 1991, 3). Bu dönem şiirleri “Kubbeler Şehri Yetim” ve “Yetim İstanbul” isimlerini taşır.

Kubbeler Şehri Yetim
Kubbeler çöker kahrından
Rüzgâr başka türlü eser
Sarmaşık gecelerin sonunda
Bir çocuk en masum rüyasını
Sulara terkeder

Ve mavi sulardan bir kadın
Bana gülümser

...

Sen gittiğin gündenberi
Bu şehir yetim (Özdemir, 1981, 85).

Yetim İstanbul

(...)

Aşkın sahilinde böldük nasibi
Yollar ölesiye bekler gölgeni
Suyun ve toprağın sarışı gibi
Şimdi bir başkalık sarıyor beni
Ay sarmaşıklardan gülmüyor artık;
Işıklar düşmüyor sulara pul pul.
Şimdi yollarımın hepsi karanlık
Şimdi her şeyiyle yetim İstanbul. (Özdemir, 1981, 84).

Bu mısraların ışığında Özdemir'in tabiat karşısında asli unsuru aşk olan bir tavrı takındığı söylenebilir. “Yetim İstanbul” ve “Kubbeler Şehri Yetim” şiirlerindeki olumsuz tavrı “Mektup” şiirinde hâlden memnun bir tavra dönüşür.

“Mektup

(...)

İstanbul bildiğin gibi
Boğaz maviliğine mavi
Dalgalar hürlüğüne hür.

Gemiler hasret götürür

Gemiler memnun halinden” (Özdemir, 1949, 11).

Özdemir’in bu ilk aşkına kavuşamamış olması onu bir çeşit yüceltmeye sevk etmiştir denilebilir. Çünkü Özdemir’in aşkı romantik bir tutumla ferdî, melankolik bir tavidan ziyade, sevgiliye bizzat sahip olamadığından “kendi iç dünyasında, ruhunda, kalbinde soyut bir imge olarak” (Çetin, 2015, 69) şekillenmiştir. “Işıklı Çağrı” şiiri bu tavrın şiiridir.

Duyma içimdeki fırtınaları

Duyma uğultusunu büyük çağrıların

Deli rüzgârların

Etin

Kemiğin

Kanın

Duyma

Sesin titreşiminde

Sana gelirim

Söyleme şarkıların en güzelini

Söyle sihrini uzak iklimlerin

Denizlerin

Sahillerin

Limanların

Söyleme

Dalgaların çırpınışında

Sana gelirim

(...)

Görme nasıl dolaştığını damarlarımda kanın

Kalbimin nasıl açılıp kapandığını görme

Görme arzuların nasıl boy verdiğini

Ümitlerine

Hayallerine

Düşlerine

Görme
 Nasıl çatladığını içimde tohumların
 Toprağın sancısında
 Sana gelirim (Özdemir, 1959, 9-10).

Nurettin Özdemir'in "Hayat Şiiri", "Sensiz", "Hatıralar", "Deli Gönlüm", "Başka İklimlere Sefer İçin Zorun Neydi?", "Uzaklardaki Kadın", "Bu Şehrin Akşamları", "Işıklı Çağrı", "Gül Masalı" gibi şiirleri yüceltilmiş aşk izleği etrafında oluşturulmuş şiirlerine örnek gösterilebilir.

3.2.4. Şiirlerdeki Ölüm Temi

Nurettin Özdemir'in şiir dünyasını kuşatan önemli unsurlardan birisi de "ölüm" dür. Ölüm teması "XIX. asrın başında, romantizmin tesiriyle hemen her edebiyatın belli başlı temlerinden biri olmuştur" (Tanpınar, 2015, 524).

Özdemir lise yıllarında katıldığı İnönü Havacılık Kampındayken arkadaşı Kenan Öksüz bir kaza sonucu, (Özdemir, 1946a, 3) babası Fikri Bey 1954'te Kelkit'te çıkan bir tartışma neticesinde yaralanarak, kardeşi Ethem de Rize'de geçirdiği trafik kazasında ölmüştür. Kardeşi Ethem'in ölümünden 50 gün önce de 6 yaşındaki kızı menenjit hastalığından vefat etmiştir. Kardeşi Ethem'in ölümünden sonra Nurettin Özdemir uzunca bir süre şiir yazmamıştır (Ek.16).

Kronolojik olarak sıralanan bu yakın akrabaların ani ölümleri Özdemir'in şiirinde önemli bir yer tutar. Bu durumu "doğurgan yara" (Taşdelen, 2013, 61) kelime gurubuyla izah etmek mümkündür. Çünkü bu yaralanış şairin birçok şiirinin içsel bir devinimle ortaya çıkmasına sebep olmuştur denilebilir.

Özdemir'in; "Bu şiir Yarım kalsın", "?", "Günahsız Adam", "Ölüm Üstüne", "Bende Yaşayanlar" "Ölü" başlıklı şiirleri ölüm teması çevresinde yazılmıştır.

Gittikçe büyüyor içimdeki karanlık
 Gittikçe duyuyorum dehşetini ölümün
 ...
 Bir sabaha karşı çözüldü büyü

Bir deli çılgınlıkla ürperdi sular
En tatlı yerinde kaldı uykular
En tatlı yerinde kestik türküyü
...
Yaman attı avcı okunu yaman
Yaman vurdu beni ciğer köşemden
Alıp götürdüler bir şeyler benden
Bir şeyler eksildi garip dünyamdan
Yaman attı avcı okunu yaman (Özdemir, 1955, 61).

Ben artık bıraktığım çocuk değilim
Bombardıman edilmiş şehirler gibi
Bütün sütunlarım yıkılmıştır;
Boşlukta yım.
Bütün ışıklarım sönmüştür gecenin bir vaktinde
Karanlıklara terk etmişim aşkı ve güzelliği
Yüreğim sıcaklığını kaybetmiştir
Ağlıyorum
Yetim bir çocuğun kimsesizliğince
Kahırla dolu küçücük göğsümü çekerek
Ağlıyorum
Gözlerim sabahlar gibi dumanlı ve ıslaktır
Yokluğunu getiren akşamlara karşı
Ağlamanın ferahlığını ben de öğrendim
Ben artık bıraktığım çocuk değilim. (Özdemir, 1955, 62).

Nurettin Özdemir, ölüm karşısındaki karamsar ve sorgulayıcı tavrından rüyalar vasıtasıyla kurtulmaya çalışır. Geçmiş zamanın büyülü rüyası şairin gözlerinde yaşamaktadır. Şairin bu özelliğini Tanpınar'ın şu cümleleriyle izah etmek mümkündür: "Öteden beri rüyanın ikinci bir hayat olduğu söylenir.' İçiçe iki oda gibi uyanık hayat ile rüya hali yan yana dururlar" (Tanpınar, 1969, 16).

Uyanık hayat ile rüya hâlinin Özdemir'in şiirlerinde yan yana duruşuna şu mısraları örnek vermek mümkündür:

“Acısı duyulur bir yerimizde

Küçük şehirleri hatırlamanın

Bir sır gibi yaşar gözlerimizde

Buğulu rüyası geçmiş zamanın” (Özdemir, 1955, 21).

3.2.5. Şiirlerindeki Millî Romantizm

Şerif Aktaş'a göre millî romantik duyuş tarzı: “.. akli ve iradesini kullanarak sosyal ve tarihi tekevvün (oluşum) içinde coşkuyla kendi ‘ben’ini hissetmesi ve ortaya çıkarmasına sebep olan ruh hâlidir” (Aktaş, 1996a, 173). Nurettin Özdemir'in ilk defa *Boztepe* dergisinde yayımladığı “Gurbetin Yası” şiiri bu duyuş tarzının bir ifadesidir.

Yollarımız bulut bulut tozlandı

Atlarımız Tanrıdağa yollandı

Gurbette gönlümüz tutuşup yandı

Yeter bu ayrılık yeter bu acı

Verilsin tez elden yolların bac'ı

Artık önümüzde dağ yok deniz yok

İçimizde bir tek soluk beniz yok

Çizmeler çekilmiş atlarımız tok

Gurbette tutuşan yanan biz miyiz

Hasret denen şeye kanan biz miyiz

....

Hasreti erittik içerimizde

Bulutlar birikti gözlerimizde

Yiğitlik şeydalık hepisi bizde

Düşmana söyleyin çekilsin yoldan

Türkler! Akın etti Türkler dört koldan

Haydi Tanrıdağlım iş düştü sana
Ne düşün maziyi ne dön arkana
Kurulan tuzaklar dursun bir yana
Çekilsin kılıçlar silinsin pası
Gönülden atılsın gurbetin yası (Özdemir, 1946c, 6).

Şairin “Haydi Tanrıdağlım iş düştü sana” ifadesi tarihî bir oluşum içerisinde kendinde sorumluluk hisseden bir ferдин ifadesidir. Şairin bu duyuş tarzına sahip olması; “millet hâline gelme seviyesine ulaşmış her topluluk, kendi şartlarında ve kendi ikliminde böyle bir duyuş tarzını yaşamıştır” (Aktaş, 1996a, 173) ifadeleriyle izah edilebilir. Özdemir’in “Vatan” şiiri de bu duyuş tarzıyla yazılmıştır. Özdemir’in vatan anlayışını Mehmet Çınarlı şöyle değerlendirir: “Vatan şiirlerinde de duyan bir yüreği seslendirir. Onlarda da bağırıp çağırma, nutuk atma değil, içli bir söyleyiş, renkli bir anlatım var” (Çınarlı, 1998, 2).

“Vatan
Kelkit’te bir kardeş mezarı,
Zonguldak’ta bir maden işçisi,
Rize’de çay toplayan bir gelin,
Ve seccadesinde namaz kılan bir ihtiyar annedir.
Vatan;
Aydın tebessümüyle Aslıhan
Duru bakışlarıyla Emine’dir” (Özdemir, 1981, 77).

Bu mısralardaki “Aslıhan” Özdemir’in kızıdır. Emine de Adalet Partisi Antalya milletvekili Ömer Eken’in kızıdır (Ek: 16). Bu isimlerin birarada şiire yerleştirilmiş olması farklı düşünceleri barındıran bir ortak anlayış olarak değerlendirilebilir. Nurettin Özdemir, “Vatan” şiirinde vatani insanlarla değerli kılan bir toprak parçası olarak değerlendirir. Vatani isimlerle birlikte anarak vatana bir çeşit şahsiyet kazandırır.

Özdemir, Ömer Bedrettin Uşaklı'nın ölümü üzerine *Halk Gazetesi*'nde yayımladığı “Ömer Bedrettin’e Dair” başlıklı yazıda Uşaklı'nın, Anadolu'nun herhangi bir yerinde memur olmamak için İstanbul ve Ankara'da “ayak sürmemiş”, Anadolu'yu gezerek bir ressam fırçasını andıran kalemiyle Anadolu tabloları çizen bir şair olduğunu kaydeder. “ .. Anadolunun ücra köşelerinden sesler duyurarak şiir ve yazılarını tam manasıyla hayatına intibak ettirmiş” bir şairdir (F. N Özdemir, 1946, 3). İstanbul'un kurtuluş yıldönümünde Karaköy Meydanı'na dikilen “Güzel İstanbul” heykelinin “müstehcen diye” (Özdemir, 2006, 3) kaldırılması nedeniyle yazdığı “Aç ve Çıplak” şiirinde Özdemir Anadolu'yu şu mısralarla dikkatlere sunar:

“Demek Karaköy Meydanı'nda taşın çıplaklığı ayıp.
Demek, yirminci asırda böyle emrediyor ahlâk.
Çevir başını da seyret zavallı Anadolu'yu;
Bütün evlatları yarı aç, yarı çıplak!” (Özdemir, 1997, 183).

Nurettin Özdemir'in şiirlerinde Türk mitolojisinde önemli bir yeri olan “Tanrıdağı” ifadesi hem “Tanrıdağlı” şeklinde müstear ad olarak hem de ütöpic mekân olarak kullanılmıştır (Uslu, 2016, 106).

“Gel sözümü dinle de sen
Gidelim Tanrıdağına
Gönlü rüzgârlarda esen
Gidelim Tanrıdağına
...
Bozkurt pervasız dolaştı
Mete: düşmanla savaştı
Atan O dağları aştı
Gidelim Tanrıdağına
...
Adım Tanrıdağlı benim
Bozkurt kalbimdeki ben'im
Sen bendesin ben sendenim
Gidelim Tanrıdağına” (Özdemir, 1949, 23).

“Mete” gibi tarihî ve “Bozkurt” gibi mitik unsurlar içeren bu şiirde “Tanrıdağı” arzulan bir yurdun adıdır. Şiirin ikinci bölümünde ise var olan yurtla şair kendi bağıni ifade etmiştir.

“Adın gönlüme oymuşum,
Başım yoluna koymuşum;
Hem duyurmuş hem duymuşum,
Yurdum derdini derdini,
Kâh alçalan, kâh yükselen;
Sevenlerde dile gelen,
Yalnız çekendir bilen,
Yurdum derdini derdini,” (Özdemir, 1949, 24).

Özdemir şiirlerinde birçok şehri romantik bir tavırla ele alır. Erzurum ve Kars bu şehirlere örnek gösterilebilir. “Ağam Nerden Aşar Yolu Yaylanın” şiirinde Erzurum yaylaları tarihi hatırlatan bir tabloya dönüşür.

Bu akşam dadaşlar bar oynadı gözbebeklerimizde.
Bu akşam seni bir daha duyduk Erzurum şehri.
Bir daha doldurduk göğsümüze
Uzak hatıralar gibi.

Bu akşam kuvvet oldun dizlerimizde.
Bu akşam ışık oldun, renk oldun, ses oldun.
Bu akşam yeniden yarattın kalbimizi.
Yeniden kaderimiz yazıldı Kop dağına,
Dumlu'ya, Göktepe'ye, Palandöken'e
Yeniden asker olduk, top olduk, tüfenk olduk.
Yeniden bağrına döndük yaylâ gecelerinin.
Yeniden çekildik hudut boylarına bayrak gibi.
Dalgalandık. Namımız söylendi pervasız.
Yeniden sahibi olduk bu yurdun;
Atsız, arabasız. (Özdemir, 1955, 10).

Nurettin Özdemir'in tarih anlayışı Yahya Kemal'deki gibi "coğrafyaya bağlı bir tarih ve vatan anlayışı" (Çakır, 2017, 128) ile benzerdir. Yayla geceleri mazinin ve hâlin birleştiği bir çizgi oluşturur. Şair bu çizgiden yer yer geçmişe doğru adımlar atar. Buna benzer tarih anlayışı "Kars Kalesindeki Bayrak" şiirinde de görülebilmektedir.

Bir bayrak dalgalanıyor Kars kalesinde,
Karabekir Paşa'dan yadigâr kalmış.
Bir bayrak ki, günün her saatinde,
Hudut boylarına renk salmış.

...

Huzur almış fetih yıllarından,
Yüksek burçlara çekilmiş.
Bir bayrak ki, yalnız milletimin
Alnından öpmek için eğilmiş.

Bir bayrak dalgalanıyor Kars kalesinde,
Karabekir Paşanın ruhu gibi.
Bir bayrak ki: Toplamış gölgesinde
En çetin güzelliği (Özdemir, 1955, 14).

"Kars Kalesindeki Bayrak" şiiri Nurettin Özdemir'in İstanbul Hukuk Fakültesi son sınıfında Türk Kültür Ocağının, Kâzım Karabekir'i anma toplantısında, Kars'ın düşmandan geri alınmasından sonra Kars Kalesi'ne çekilen bayrağı görmesiyle başlar. Programda "fon" olarak kullanılan "Bayrak" şairin dünyasında coğrafyaları dolaşmış, tarihe şahitlik etmiştir (Aslan, 1997, 40).

Nurettin Özdemir'in "Türklük", "Vatan", "Bayrak", gibi kavramlar etrafında oluşan ve millî romantik bir tavırla yazdığı şiirlerine, "Gel", "Acı Yalnızlık", "Hayran İstanbul" gibi manzumeleri örnek gösterilebilir.

3.3. Kitaplardaki Şiirleri Üzerine Bazı Dikkatler

Nurettin Özdemir'in *Hayat Şiiri*'nde ikisi başlıksız ve biri “?” olarak gösterilen 17, (Âhenk Matbaası, İstanbul, 1949), *Yağmurdan Sonra*'da 25, (İstanbul Yayınevi Matbaası, İstanbul, 1955), *Yitik Sevgi*'de 38, (Arı Matbaası, Ankara, 1959), *Vakit Geçti Yorgunum*'da 89, (Eroğlu Matbaası, Ankara, 1981), *Zaman ve Aşk*'ta 130, (Eroğlu Basım Sanayii, Ankara, 1997) olmak üzere toplam 299 şiiri vardır. Bu şiirlerden kitaplarında tekrar edilenler çıkarıldığında geriye 141 şiiri kalmaktadır.

Şiirlerinde yaptığı değişiklikler; İnci Enginün'ün Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 35 şiirinde tespit ettiği değişikliklere benzerlik gösterir. (Tanpınar, 2000, 163-173). Bu değişiklikleri şairin bir üslup kaygısı taşıması ve şiirlerini mükemmelleştirmeye çalışmasının göstergesi olarak yorumlamak mümkündür.

Nurettin Özdemir'in 141 şiirinde “bahçe, gül, türkü, şarkı, rüya” ve “mavi” kelimeleri sıklıkla tekrar edilmiştir. En sık tekrar edileni 37 tekrarla “mavi”dir. “Renklerin Dünyası” şiirinde; “Gözlerin misali büyüdü derin / Bir şey var adını koyamadığım / Göğün ve denizin maviliğinde... Bir şey var içinde maviliklerin / Bir şey rüyalardan narin ve ince /...Bir hatıra olur gördüklerimiz/ Minyatür camiler ve mavi deniz /...Mavi gözlerinde söner kaybolur / Kimsesiz dünyamı aydınlatan nur / İçindeymiş gibi maviliklerin” (Özdemir, 1955, 27-29) mısralarında tekrar eden “mavi, mavilik, maviliğinde” ifadeleri şairin rüya ve zaman çağrışımlarıyla zaman ve mekân arası geçişlerine işaret eder. Harun Aslan, *Almancada; sevgiliyle birlikte geçirilen zamanın Türkçe karşılığının “mavi zaman”* (Aslan, 1997, 19) olduğunu belirtir. Nurettin Özdemir'in birçok şiirinde “mavi” renk kullanılmıştır. *Yağmur Sonrası* kitabında mavi rengin kullanıldığı diğer mısraları şu şekilde sıralamak mümkündür.

“Bu akşam gök mavi yıldızlar uçuşuyordu”, “Mavi göklerin kızımı”, “Boğaz maviliğine mavi”, “Dalları içinden mavi gözlerin”, “Ve mavi sulardan bir kadın/ Bana gülümser” “Kimsesizlik kadar mahzun / Mavilikler gibi derin”, “Esrarlı gecenin maviliğinde”, “Ve sonra kaybolan gök maviliği”, “mavi gözlerinin aydınlığına kapanıp”, “masnavidir o kadının gözleri”, “mesut bir ürpertiyle kimıldar mavilikler”, “Sormuş derin sükütuyla mavi göklere”, (Özdemir, 1955,).

Mavi tabiatta denizin ve gökyüzünün rengidir. İnci Enginün, Tanpınar'ın şiirlerindeki sembollerden “denizi”; “her şeyin kendisinden çıkan ve kendisine dönen esrarlı sonsuzluğun sembolü” olarak tespit eder (Enginün, 2000, 435). Özdemir'in şiirlerinde mavi rengin kullanımı, derinliği ve esrarlı oluşu yönüyle kullanılır. Mehmet Kaplan; Özdemir'in “Gece'de” şiirindeki “bunlar aşkın elleri” ifadesini; “somut bir varlık olan eller, genel ve soyut ‘aşk’ kavramına bağlanarak, fizikî plandan metafizik plana” geçişin ifadesi olarak değerlendirir (Kaplan, 1998, 474). Benzer kullanım “mavi” için de geçerlidir denilebilir. “...Uzar tükenmeyen geceler boyu, /Sen rüyalarımın döküldüğü su / Ömrün bahçesinde çağlayan nehir/ Muhayyilemizde yaşıyan masal /... Bir şafak vakti hür saltanatı/ Mavi gözlerinde söner kaybolur/ kimsesiz dünyamı aydınlatan nur/ İçindeymiş gibi maviliklerin/ Düşündüğüm yalnız senin gözlerin” (Özdemir, 1955, 29) ifadeleri bu kullanıma örnek gösterilebilir. Göz rengi olarak sunulan mavi şairin çocukluğuna dair hatıralara, rüyalarının döküldüğü küçük nehre, hayal dünyasında yaşadığı masalın mekânına dönüşmüştür.

Rüyalarımın döküldüğü su ifadesindeki su; “her şeyin başı ve sonu” (Enginün, 2000, 435) olarak değerlendirilebileceği gibi “huzurlu zamanlarına götüren başlatıcı bir etken” (Karabulut, 2015, 72) olarak da değerlendirilebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. ESERLERİ

Nurettin Özdemir'in dergilerde yayımlanan fikrî ve edebî yazıları vardır. Ancak bu yazılar kitap olarak yayımlanmamıştır. Sadece şiirleri yayımlanan şairin beş şiir kitabı vardır. Yayımlanan şiir kitapları şunlardır: **Hayat Şiiri**, (1949). **Yağmur Sonrası**, (1955). **Yitik Sevgi**, (1959). **Vakit Geçti Yorgunum**, (1981) ve **Zaman ve Aşk**, (1997)

4.1. Hayat Şiiri

Nurettin Özdemir'in ilk şiir kitabı Hayat Şiiri'dir. Kitap 1949'da İstanbul'da Âhenk Matbaası'nda basılmıştır. Kapak kompozisyonunun ressam Hikmet Duruer tarafından çizildiği kitabın son sayfasında belirtilmiştir. 32 sayfalık bu kitapta 19 şiiri bulunmaktadır. Kitabın ilk şiiri kitabın da adı olan "Hayat Şiiri"dir. Bu şiiri şair eşi Hikmet Hanım'a "Dünyada, kimseye minnet etmeksizin sana verebileceği şeylerin başında bu mısralar gelir" (Özdemir, 1949, 3) ifadeleriyle ithaf etmiştir. Kitap iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm "Ağabeyim Kemâl Kefeli'ye Sevgiyle" ifadesiyle ikinci bölüm de "Geçmiş Günler" başlığıyla adlandırılmıştır.

4.2. Yağmur Sonrası

Yağmur Sonrası, Nurettin Özdemir'in ikinci şiir kitabıdır. "Anneme" ifadesiyle ithaf edilmiştir. İlk şiir kitabındaki gibi kitaba adını veren yine kitaptaki ilk şiiri olan "Bir Yağmur Sonrası"dır. İstanbul'da 1955'de İstanbul Yayınevi Matbaası'nda basılmıştır. Kitap kapağında yer alan "Yağmur" kelimesi harfleri eksiltip arttırılarak yağmur şekli verilmeye çalışılmıştır. Kitap; "Bir Yağmur Sonrası, Anadolu Bir Halk Türküsünde Yaşamaktadır, Mermerde Nakışlar, İyi ki Uzaklardasın Gafil Esmer, Başka İklimlere Sefer için Zorun Neydi?" ve "Çocukluğa, Küçük Şehirlere, İlk Aşka, Senin Gidişine ve İstanbul Şehrinin Yetimliğine Şiirler"

olmak üzere altı bölümden oluşmaktadır. Kitap 64 sayfa olup kitaptaki “Mektup, Emirgânda Gece” ve “Ölüm Üstüne” şiirleri Hayat şiiri kitabında da yer almaktadır.

4.3. Yitik Sevgi

Yitik Sevgi, kapak kompozisyonu Hikmet Duruer tarafından yapılarak 1959’da Ankara’da Arı Matbaasında yayımlanmıştır. Kitapta 38 şiir vardır. Bunlardan “Aşam Nerden aşar Yolu Yaylanın” şiiri millî romantik duyuş tarzıyla yazılmıştır. “Ölü” şiiri metafizik bir olay olan ölüm temi etrafında şekillenmiştir. Kitaptaki 36 şiir ise aşk, ayrılık ve geçmişe özlem temaları etrafında yazılmıştır.

4.4. Vakit Geçti Yorgunum

Nurettin Özdemir’in 1959-1981 yılları arasındaki şiirleri bu kitapta toplanmıştır. 1981’de Ankara Eroğlu Matbaasında basılmıştır. Daha önceki kitaplarının isimleri bu kitapta birer bölümlere verilerek kitap 6 bölümden oluşturulmuştur. Bunlardan Hayat Şiiri, Yağmur Sonrası, Yitik Sevgi önceki kitaplarının adıdır. Şair bu kitaplardan seçkiler yaparak Vakit Geçti Yorgunum kitabında birer bölüm olarak kullanmıştır. Yağmur Sonrası kitabında yer alan “Çocukluğa, Küçük Şehirlere, İlk Aşka, Senin Gidişine ve İstanbul Şehrinin Yetimliğine Şiirler” bölümü bu kitapta da kullanılmıştır. Kitapta ayrıca “Aile Ağacı” ve “Dörtlükler” başlığıyla iki yeni bölüm eklenmiştir. Hayat Şiiri ve Yağmur Sonrası kitaplarında olduğu gibi bu kitapta da ilk şiir kitaba adını vermiştir. İlk defa bu kitapta yer alan “Gecede” şiiri hakkında Mehmet Kaplan “bir nefeste söylenivermiş gibi bir bütün” (Kaplan,1998, 473) değerlendirmesinde bulunur.

4.5. Zaman ve Aşk

Nurettin Özdemir’in yayımlanmış son şiir kitabı Zaman ve Aşk, 1997’de basılmıştır. Bütün Şiirler olarak yayımlanan bu kitapta şairin önceki şiirlerinden yaptığı seçkiler ve yeni şiirleri yer almaktadır. Kitap Feyzi Halıcı’nın “Şiir İnsanoğlunun Özgürlüğüdür” ithaf yazısıyla takdim edilmiştir. Feyzi Halıcı bu

takdim yazısında Özdemir'in şiir dünyasına Rainer Maria Rilke, Ahmet Hamdi Tanpınar ve Yahya Kemal'in ses ve konu itibarıyla tesir ettiğini belirterek "Nurettin Özdemir Klâsik Türk Şiiriyle ve çağdaşlaşmayı benimseyen yeni araştırmalarla bütünleşmesini bilmiştir" (Özdemir, 1997, IV) değerlendirmesini yapar.

Zaman ve Aşk kitabı Nurettin Özdemir'in daha önce yayımlanan kitaplarındaki şiirlerinden seçtikleri ve yeni şiirlerinden oluşmaktadır. Kitap; "Vatan, Bende Yaşayanlar, İçlenme, Ölüm Üstüne, Hayat Şiiri, Sevgi Şiirleri, İstanbul Bildiğin Gibi, Bir Aşkın Şiirleri, Yitik Sevgi, Dörtlükler, Gönül Armağanları, Fiskeler ve Sitemler" olmak üzere 13 bölümden ve 189 sayfadan oluşmuştur.

SONUÇ

Nurettin Özdemir 1940 sonrası Türk şiirinin önemli şairlerinden birisidir. Şiirine kaynaklık eden unsurlar şairin yaşamışlıklarıyla doğrudan ilgilidir. İlkokul yıllarında şiire yönelten öğretmenler ve şiirle duygulanan bir annenin varlığı onun şiirine temel oluşturur. Ortaokul yıllarındaki aşk serüveni, onu şiir yazmaya yönelten temel güçtür.

Lise yıllarında arkadaşının kaza neticesinde, babasının bir kargaşada yaralanarak, kardeşinin de trafik kazasında ani ölümü şairin ölüm karşısındaki tavrını belirleyen kırılma noktası olmuştur. Birçok şiirinde ölüm temasını işlemiş, yaşadığı ani ölümlerin his dünyasında bıraktığı izleri mısralarına taşımıştır.

Doğduğu toprakların coğrafi özellikleri, aşkına zemin olması nedeniyle mevsim ve bahçeler, şiirlerinde çokça yer almıştır. Üniversiteyi okuduğu İstanbul, tarihî özellikleri bakımından Kars ve Erzurum, milletvekilliği nedeniyle Ankara şiirlerindeki şehirler olma özelliği taşır. Bu şehirler aynı zamanda şahsiyetinin de şekillenmesine etki etmiştir. Gümüşhane'nin bahçelerle, yıldızlı gökleriyle yer aldığı şiirleri İstanbul'un tarihiyle ve mavilikleriyle kaynaşmaya başlar.

Nurettin Özdemir, ilk şiirini lise yıllarında yayımlar. Bu dönem aynı zamanda politik düşüncelerinin de olgunlaşmaya başladığı dönemdir. Hayatı boyunca şair mizacıyla politik düşünceleri bir arada yaşamıştır. Şairliğinde de siyasi tercihi de kendisine özgü bir çizgi belirlemiştir. Bu çizginin ana hatlarından biri "hoşgörü" olarak nitelendirilebilir. Türk şiir dünyasında farklı karakteristik özellikler taşıyan birçok şairi hayatında keşitirebilmiş olmakla birlikte birçok şiir anlayışını da şiirlerinde eritebilmiştir.

Şairin, yayın politikası birbirinden farklı birçok dergi ve gazetelerde şiirleri yayımlanmıştır. 1940 sonrası Türk şiirinde farklı yönelişler ve arayışlar olmuş, kendi şiir anlayışları etrafında birçok dergiler şiirdeki yeni yönelişlerin ve arayışların odaklandığı yerler olmuştur. Nurettin Özdemir, bu oluşumların hiçbirine dâhil olmamış ancak bu dergilerin birçoğunda şiirleri yer almıştır. Buna benzer tavrını dönemin siyasi havası içerisinde oluşan siyasi partiler nezdinde de sergilemiştir. Bir siyasi partinin milletvekilliğini yapıyor olmakla birlikte TBMM'de yer alan başka

parti milletvekillerinin de haklarını savunma gayreti göstermiştir. Siyasi bir düşüncenin belirlediği çizgiler içinde kalmadan toplumun genelini kapsayan, sorumluluğunu taşımayı kendine görev bilmiş bir tavır sergilemiştir. Bu eksende evrensel insani değerleri kendi toplumuyla birlikte değerlendirerek, bu anlayış üzerine yaşadığı söylenebilir.

Üniversite yıllarında devrin önde gelen şairlerini tanıma fırsatı bulmuştur. Özellikle Ahmet Hamdi Tanpınar'la tanışmış olması şiir serüvenine yeni ufuklar açmıştır. Yahya Kemal'in ve yine Ahmet Hamdi Tanpınar vesilesiyle okuduğu Rainer Maria Rilke'nin tesirinde kalmıştır. Böylece Özdemir'in şiiri klasik Türk edebiyatı, Halk edebiyatı ve Batı şiirinden beslenmeye başlamıştır. Şiirlerinde hece ölçüsü, aruz ölçüsü olmakla birlikte serbest nazımla yazdığı şiirleri de vardır. Serbest nazımla yazdığı şiirleri de bir iç ahenk, söyleyiş estetiği taşımaktadır.

Şiirleri sadece söyleyiş özelliği bakımından değil muhteva özelliği bakımından da çeşitlilik göstermektedir. Estetik bir kaygı ve üslup endişesiyle oluşturduğu şiirlerinin birçoğu üzerinde uzun yıllar değişiklik yapmış, şiirle meşgul olabildiği son zamanlarına kadar şiirleri üzerinde yeni değişiklikler yapmaya devam etmiştir. Şiirlerini sürekli değiştirerek kitaplarına alması mükemmeliyeti yakalama peşinde olduğunu göstermektedir. Yazdıklarını toplumun her kesimine mensup olanların okuyacağına inandığından herkesin anlayabileceği bir lisanla yazmaya gayret etmiştir. Şiirlerini; çocukluğundan gelen intibalarına, duygularını ve düşüncelerini katarak bu lisanla kaleme almıştır.

Şiirini; Yahya Kemal'in klasik şiire, millî duyarlılığa ve vatana dair düşünceleri, Tanpınar'ın zaman çözümlemesi ve üslup kaygısı, Rilke'nin aşk ve ilhama dair düşünceleri kuşatmıştır.

Nurettin Özdemir; hayatın, aşkın, zamanın ve vatanın şiirini yazmıştır.

KAYNAKÇA**Kitap**

Akkanat, Cevat, (2002). **Gelenek Ve İkinci Yeni**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.

Aktaş, Şerif, (1996b). **Yenileşme Dönemi Türk Şiiri Ve Antolojisi (Cilt 1)**, Akçağ Yayınları, Ankara.

Ayvazoğlu, Beşir, (1999). **Yahya Kemal Eve Dönen Adam**, Ötüken Neşriyat, İstanbul.

Banarlı, Nihat Sami, (1987). **Resimli Türk Edebiyatı Tarihi**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.

Beyatlı, Yahya Kemal, (1986). **Çocukluğum, Gençliğim, Siyâsi ve Edebî Hâtıralarım**, İstanbul Fetih Cemiyeti, İstanbul.

Beyatlı, Yahya Kemal, (2005). **Edebiyata Dair**, İstanbul Fetih Cemiyeti, İstanbul.

Bezirci, Asım, (1974). **İkinci Yeni Olayı**, Tel Yayınları, İstanbul.

Çetin, Nurullah, (2015). **Şiir Çözümleme Yöntemi**, Akçağ Yayınları, Ankara.

Dilçin, Cem, (1997). **Türk Şiir Bilgisi**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

Emiroğlu, Öztürk, (2007). **Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatında Hisar Topluluğu**, Akçağ Yayınları, Ankara.

Hirik, Ali Coşkun, (2008). **Hisarda Bir Burç Nurettin Özdemir**, Gündüz Kitabevi Yayınları, Ankara.

İlhan, Attilâ, (2004). **İkinci Yeni Savaşı**, İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.

İlhan, Attilâ, (2010). **Ben Sana Mecburum**, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.

İpekten, Haluk, (1997). **Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz**, Dergâh Yayınları, İstanbul.

- Kaplan, Mehmet, (1998). **Şiir Tahlilleri 2**, Dergâh Yayınları, İstanbul.
- Özdemir, Nurettin, (1949). **Hayat Şiiri**, Âhenk Matbaası, İstanbul.
- Özdemir, Nurettin, (1955). **Yağmur Sonrası**, İstanbul Yayınevi Matbaası, İstanbul.
- Özdemir, Nurettin, (1959). **Yitik Sevgi**, Arı Matbaası, Ankara.
- Özdemir, Nurettin, (1981). **Vakit Geçti Yorgunum**, Eroğlu Matbaası, Ankara.
- Özdemir, Nurettin, (1997). **Zaman ve Aşk**, Eroğlu Basım Sanayii, Ankara.
- Rilke, Rainer Maria, (2016). **Genç Bir Şaire Mektuplar**, Palto Yayınevi, İstanbul.
- San, Sabri Özcan, (2014). **Vadideki Gümüşhane**, Gümüşhane Valiliği, Gümüşhane.
- Sazyek, Hakan, (2006). **Garip Hareketi**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Tanpınar, Ahmet Hamdi, (1969). **Edebiyat Üzerine Makaleler**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.
- Tanpınar, Ahmet Hamdi, (1996). **Yaşadığım Gibi**, Dergâh Yayınları, İstanbul.
- Enginün, İnci, (Haz.) (2000). **Ahmet Hamdi Tanpınar - Bütün Şiirleri**, Dergâh Yayınları. İstanbul.
- Tanpınar, Ahmet Hamdi, (2015). **On Dokuzuncu Asır Türk Edebiyatı Tarihi**, Dergâh Yayınları, İstanbul.
- Taşdelen, Vefa, (2013). **Felsefeden Edebiyata**. Hece Yayınları. Ankara.
- Tuğlu, Turan, (2016). **Bir Gazetecinin Hatıra Defteri**, Herfene Yayınları, Gümüşhane.
- Uslu, Bahattin, (2016). **Türk Mitolojisi**, Kamer Yayınları, İstanbul.

Sürelî Yayınlar

Ayten, Hasibe, “Şair Nurettin Özdemir’le Bir Sohbet”, **Kuşakkaya**, Y. 15, S. 1433, (21 Ağustos 1981), s. 2-4.

Cemal, Ahmet, “Şair Rilke'den Hayata, Sanata ve Sanatçıya Dair”, **kitaplık**, (2010), 75-77.

Çınarlı, Mehmet, “Nurettin Özdemir ve Yeni Şiir Kitabı II”, **Kuşakkaya**, Y. 32, S. 2325, (18 Aralık 1998), s. 2

Çınarlı, Mehmet, “Nurettin Özdemir ve Yeni Şiir Kitabı”, **Kuşakkaya**, Y. 32, S. 2323, (5 Aralık 1998), s. 2.

Dranaz, Faik, “Boztepe Çıkarken”, **Boztepe**, (1946), s. 1-2.

Ellidokuzoğlu, Ramiz, “Uzak Uğultulu Şairi ve Nurettin Özdemir”, **Halk**, (24 Temmuz 1962), s. 2.

Kamberoğlu, Nizamettin, “İkinci Yıla Girerken”, **Boztepe**, (15 Kasım 1946), s. 1-2.

Karagöz, B, “Bir Şiir ve Ötesi”, **Kuşakkaya**, (27 Eylül 2010), s. 7.

Köseleli, Sadettin, “Nurettin Özdemir'e Saygı-6”, **Kuşakkaya**, (13 Mayıs 2008), s. 4.

NUR, “Anadoluya Davet Ediyoruz”, **Halk**, (6 Mayıs 1947), s. 2.

Özdemir, Fikri Nûr, “Ömer Bedrettin'e dair”, **Halk**, (5 Mart 1946), s. 3.

Özdemir, Hikmet, Sen Gelince. **Çağrı**, (Aralık 1972), s.?.

Özdemir, Nurettin, "Şehidin Mezarında", **Boztepe**, S.1 (15 Şubat 1946e), s. 3.

Özdemir, Nurettin, “Bir Yazının Hatırlattıkları, Aziz Hatırası Önünde Kenan Öksüze”, **Boztepe**, Y. 1, S. 1, (15 Şubat 1946a), s. 2-6.

Özdemir, Nurettin, “Gel”, **Halk**, (29 Mayıs 1946b), s. 1.

Özdemir, Nurettin, “Gurbetin Yası”, **Boztepe**, Y. 1, S. 6 (15 Aralık 1946c), s. 6.

Özdemir, Nurettin, “Ne Var?..”, **Yeni Yol**, Y. 21, S. 3056 (12 Şubat 1944a), s. 3.

Özdemir, Nurettin, “İnönü Havacılık Kampı ve Lisemiz”, **Boztepe**, (15 Mayıs 1946d), s. 1-2.

Özdemir, Nurettin, “Neşeye Doğru”, **İnan**, S. 14-15 (İkinciteşrin 1944/Kasım1944b), s. 28

Özdemir, Nurettin, “Korktular, Utanmadılar”, **Serdengeçti**, Y. 4, S. 10, (Mayıs 1950), s. 11.

Özdemir, Nurettin, “Vatan” **Hisar**, S. 144 (Aralık 1975), s. 6.

Özdemir, Nurettin, “Bir Aşkın Şiiri”, **Kuşakkaya**, (11 Ocak 1991), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Mektup”, **Kuşakkaya**, (27 Ocak 2006), s. 3.

Özdemir, Nurettin, “İstanbul Hanımefendiye Mektuplar: İstanbul’un Şiirli Çayhaneleri”, **Kuşakkaya**, S.3342, (5 Mart 2008), s. 8.

Yeni Ulus, “Kelkit’te Bir C.H.P’li öldürüldü”, **Yeni Ulus**, (20 Nisan 1954). s. 1-2.

Zeybek, Namık Kemal, “Büyük Şairdir Özdemir”, **Radikal**, (30 Mayıs 2008), s. 11.

Makale

Aktaş, Şerif, (1996a). Milli Romantik Uyuş tarzı ve Türk Edebiyatı. **Türkiye Günlüğü**, s. 170-175.

Çakır, Ömer, (2017). Yahya Kemal’de Tarih ve Şiir. **Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, s. 125-150.

Çıkla, Selçuk, (2008). Yahya Kemal’in Şöhreti Ve Mükemmelliyetçilik Anlayışı. P. D. Yetiş içinde, **Bir Medeniyeti Yorumlamak Ölümünün 50. Yılında Yahya Kemal Beyatlı** (s. 129). İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti

Doğan, Abide, (2008). Yahya Kemal’in İstanbul’u. **Türkiyat Araştırmaları**, s. 165-182.

Enginün, İnci, (2000). Tanpınar Ve Semboller. **Türk Dili**, s. 435-443.

Karabulut, Mustafa, (2015). İmge ve Cumhuriyet Dönemi Türk Şiirinde "Su" İmgesi. **Journal of Turkish Language and Literature**, s. 65-84.

Karataş, Turan, (2002). Türk Edebiyatında İthaf Terimi Hakkında Bir Araştırma. **Bilig**, s. 107-108.

Türk, Hatem, (2014). Mehmet Emin Yurdakul'un Şiirlerinde İthafılar. **Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, s. 243-256.

Tezler

Altunbaş, Semra, (1992). **Günümüz Türk Şiiri, Nurettin Özdemir, Hayatı, Edebi Kişiliği ve Eserleri**. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Yayınlanmamış Bitirme Tezi.

Aslan, Harun, (1997). **Nurettin Özdemir (Hayatı-Sanatı-Şiirleri)**. Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yayınlanmamış Bitirme Tezi.

Sanal Kaynaklar

Tandoğan, Sabri, (2018). Sabri Tandoğan'la Gönül Sohbetleri. Kasım 25, 2018 tarihinde http://www.gonulsohbetleri.net/html/cilt_VI_oku. adresinden alındı.

Röportaj

Güven, Aslıhan, (19.09.2017). Nurettin Özdemir. (İ. Sivri, Röportaj Yapan).

Nurettin Özdemir'in Süreli Yayınlarıdaki Şiirleri**Aile**

Özdemir, Özdemir, Nurettin, "Kapı II", **Aile**, C. 3, S. 11 (Sonbahar 2006), s. 60.

Boztepe

Özdemir, Nurettin, "Şehidin Mezarında", **Boztepe**, Y. 1, S. 1 (15 Şubat 1946), s. 3.

Tanrıdağlı, "Tanrıya Sesleniş", **Boztepe**, Y. 1, S. 1 (15 Şubat 1946), s. 10.

Özdemir, Nurettin, "Hatıralar", **Boztepe**, Y. 1, S. 5 (15 Kasım 1946), s. 4.

Özdemir, Nurettin, "Jaleler", **Boztepe**, Y. 1, S. 5 (15 Kasım 1946), s. 16.

Özdemir, Nurettin, "Gurbetin Yası", **Boztepe**, Y. 1, S. 6 (15 Aralık 1946), s. 6.

Çağrı

Özdemir, Nurettin, "Saadet", **Çağrı**, Y. 2, S. 14 (Şubat 1959), s. 5.

Özdemir, Nurettin, "Gözlerindeki", **Çağrı**, Y. 2, S. 15 (Mart 1959), s. 15.

Özdemir, Nurettin, "Mavi Zaman", **Çağrı**, Y. 2, S. 17 (Mayıs 1959), s. 10.

Özdemir, Nurettin, "Yitik Sevgi", **Çağrı**, Y. 2, S. 23 (Kasım 1959), s. 7.

Özdemir, Nurettin, "Eski Bahçe", **Çağrı**, Y. 7, S. 54 (Temmuz 1962), s. 14-15.

Özdemir, Nurettin, "Ellerin", **Çağrı**, Y. 14, S. 144 (1 Ocak 1970), s. 9

Özdemir, Nurettin, "... İstanbul", **Çağrı**, Y. 14, S. 152 (Eylül 1970), s. 10.

Özdemir, Nurettin, "Benim Gülüm", **Çağrı**, Y. 15, S. 157 (1 Şubat 1971), s. 4.

Özdemir, Nurettin, "Çaresiz Şiir", **Çağrı**, Y. 15, S. 158 (1 Mart 1971), s. 6.

Özdemir, Nurettin, "Güzel", **Çağrı**, Y. 16, S. 168 (Ocak 1972), s. 7.

Özdemir, Nurettin, "Sen Gitme Sakın". **Çağrı**, S.174 (Temmuz 1972), s. 18.

Özdemir, Nurettin, “Başka Dünyalarda”, **Çağrı**, Y. 16, S. 179 (Aralık 1972), s. 14.

Özdemir, Nurettin, “Vatan”, **Çağrı**, Y. 37, S. 404 (Temmuz 1993), s. 16.

Özdemir, Nurettin, “Zaman ve Sen”, **Çağrı**, Y. 39, S. 424 (Mart 1995), s. 4.

Özdemir, Nurettin, “Vatan II”, **Çağrı**, Y. 42, S. 460 (Mart 1998), s. 4.

Özdemir, Nurettin, “Uzak Müjde”, **Çağrı**, Y. 46, S. 508 (Mart 2002), s. 15.

Özdemir, Nurettin, “O Ses”, **Çağrı**, Y. 46, S. 508 (Mart 2002), s. 15.

Özdemir, Nurettin, “Ölümsüz Aşk”, **Çağrı**, Y. 46, S. 509 (Nisan 2002), s. 7.

Özdemir, Nurettin, “Mutlu Çağrı”, **Çağrı**, Y. 46, S. 510 (Mayıs 2002), s. 17.

Özdemir, Nurettin, “Vuslat”, **Çağrı**, Y. 46, S. 510 (Mayıs 2002), s. 17.

Fırat

Özdemir, Nurettin, “Mavi Zaman”, **Fırat**, Y. 1, S. 8 (27 Mayıs 1958), s. 8.

Halk

Özdemir, Nurettin, “Hatıra Şarkı”, **Halk**, Y. 16, S. 1362 (15 Ağustos 1946), s. 2.

Hisar

Özdemir, Nurettin, “Yalnızlık Hülyaları”, **Hisar**, Y. 1, S. 3 (7 Mayıs 1950), s. 9.

Özdemir, Nurettin, “Destanlar İçinde Aziziye”, **Hisar**, Y. 2, S. 26 (Nisan 1953), s. 5.

Özdemir, Nurettin, “Başka İklimlere Sefer İçin Zorun Neydi”, **Hisar**, Y. 2, S. 39 (Temmuz 1953), s. 7.

Özdemir, Nurettin, “Bu Şehrin Akşamları”, **Hisar**, Y. 3, S. 52 (Ağustos 1954), s. 7.

Özdemir, Nurettin, “Farkında Mısın?”, **Hisar**, Y. 3, S. 56 (Aralık 1954), s. 11.

Özdemir, Nurettin, “Yıllardan Sonra”, **Hisar**, Y. 3, S. 57 (Ocak 1955), s. 4.

Özdemir, Nurettin, “Şehirler Mesafeler ve Sen”, **Hisar**, Y. 3, S. 58 (Şubat 1955), s. 17.

Özdemir, Nurettin, “Mektup”, **Hisar**, Y. 3, S. 60 (Nisan 1955), s. 12.

Özdemir, Nurettin, “Yıllardan Sonra”, **Hisar**, Y. 3, S. 62 (Haziran 1955), s. 8.

Özdemir, Nurettin, “Uzakta”, **Hisar**, Y. 4, S. 71 (Eylül 1956), s. 4.

Özdemir, Nurettin, “Dönüş”, **Hisar**, Y. 4, S. 68 (Mayıs 1956), s. 6.

Özdemir, Nurettin, “Çağrı”, **Hisar**, Y. 4, S. 4 (Aralık 1956), s. 13.

Özdemir, Nurettin, “I-Eski Şarkılar”, **Hisar**, Y. 5, S. 10/85 (Ekim 1964), s. 9.

Özdemir, Nurettin, “II-Eski Bahçeler”, **Hisar**, Y. 5, S. 10/85 (Ekim 1964), s. 9.

Özdemir, Nurettin, “Artık Vakit Geçti Yorgunum”, **Hisar**, Y. 5, S. 18/93 (Haziran 1965), s. 5.

Özdemir, Nurettin, “Yalnızlık Çiçek Açtı İçimizde”, **Hisar**, Y. 5, S. 68/143 (Ağustos 1969), s. 10.

Özdemir, Nurettin, “Gecede”, **Hisar**, Y. 10, S. 81/156 (Eylül 1970), s. 5.

Özdemir, Nurettin, “Gül Masalı”, **Hisar**, Y. 10, S. 82/157 (Ekim 1970), s. 9.

Özdemir, Nurettin, “Sır”, **Hisar**, Y. 10, S. 84/159 (Aralık 1970), s. 11.

Özdemir, Nurettin, “Beklemek”, **Hisar**, Y. 11, S. 84/161 (Şubat 1971), s. 9.

Özdemir, Nurettin, “Alev”, **Hisar**, Y. 11, S. 84/161 (Şubat 1971), s. 9.

Özdemir, Nurettin, “Sonbaharda”, **Hisar**, Y. 11, S. 87/162 (Mart 1971), s. 5.

Özdemir, Nurettin, “Masal Gibi”, **Hisar**, Y. 11, S. 89/164 (Mayıs 1971), s. 7.

Özdemir, Hikmet, “Umut”, **Hisar**, Y. 11, S. 90/165 (Haziran 1971), s. 20.

Özdemir, Nurettin, “Uzaklarda I-II-III”, **Hisar**, Y. 11, S. 91/166 (Temmuz 1971), s. 6.

Özdemir, Nurettin, “Uzaklardan”, **Hisar**, Y. 11, S. 94/169 (Ekim 1971), s. 14.

- Özdemir, Nurettin, “Bir Bahara Şiir”, **Hisar**, Y. 11, S. 95/170 (Kasım 1971), s. 22.
- Özdemir, Nurettin, “İstanbul Sabahı”, **Hisar**, Y. 11, S. 96/171 (Aralık 1971), s. 11.
- Özdemir, Nurettin, “Kırılış”, **Hisar**, Y. 12, S. 102/177 (Haziran 1972), s. 7.
- Özdemir, Nurettin, “Sen Gitme Sakın”, **Hisar**, Y. 12, S. 103/178 (Temmuz 1972), s. 4.
- Özdemir, Nurettin, “Gönül Varlığım”, **Hisar**, Y. 12, S. 104/179 (Ağustos 1972), s. 4.
- Özdemir, Hikmet, “Eski Ev”, **Hisar**, Y. 12, S. 107/182 (Kasım 1972), s. 27.
- Özdemir, Nurettin, “Yorgun”, **Hisar**, Y. 12, S. 108/183 (Aralık 1972), s. 18.
- Özdemir, Nurettin, “Başka Dünyalarda”, **Hisar**, Y. 13, S. 111/186 (Mart 1973), s. 21.
- Özdemir, Nurettin, “Şiir ve Politika”, **Hisar**, Y. 13, S. 115/190 (Temmuz 1973), s. 15.
- Özdemir, Nurettin, “Gecede”, çev. Talât Sait Halman, “IN THE NIGHT”, **Hisar**, Y. 13, S. 119/194 (Kasım 1973), s. 2.
- Özdemir, Hikmet, “Aradığım”, **Hisar**, Y. 14, S. 127/202 (Temmuz 1974), s. 13.
- Özdemir, Nurettin, “Vatan”, **Hisar**, Y. 15, S. 144/219 (Aralık 1975), s. 6.
- Özdemir, Nurettin, “Aile Ağacı”, **Hisar**, Y. 18, S. 171/246 (Mart 1978), s. 15.

İnan

- Özdemir, Nurettin, “Neşeye Doğru”, **İnan**, S. 14-15 (İkinciteşrin 1944/Kasım1944), s. 28.
- Özdemir, Nurettin, “Köye Dönerken”, **İnan**, S. 16 (Ocak 1945), s. 29.
- Özdemir, Nurettin, “Azap”, **İnan**, S. 17 (Mart 1945), s. 35.
- Özdemir, Nurettin, “Gel”, **İnan**, S. 24 (Mayıs 1946), s. 24.

Özdemir, Nurettin, “Ayrılığa ve Yolculuğa Dair” (Mensur Şiir), **İnan**, S. 29 (Mart 1947), s. 13-15.

Özdemir, Nurettin, “Neden?”, **İnan**, S. 33 (Temmuz 1947), s. 16.

Özdemir, Nurettin, “Hayat Şiirinden Mısralar”, **İnan**, S. 36 (Ocak 1948), s. 16.

Özdemir, Nurettin, “Hayat Şiirinden Mısralar”, **İnan**, S. 37 (Şubat 1948), s. 23.

Kazankaya

Özdemir, Nurettin, “Mektup”, **Kazankaya**, Y. 2, S. 435 (22 Şubat 1957), s. 1-2.

Kuşakkaya

Özdemir, Nurettin, “Dönüş”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 1 (20 Haziran 1967), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Çağrı”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 2 (23 Haziran 1967), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Mektup”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 3 (27 Haziran 1967), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Uzaktan”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 4 (30 Haziran 1967), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Bende Yaşayan”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 5 (4 Temmuz 1967), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Uzak İstanbul”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 6 (7 Temmuz 1967), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Uzak Uğultu”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 7 (11 Temmuz 1967), s. 3.

Özdemir, Nurettin, “Artık Vakit Geçti Yorgunum”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 8 (14 Temmuz 1967), s. 3.

Özdemir, Nurettin, “Karım’a”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 1 (18 Temmuz 1967), s. 1.

Özdemir, Nurettin, “Bir Yağmur Sonrası”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 9 (18 Temmuz 1967), s. 3.

Özdemir, Nurettin, “Farkında mısın”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 11 (25 Temmuz 1967), s. 3.

- Özdemir, Nurettin, “Yitik Sevgi”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 12 (28 Temmuz 1967), s. 3.
- Özdemir, Nurettin, “Acı Yalnızlık”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 13 (1 Ağustos 1967), s. 3.
- Özdemir, Nurettin, “Farkında mısın?”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 23 (5 Eylül 1967), s. 3.
- Özdemir, Nurettin, “Eski Şarkı”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 24 (8 Eylül 1967), s. 3.
- Özdemir, Nurettin, “Uzakta”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 27 (19 Eylül 1967), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Mavi Zaman”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 34 (13 Ekim 1967), s. 3.
- Özdemir, Nurettin, “Yetim İstanbul”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 38 (27 Ekim 1967), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Mermerde Nakışlar”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 41 (7 Kasım 1967), s. 3.
- Özdemir, Nurettin, “Emirgan’da Gece”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 43 (14 Kasım 1967), s. 3.
- Özdemir, Nurettin, “Ağam Nerden Aşar Yolu Yaylanın”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 44 (21 Kasım 1967), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Aşka, Çocukluğa, Güzelliğe ve Zamana Şiir”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 52 (15 Aralık 1967), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Kubbeler Şehri Yetim” **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 60 (16 Ocak 1968), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Esmer”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 62 (23 Ocak 1968), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Renklerin Dünyası”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 63 (26 Ocak 1968), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Uzaklardaki Kadın”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 65 (2 Şubat 1968), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Mes’ud şiir”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 68 (12 Şubat 1968), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Yalnızlık Düşünceleri”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 79 (26 Mart 1968), s. 2.

- Özdemir, Nurettin, “Yıllardan Sonra”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 89 (30 Nisan 1968), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Eski Şiir”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 90 (3 Mayıs 1968), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Destanlar İçinde Aziziye”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 93 (14 Mayıs 1968), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Ellerin”, **Kuşakkaya**, Y. 3, S. 212 (11 Temmuz 1969), s. 1.
- Özdemir, Nurettin, “Yalnızlık Çiçek Açtı İçimizde”, **Kuşakkaya**, Y. 3, 214 (18 Temmuz 1969), s. 1.
- Özdemir, Nurettin, “Gül Masalı”, **Kuşakkaya**, Y. 4, S. 332 (15 Eylül 1970), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Gecede”, **Kuşakkaya**, Y. 4, S. 332 (15 Eylül 1970), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Hayran İstanbul”, **Kuşakkaya**, Y. 4, S. 335 (25 Eylül 1970), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Sonbaharda”, **Kuşakkaya**, Y. 5, S. 440 (19 Ekim 1971), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Beklemek”, **Kuşakkaya**, Y. 5, S. 441 (22 Ekim 1971), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Umut”, **Kuşakkaya**, Y. 5, S. 441 (22 Ekim 1971), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “İstanbul Sabahı”, **Kuşakkaya**, Y. 5, S. 456 (17 Aralık 1971), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Uzaklarda”, **Kuşakkaya**, Y. 5, S. 502 (30 Mayıs 1972), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Kırılış”, **Kuşakkaya**, Y. 5, S. 504 (2 Haziran 1972), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Sonbaharda”, **Kuşakkaya**, Y. 5, S. 507 (16 Haziran 1972), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Alev”, **Kuşakkaya**, Y. 6, S. 545 (27 Ekim 1972), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Başka Dünyalarda”, **Kuşakkaya**, Y. 6, S. 635 (18 Eylül 1973), s. 2.
- Özdemir, Nurettin, “Avare Duygular”, **Kuşakkaya**, Y. 9, S. 896 (30 Nisan 1976), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Uğultulu Orman”, **Kuşakkaya**, Y. 10, S. 925 (10 Ağustos 1976), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Sihirli Şarkı”, **Kuşakkaya**, Y. 10, S. 941 (12 Ekim 1976), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Serhan İçin Şiirler- Türkülerimiz”, **Kuşakkaya**, Y. 12, S. 1196 (17 Nisan 1979), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Gecede”, **Kuşakkaya**, Y. 15, S. 1436 (1 Eylül 1981), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “İkili Güzellik”, **Kuşakkaya**, Y. 16, S. 1517 (10 Aralık 1982), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “İçlenme”, **Kuşakkaya**, Y. 16, S. 1533 (1 Nisan 1983), s. 1-2.

Özdemir, Nurettin, “Şarkı”, **Kuşakkaya**, Y. 16, S. 1541 (27 Mayıs 1983), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Dörtlükler, Sevgi, Yol, İç İçe, Sen, Sır, Amansız Koşu”, **Kuşakkaya**, Y. 17, S. 1596 (22 Haziran 1984), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Renklerin Dünyası, Yetim İstanbul”, **Kuşakkaya**, Y. 24, S. 1928 (18 Ocak 1991), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Kubbeler Şehri Yetim”, **Kuşakkaya**, Y. 24, S. 1929 (25 Ocak 1991), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Uzaklardaki Kadın”. **Kuşakkaya**, Y. 24, S. 1930 (1 Şubat 1991), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Yalnızlık Çiçek Açtı İçimizde”, **Kuşakkaya**, Y. 27, S. 2061 (17 Eylül 1993), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Vatan”, **Kuşakkaya**, Y. 27, S. 2068 (5 Kasım 1993), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Yalnızlık Hülyaları”, **Kuşakkaya**, Y. 27, S. 2068 (5 Kasım 1993), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Tarabya’da”, **Kuşakkaya**, Y. 31, S. 2278 (2 Ocak 1998), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Yıkıntı”, **Kuşakkaya**, Y. 32, S. 2338 (29 Mart 1999), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Yalnızlık Hülyaları”, **Kuşakkaya**, Y. 34, S. 2439 (6 Nisan 2001), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Esmer”, **Kuşakkaya**, Y. 39, S. 2701 (2 Şubat 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Emirgan’da”, **Kuşakkaya**, Y. 39, S. 2704 (6 Şubat 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Esmer”, **Kuşakkaya**, Y. 39, S. 2733 (11 Mart 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Farkında mısın?”, **Kuşakkaya**, Y. 39, S. 2733 (11 Mart 2006), s. 5.

Özdemir, Nurettin, “Sana Doğru”, **Kuşakkaya**, Y. 39, S. 2830 (3 Temmuz 2006), s. 3.

Özdemir, Nurettin, “Uzaklardaki Kadın”, **Kuşakkaya**, Y. 40, S. 2890 (11 Eylül 2006 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Artık Vakit Geçti Yorgunum”, **Kuşakkaya**, Y. 40, S.2916 (11 Ekim 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Farkında mısın?”, **Kuşakkaya**, Y.40, S.2925 (26 Ekim 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Zaman ve Sen”, **Kuşakkaya**, Y. 40, S. 2933 (4 Kasım 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Mermerde Nakışlar”, **Kuşakkaya**, Y. 40, S. 2940 (13 Kasım 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Ölü”, **Kuşakkaya**, Y. 40, S. 2946 (20 Kasım 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Sonbahar”, **Kuşakkaya**, Y. 40, S. 2947 (21 Kasım 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Dönüş”, **Kuşakkaya**, Y. 40, S. 2948 (22 Kasım 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Bir Yağmur Sonrası”, **Kuşakkaya**, Y. 40, S. 2954 (29 Kasım 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Bu Şiir Yarım Kalsın”, **Kuşakkaya**, Y. 41, S. 3317 (5 Şubat 2008), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Artık Vakit Geçti Yorgunum”, **Kuşakkaya**, Y. 41, S. 3350 (14 Mart 2008), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Değişik Çağrılar”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3448 (9 Temmuz 2008), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Mesafeler ve Sen”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3479 (14 Ağustos 2008), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Sevginin Susması”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3504 (12 Eylül 2008), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Değişik Çağrılar”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3352 (12 Kasım 2008), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Son Mektup”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3577 (18 Aralık 2008), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Artık Vakit Geçti Yorgunum”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3634 (23 Şubat 2009), s. 2.

Özdemir, Nurettin “Farkında mısın”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3666 (1 Nisan 2009), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Uzak İstanbul”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3667 (2 Nisan 2009), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Bir Yağmur Sonrasında”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3701 (12 Mayıs 2009), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Gümüşhane Eski Bahçeler ve Sen”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3721 (4 Haziran 2009), s. 1.

Özdemir, Nurettin, “Yalnızlık Hülyalar”, **Kuşakkaya**, Y. 43, S. 3785 (8 Ağustos 2009), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Eski Bahçe”, **Kuşakkaya**, Y. 43, S. 3809 (15 Eylül 2009), s. 1.

Özdemir, Nurettin, “Eski Bahçeler”, **Kuşakkaya**, Y. 43, S. 3811 (17 Eylül 2009), s. 1.

Özdemir, Nurettin, “Gümüşhane’deki Eski Bahçeler, **Kuşakkaya**, Y. 43, S. 3812 (18 Eylül 2009), s. 1.

Özdemir, Nurettin, “Son Mektup”, **Kuşakkaya**, Y. 43, S. 3879 (11 Aralık 2009), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Küçük Şehrin Büyük Aşkı,” **Kuşakkaya**, Y. 43, S. 3881 (1 Aralık 2009), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Gönül Bahçesinden Sahipsiz Çiçekler”, **Kuşakkaya**, Y. 43, S. 3915 (22 Ocak 2010), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Vatan I- Vatan II”, **Kuşakkaya**, Y. 43, S. 3935 (15 Şubat 2010), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Yalnızlık Hülyaları”, **Kuşakkaya**, Y. 43, S. 3979 (7 Nisan 2010), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Artık Vakit Geçti Yorgunum- Sevginin Susması”, **Kuşakkaya**, Y. 43, S. 3985 (14 Nisan 2010), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Destanlar İçinde Aziziye”, **Kuşakkaya**, Y. 43, S. 4714 (30 Kasım 2010), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Gecede”, **Kuşakkaya**, Y. 44, S. 4266 (17 Mart 2011), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Vatan I- Vatan II”, **Kuşakkaya**, Y. 43, S. 4241 (16 Şubat 2011), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Vatan I- Vatan II”, **Kuşakkaya**, Y. 45, S. 4400 (23 Ağustos 2011), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Bahçemdeki Son Gül”, **Kuşakkaya**, Y. 45, S. 4511 (9 Ocak 2012), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Başka İklimlere Sefer İçin Zorun Neydi”, **Kuşakkaya**, Y. 45, S. 4543 (3 Şubat 2012), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “İstanbul Üzerine Üç Söyleyiş”, **Kuşakkaya**, Y. 45, s. 4550 (23 Şubat 2012), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Bir yağmur Sonrası”, **Kuşakkaya**, Y. 45, S. 4604 (26 Nisan 2012), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Emirganda Gece”, **Kuşakkaya**, Y. 46, S. 4820 (10 Ocak 2013), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Bir yağmur Sonrası”, **Kuşakkaya**, Y. 46, S. 4875 (15 Mart 2013), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Bir yağmur Sonrası”, **Kuşakkaya**, Y. 46, S. 4907 (22 Nisan 2013), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Vatan I- Vatan II”, **Kuşakkaya**, Y. 47, S. 4997 (5 Ağustos 2013), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Emirganda Gece”, **Kuşakkaya**, Y. 47, S. 5064 (30 Ekim 2013), s. 2.

Serdengeçti

Özdemir, Nurettin, “Kars Kalesi’ndeki Bayrak”, **Serdengeçti**, Y. 4, S. 10 (Mayıs 1950), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Kars Kalesi’ndeki Bayrak”, **Serdengeçti**, Y. 4, S. 10 (Mayıs 1950), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Emirgan’da Gece”, **Serdengeçti**, Y. 4, S. 12 (Kasım 1950), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Ağam Nerden Aşar Yolu Yaylanın?”, **Serdengeçti**, Y. 5, S. 13 (Haziran 1951), s. 7.

Şadırvan

Özdemir, Nurettin, “Kubbeler Şehri Yetim”, **Şadırvan**, C. 1, S. 16 (15 Temmuz 1949), s. ?.

Özdemir, Nurettin, “Yekpare Çağlayan”, **Şadırvan**, C. 1, S. 20 (12 Ağustos 1949), s. 14.

Türk Dili

Özdemir, Nurettin, “Bir Eski Zaman Güzeline”, **Türk Dili**, S. 473 (Mayıs 1991), s. 267.

Özdemir, Nurettin, “Sevgi Şiirleri”, **Türk Dili**, S. 471 (Mart 1991), s. 161.

Özdemir, Nurettin, “İkili Güzellik”, **Türk Dili**, S. 472 (Nisan 1991), s. 226.

Özdemir, Nurettin, “Sevgi Şiirleri”, **Türk Dili**, S. 484 (Nisan 1992), s. 868.

Özdemir, Nurettin, “Şiirli Mektuplar: Bahçemiz- Ailemiz- Baba Annen”, **Türk Dili**, Y. II, S. 500 (Özel Sayı), (Ağustos 1993), s. 232-234.

Özdemir, Nurettin, “Duyguya Şiir”, **Türk Dili**, Y. II, S. 511 (Temmuz 1994), s. 39.

Özdemir, Nurettin, “Şiirli Mektuplar”, **Türk Dili**, S. 535 (Temmuz 1996), s. 49-51.

Özdemir, Nurettin, “Şiirli Mektuplar”, **Türk Dili**, S. 539 (Kasım 1996), s. 549-552.

Özdemir, Nurettin, “Şiirli Mektuplar: Özlenen Yıllar”, **Türk Dili**, S. 546 (Haziran 1997), s. 576.

Özdemir, Nurettin, “İstanbul Semtlerinden”, **Türk Dili**, S. 550 (Ekim 1997), s. 305-306.

Varlık Yıllığı

Özdemir, Nurettin, “Eski Hikâye”, **Şadırvan**, C. 1, S. 25 (16 Eylül 1949), s. 13.

Özdemir, Nurettin, “Yetim İstanbul”, **Şadırvan**, C. 1, S. 29 (14 Ekim 1949), s. 7.

Nurettin, “Saadet”, **Şadırvan**, C. 1, S. 34 (18 Kasım 1949), s. 5.

Özdemir, Nurettin, “Ayrı Ayrı”, **Varlık Yıllığı**, S. 726 (Aralık 1959), s. 161.

Özdemir, Nurettin, “Uzakta”, **Varlık Yıllığı** 3, S. 860 (Aralık 1961), s. 331.

Yeniyol

Özdemir, Nurettin, “Ne Var?..”, **Yeniyol**, Y. 21, S. 3056 (12 Şubat 1944), s. 3.

Yeşil Eğin

Özdemir, Nurettin, “Stepte bir gece-Şehirler, Mesafeler ve Sen”, **Yeşil Eğin**, Y. 4, S. 161 (4 Şubat 1957), s. 2.

Nurettin Özdemir’in Süreli Yayınlardaki Yazıları

Boztepe

Özdemir, Nurettin, “Bir Yazının Hatırlattıkları, Aziz Hatırası Önünde Kenan Öksüze”, **Boztepe**, Y. 1, S. 1 (15 Şubat 1946), s. 2-6.

Özdemir, Nurettin, “İnönü Havacılık Kampı ve Lisemiz”, **Boztepe**, Y. 1, S. 4 (15 Şubat 1946), s. 1-2.

Çağrı

Özdemir, Nurettin, “Eski Bahçe” **Çağrı**, Y. 7, nr, 54 (Temmuz 1962), s. 14-15.

Halk

Özdemir, Nurettin, “O’nu Beklerken”, **Halk**, Y. 16 (27 Mayıs 1946), s. 2.

İnan

Özdemir, Nurettin, “Diviana Commedia”, **İnan**, S. 34-35 (Ağustos-Eylül 1947), s. 4-7, 29-30.

Özdemir, Nurettin, “Diviana Commedia”, **İnan**, S. 34-35 (Ağustos-Eylül 1947), s. 4-7, 29-30.

Özdemir, Nurettin, “Diviana Commedia”, **İnan**, S. 36 (Ocak 1948), s. 19-21.

Kelkit

Hüseyinbeyoğlu, “Bekçi gecenin Neresindeyiz?” **Kelkit**, Y. 1. S. 3 (13 Kasım 1953), s. 1-2.

Serdengeçti

Özdemir, Nurettin, “Korktular, Utanmadılar”, **Serdengeçti**, Y. 4, S. 10 (Mayıs 1950), s. 11.

Kuşakkaya

Özdemir, Nurettin, “Bir Kıssa”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 23 (5 Eylül 1967), s. 1.

Özdemir, Nurettin, “Nurettin Özdemir’in Gazetemize Özel Demeci”, **Kuşakkaya**, Y. 1, S. 89 (30 Nisan 1968), s. 1.

Özdemir, Nurettin, “Bir Aşkın Şiiri”, **Kuşakkaya**, Y. 24, S. 1927 (11 Ocak 1991), s. 1-2, 4.

Özdemir, Nurettin, “Kuşakkaya’ya Mektuplar: 12. Dünya Şairleri Kongresi”, **Kuşakkaya**, Y. 25, S. 1982 (14 Şubat 1992), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Kuşakkaya’ya Mektuplar: Kıbrıslı Bir Şair: İlkay Adalı”, **Kuşakkaya**, Y. 25, S. 1983 (21 Şubat 1992), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Kuşakkaya’ya Mektuplar: Güzel Bir Çocuğa Şiirli Mektuplar”, **Kuşakkaya**, Y. 25, S. 1984 (28 Şubat 1992), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Kızılay Yardımı İle İlgili Özdemir’in Sabah Gazetesine Cevabı”, **Kuşakkaya**, Y. 25, S. 1985 (6 Mart 1992), s. 1.

Özdemir, Nurettin, “Kuşakkaya’ya Mektuplar: Güzel Bir Çocuğa Şiirli Mektuplar-İlkay Adalı”, **Kuşakkaya**, Y. 25, S. 1986 (13 Mart 1992), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Kuşakkaya’ya Mektuplar: Zaman ve Sen”, **Kuşakkaya**, Y. 25, S. 1987 (20 Mart 1992), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Şiir ve Politika”, **Kuşakkaya**, Y. 25, S. 1990 (17 Nisan 1992), s. 3.

Özdemir, Nurettin, “Türkçemizin Arınması, Korunması ve Gelişmesi”, **Çağrı**, Y. 39, S. 426 (Mayıs 1995), s. 10.

Özdemir, Nurettin, “Şiirli Mektuplar: Zaman ve Sen”, **Kuşakkaya**, Y. 28, S. 2135 (10 Mart 1995), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Özdemir H. Çetin ve E. İnönü’yü Tebrik etti”, **Kuşakkaya**, Y. 28, S. 2142 (5 Mayıs 1995), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Şiirli Mektuplar”, **Kuşakkaya**, Y. 29, S. 2190 (12 Nisan 1996), s. 1-2.

Özdemir, Nurettin, “Şiirli Mektuplar”, **Kuşakkaya**, Y. 30, S. 2214 (4 Ekim 1996), s. 2-3.

Özdemir, Nurettin, “Özlenen Yıllar”, **Kuşakkaya**, Y. 30, S. 2246 (30 Mayıs 1997), s. 2-4.

Özdemir, Nurettin, “Geçmiş Zaman İçinden”, **Kuşakkaya**, Y. 39, S. 2686 (16 Ocak 2006), s. 3.

Özdemir, Nurettin, “Turan Tuğlu’ya”, **Kuşakkaya**, Y. 39, S. 2690 (20 Ocak 2006), s. 1-3.

Özdemir, Nurettin, “Mektup”, **Kuşakkaya**, Y. 39, S. 2696 (27 Ocak 2006), s. 3.

Özdemir, Nurettin, “Bülbül, Vatan, Memleket, Ankara’da Bayram”, **Kuşakkaya**, Y. 39, S. 2702 (3 Şubat 2006), s. 3.

Özdemir, Nurettin, “Ankara Mektubu: Anıların İçinden”, **Kuşakkaya**, Y. 39, S. 2708 (10 Şubat 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Arada Bir: Geçmiş Zaman İçinden”, **Kuşakkaya**, Y. 39, S. 2714 (17 Şubat 2006), s. 3.

Özdemir, Nurettin, “Eğik Ağaçlardan Ulu Çınarlara”, **Kuşakkaya**, Y. 39, S. 2752 (3 Nisan 2006), s. 4-5

Özdemir, Nurettin, “Bir Ömür Suyun Peşinde veya Aziz Süleyman Demirel’in Ab-1 Hayat Destanı”, **Kuşakkaya**, Y. 39, S. 2774 (28 Nisan 2006), s. 3.

Özdemir, Nurettin, “Şiirli Mektuplar: Denizli’de Şiirli Bir Gece”, **Kuşakkaya**, Y. 39, S. 2810 (9 Haziran 2006), s. 4.

Özdemir, Nurettin, “Şiirli Mektuplar: Hazar Gölü kıyısındaki şiirli akşamların gerçekten güzel ve olgun dinleyicileri çok değerli Nuray ve Miray kardeşlere”, **Kuşakkaya**, Y. 39, S. 2822 (23 Haziran 2006), s. 4.

Özdemir, Nurettin, “Şiirli Mektuplar”, **Kuşakkaya**, Y. 40, S. 2838 (12 Temmuz 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Aziz Süleyman Demirel’in Ab-1 Hayat Destanı-2”, **Kuşakkaya**, Y. 40, S. 2932 (3 Kasım 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Aziz Süleyman Demirel’in Ab-1 Hayat Destanı-3”, **Kuşakkaya**, Y. 40, S. 2938 (3 Kasım 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “N. Özdemir’den S. Demirel’e”, **Kuşakkaya**, Y. 40, S. 2962 (8 Aralık 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Türk Edebiyatında Silinmez İzler Bırakan Büyük Şairlerin Şiirlerinden Örnekler”, **Kuşakkaya**, Y. 40, S. 2974 (22 Aralık 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Türk Edebiyatında Silinmez İzler Bırakan Büyük Şairlerin Şiirlerinden Örnekler”, **Kuşakkaya**, Y. 40, S. 2976 (25 Aralık 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Türk Edebiyatında Silinmez İzler Bırakan Büyük Şairlerin Şiirlerinden Örnekler”, **Kuşakkaya**, Y. 40, S. 2977 (26 Aralık 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Türk Edebiyatında Silinmez İzler Bırakan Büyük Şairlerin Şiirlerinden Örnekler”, **Kuşakkaya**, Y. 40, S. 2978 (27 Aralık 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Türk Edebiyatında Silinmez İzler Bırakan Büyük Şairlerin Şiirlerinden Örnekler”, **Kuşakkaya**, Y. 40, S. 2979 (28 Aralık 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Türk Edebiyatında Silinmez İzler Bırakan Büyük Şairlerin Şiirlerinden Örnekler”, **Kuşakkaya**, Y. 40, S. 2980 (29 Aralık 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Türk Edebiyatında Silinmez İzler Bırakan Büyük Şairlerin Şiirlerinden Örnekler”, **Kuşakkaya**, Y. 40, S. 2981 (30 Aralık 2006), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “İstanbul Hanımefendiye Mektuplar”, **Kuşakkaya**, Y. 41, S. 3334 (25 Şubat 2008), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “İstanbul Hanımefendiye Mektuplar: İstanbul’un Şiirli Çayhaneleri”, **Kuşakkaya**, Y. 41, S. 3342 (5 Mart 2008), s. 8.

Özdemir, Nurettin, “İstanbul Hanımefendiye Mektuplar: İstanbul’un Şiirli Çayhaneleri”, **Kuşakkaya**, Y. 41, S. 3345 (8 Mart 2008), s. 2.

Özdemir, Nurettin, “Kuşakkaya’ya Mektuplar”, **Kuşakkaya**, Y. 41, S. 3393 (6 Mayıs 2008), s. 9.

Özdemir, Nurettin, “Aydın Doğan’a”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3508 (17 Eylül 2008), s. 4.

Özdemir, Nurettin, “Anış”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3511 (20 Eylül 2008), s. 4.

Özdemir, Nurettin, “Gümüşhane -Kuşakkaya- Şiirimiz ve Şairlerimiz”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3513 (23 Eylül 2008), s. 4.

Özdemir, Nurettin, “Ali Çoşkun Hirik”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3514 (24 Eylül 2008), s. 4.

Özdemir, Nurettin, “Batan Günün Devresine Giren Bir Ömürden Pasajlar”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3590 (2 Ocak 2009), s. 4.

Özdemir, Nurettin, “Kurtuluşumuzun Gerçek Manası”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3626 (13 Şubat 2009), s. 7.

Özdemir, Nurettin, “Küçük Şehir ve Ali Çoşkun Hirik’in Şiir Dünyası”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3650 (13 Mart 2009), s. 7.

Özdemir, Nurettin, “Aşk En Çok San Yakışırdı”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3676 (13 Nisan 2009), s. 4.

Özdemir, Nurettin, “Ali Kemal Parıldar ve Gönülde Damlalar”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3686 (24 Nisan 2009), s. 6.

Özdemir, Nurettin, “Uzak ‘VATANLAR’, “Bir seyahatin Tahassürleri”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3722 (5 Haziran 2009), s. 5.

Özdemir, Nurettin, “Uzak ‘Vatanlar’ 2-Paris”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3728 (12 Haziran 2009), s. 7.

Özdemir, Nurettin, “Rahmetli Mehmet Turgut’a İhtiramla”, **Kuşakkaya**, Y. 43, S. 3768 (29 Temmuz 2009), s. 4.

Özdemir, Nurettin, “Şiir ve Musiki Akşamları”, **Kuşakkaya**, Y. 43, S. 3864 (20 Kasım 2009), s. 5.

Özdemir, Nurettin, “Batan Günün Devresine Giren Bir Ömürden Pasajlar”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3590 (2 Ocak 2009), s. 4.

Özdemir, Nurettin, “Kurtuluşumuzun Gerçek Manası”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3626 (13 Şubat 2009), s. 7.

Özdemir, Nurettin, “Küçük Şehir ve Ali Çoşkun Hirik’in Şiir Dünyası”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3650 (13 Mart 2009), s. 7.

Özdemir, Nurettin, “Aşk En Çok San Yakışırdı”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3676 (13 Nisan 2009), s. 4.

Özdemir, Nurettin, “Ali Kemal Parıldar ve Gönülde Damlalar”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3686 (24 Nisan 2009), s. 6.

Özdemir, Nurettin, “Uzak ‘VATANLAR’, Bir seyahatin Tahassürleri”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3722 (5 Haziran 2009), s. 5.

Özdemir, Nurettin, “Uzak ‘Vatanlar’ 2-Paris”, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3728 (12 Haziran 2009), s. 7.

Özdemir, Nurettin, “Rahmetli Mehmet Turgut’a İhtiramla”, **Kuşakkaya**, Y. 43, S. 3768 (29 Temmuz 2009), s. 4.

Özdemir, Nurettin, “Şiir ve Musiki Akşamları”, **Kuşakkaya**, Y. 43, S. 3864 (20 Kasım 2009), s. 5.

Nurettin Özdemir ve Eserleri Hakkındaki Süreli Yayın Yazıları

Çağrı

Geçer, İlhan, “Yitik Sevgi”, **Çağrı**, Y. 2, S. 24 (Aralık 1959), s. 16.

Erdem, Ali Naili, “Şair Nurettin Özdemir ile “Zaman ve Aşk”, **Çağrı**, Y. 42, S. 461 (Nisan 1998), s. 7-8.

Kukul, M. Halistin, “Zaman ve Aşk”, **Çağrı**, Y. 42, S. 462 (Mayıs 1998), s. 19-20.

Makal, Tahir Kutsi, “Zaman ve Aşk”, **Çağrı**, Y. 42, S. 462 (Mayıs 1998), s. 21.

Uyguner, Muzaffer, “Nurettin Özdemir’in Şiirleri”, **Çağrı**, Y. 42, S. 463 (Haziran 1998), s. 17-18.

Sarar, İsmail Ali, “Nurettin Özdemir ve Zaman ve Aşk”, **Çağrı**, Y. 42, S. 464 (Temmuz 1998), s. 18-19.

Kuşakkaya

Ayten, Hasibe, “Nurettin Özdemir’le Bir Konuşma”, **Kuşakkaya**, Y. 7, S. 656 (11 Aralık 1973), s. 2.

İmzasız, “Özdemir ve Özdenoğlu’nun Şiirleri- Dergilerde Başlayan Dostluk”, **Kuşakkaya**, Y. 12, S. 1183 (2 Mart 1979), s. 1-2.

Ayten, Hasibe, “Şair Nurettin Özdemir’le Bir Sohbet”, **Kuşakkaya**, Y. 15, S. 1433 (21 Ağustos 1981), s. 2-4.

Ayten, Hasibe, “Şair Nurettin Özdemir’le Bir Sohbet-2”, **Kuşakkaya**, Y. 15, S. 1434 (25 Ağustos 1981), s. 2-4.

Ayten, Hasibe, “Şair Nurettin Özdemir’le Bir Sohbet-3”, **Kuşakkaya**, Y. 15, S. 1435 (28 Ağustos 1981), s. 2-4.

Tuğlu, Turan, “Av. Nurettin Özdemir’le Sohbet”, **Kuşakkaya**, Y. 21, S. 1757 (28 Ağustos 1987), s. 1-2.

İlkay Adalı”, **Kuşakkaya**, Y. 25, S. 1986 (13 Mart 1992), s. 2.

Demirel, Süleyman, “Bir şiirin Ders Kitaplarında Yer Alması Nedeniyle Demirel Özdemir’i Kutladı”, **Kuşakkaya**, Y. 27, S. 2073 (10 Aralık 1993), s. 2.

Halıcı, Feyzi, “Şiir İnsanoğlunun Özgürlüğüdür”, **Kuşakkaya**, Y. 30, S. 2250 (27 Haziran 1997), s. 2.

Halıcı, Feyzi, “Şiir İnsanoğlunun Özgürlüğüdür 2”, **Kuşakkaya**, Y. 30, S. 2251 (4 Temmuz 1997), s. 2.

Halıcı, Feyzi, “Şiir İnsanoğlunun Özgürlüğüdür 3”, **Kuşakkaya**, Y. 30, S. 2252 (11 Temmuz 1997), s. 2.

Kömürcüoğlu, Sebahattin, “Nurettin Özdemir ve Son Kitabı”, **Kuşakkaya**, Y. 31, S. 2298 (12 Haziran 1998), s. 2.

Malkoç, M. Nihat, “Gümüşhaneli Şairler: Nurettin Özdemir”, **Kuşakkaya**, Y. 31, S. 2281 (6 Şubat 1998), s. 2.

Zeybek, N. Kemal, “Zaman ve Aşk”, **Kuşakkaya**, Y. 31 S. 2289 (3 Nisan 1998), s. 2.

Malkoç, M. Nihat, “Zaman ve Aşk Şairi: Nurettin Özdemir-1”, **Kuşakkaya**, Y. 32, S. 2311 (11 Eylül 1998), s. 2.

Malkoç, M. Nihat, “Zaman ve Aşk Şairi: Nurettin Özdemir-2”, **Kuşakkaya**, Y. 32, S. 2312 (18 Eylül 1998), s. 2.

Malkoç, M. Nihat, “Zaman ve Aşk Şairi: Nurettin Özdemir-3”, **Kuşakkaya**, Y. 32, S. 2313 (25 Eylül 1998), s. 2.

Malkoç, M. Nihat, “Zaman ve Aşk Şairi: Nurettin Özdemir-4”, **Kuşakkaya**, Y. 32, S.2314 (2 Ekim 1998), s. 5.

Çınarlı, Mehmet, “Nurettin Özdemir ve Yeni Şiir Kitabı”, **Kuşakkaya**, Y. 32, S. 2323 (5 Aralık 1998), s. 2.

Çınarlı, Mehmet, “Nurettin Özdemir ve Yeni Şiir Kitabı II”, **Kuşakkaya**, Y. 32, S. 2325 (18 Aralık 1998), s. 2.

Karakoyunlu, Yılmaz, “Sayın Nurettin Özdemir Kızılay Başkan Vekili Ankara-Mahzun Şiir”, **Kuşakkaya**, Y. 32, S. 2328 (8 Ocak 1999), s. 2.

Çokum, Sevinç, “Bir Erzurum Şiiri, **Kuşakkaya**, Y. 39, S. 2744 (24 Mart 2006), s. 4.

Çokum, Sevinç, “Huzuru Dokuyan Şair”, **Kuşakkaya**, Y. 39, S. 2795 (23 Mayıs 2006), s. 2.

Hayal, İsmail, “Nurettin Özdemir Parlamenter Şair ve Yazar”, **Kuşakkaya**, Y. 41, S. 3292 (7 Ocak 2008), s. 9.

Hayal, İsmail, “Tarihsel Süreçte Gümüşhaneli Şairler”, **Kuşakkaya**, Y. 41, S. 3302 (18 Ocak 2008), s. 7.

Tuğlu, Turan, “Nurettin Özdemir’e Saygı”, **Kuşakkaya**, Y. 41, S. 3390 (2 Mayıs 2008), s. 1-2.

Tuğlu, Turan, “Nurettin Özdemir’e Saygı-1”, **Kuşakkaya**, Y. 41, S. 3394 (7 Mayıs 2008), s. 4.

Tuğlu, Turan, “Nurettin Özdemir’e Saygı-2”, **Kuşakkaya**, Y. 41, S. 3395 (8 Mayıs 2008), s. 4.

Tuğlu, Turan, “Nurettin Özdemir’e Saygı-3”, **Kuşakkaya**, Y. 41, S. 3396 (9 Mayıs 2008), s. 4.

Tuğlu, Turan, “Nurettin Özdemir’e Saygı-4”, **Kuşakkaya**, Y. 41, S. 3397 (10 Mayıs 2008), s. 4.

Tuğlu, Turan, “Nurettin Özdemiş’e Saygı-5”, **Kuşakkaya**, Y. 41, S. 3398 (12 Mayıs 2008), s. 4.

Tuğlu, Turan, “Nurettin Özdemiş’e Saygı-6”, **Kuşakkaya**, Y. 41, S. 3399 (13 Mayıs 2008), s. 4.

Tuğlu, Turan, “Bahçeler, Yeşillikler, Güller ve Özdemiş”, **Kuşakkaya**, Y. 41, S. 3582 (24 Aralık 2008), s. 4.

İmzasız, Kelkit’te Şiir Okuma Yarışması, **Kuşakkaya** Y. 42, S. 3598 (2 Ocak 2009), s.1.

İmzasız, Özdemiş Konuk Olacak, **Kuşakkaya**, Y. 42, S. 3596 (9 Ocak 2009), s. 5.

İmzasız, Şiir Dinletisinde ÖZDENOĞLU VE Özdemiş Bir Farklılıktı, **Kuşakkaya** Y. 43, S. 3767 (28 Temmuz 2009), s. 5.

Karagöz Bahattin, Bir Şiir ve Ötesi, **Kuşakkaya** Y. 44, S. 4124 (27 Eylül 2010), s. 7.

Radikal

Zeybek, Namık Kemal, “Büyük Şairdir Nurettin Özdemiş”, **Radikal**, (30 Eylül 2008).

Tanin

Baytok, Ali, “Sevilen Genç Şairler Nurettin Özdemiş”, **Tanin**, Y. 40, S. 4454 (3 Kasım 1947), s. 8.

Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi

Özdenoğlu, Şinasi, “Sanatta Hoşgörü ve Bir Şiir Kitabı” **Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi**, C. IV, S. 46 (Temmuz 1955), s. 620-623.

Nurettin Özdemir Hakkında Yazılan Kitaplar/ Kitap Bölümleri

Ersavaş, Fahri (1997). “Nurettin Özdemir”, Tanzimat'tan Bu Yana Hamâsî Türk Şiiri Antolojisi, **Reba Yayınları**, s. 505.

Geçer, İlhan (1990). “Nurettin Özdemir”, Cumhuriyet Dönemi'nde Türk Şiiri, **Kültür Bakanlığı Yayınları**, s. 365.

Halıcı, Feyzi (1990). “Nurettin Özdemir”, Parlâmenter Şairler, **TBMM Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları**, s. 239.

Hirik, Ali Çoşkun (2008). Hisarda Bir Burç Nurettin Özdemir, **Gündüz Kitabevi Yayınları**.

Işık, İhsan (2006). “Nurettin Özdemir”, **Türk Edebiyatçılar ve Kültür Adamları Ansiklopedisi**, C. 7, s. 2849.

Kaplan, Mehmet (1998). “Gece'de Nurettin Özdemir”, Şiir Tahlilleri 2, **Dergâh Yayınları**, s. 472.

Maraş, Mehmet Atilla (2005). “Nurettin Özdemir”, Şair Milletvekilleri, **TBMM Basımevi**, s. 331.

EKLER

EK 1. (Nüfus Hüviyet Cüzdanı, Evlilik Cüzdanı)

T. C.

NÜFUS HÜVIYET CÜZDANI

De: 562863

M-1

No. 51

İşbu cüzdan otuz iki sayfadır.

Soyadı	Özdemir
Adı	Nurettin
Erkek mi Kadın mı	E.
Babasının adı	Fikri
Anasının adı	Kazban Rukiye
Doğum yeri	Kalkit
Doğum tarihi	5. Tos. Ev. 1927 D. yüz yirmi yedi

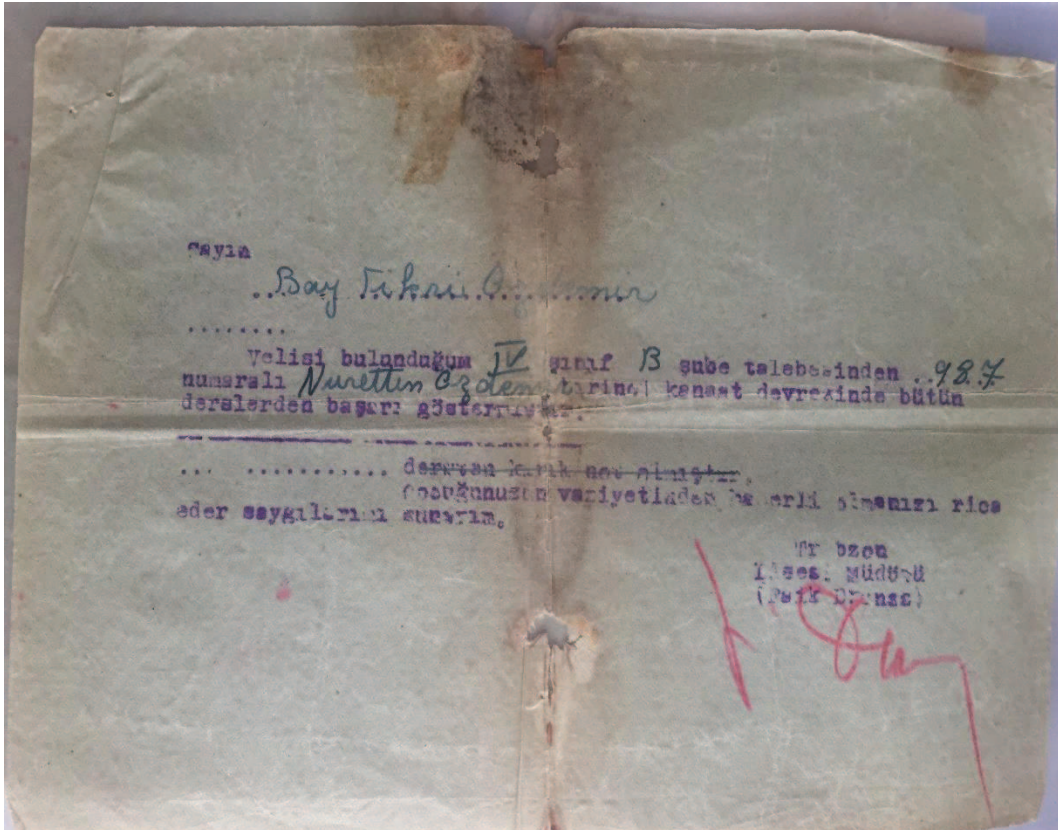
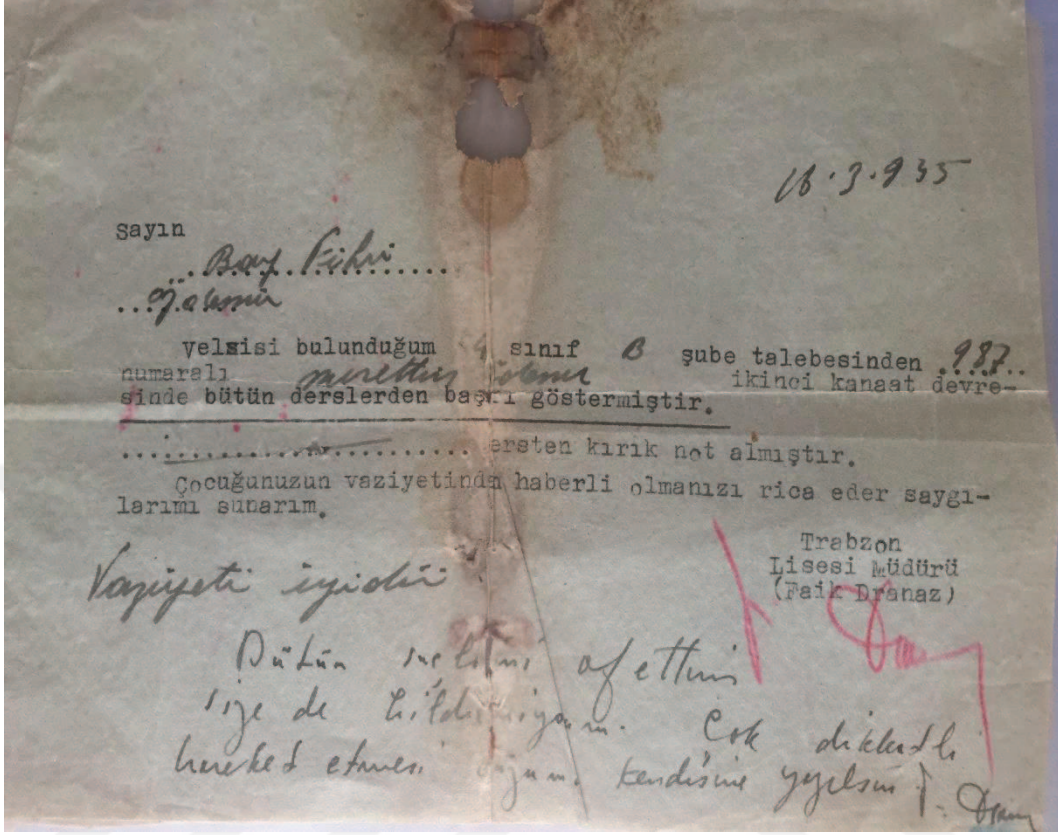
Dini	İslam
Mezhebi	
İş	
Medeni hali [*]	Hamdi Kızı Hikmet ile Evli
Boy	
Göz	
Renk	
Vücütçe sakatlığı veya noksanlığı	
[*] Yani bekâr mı, ? evli mi ? dul mu ? boşanmış mı ? boşanmış mı ?	

Nüfus kütüğüne yazılı olduğu yeri	
Vilayeti	Gümüşhane
Kazası	Kalkit
Nahiyesi	M.
Mahalle veya köyü	Küçük Camı
Sokağı	
Hane No.	4
Cilt No.	1
Sahife No.	10

Ne suretle verildiği [*]	Zayıfından
<p>Bu nüfus cüzdanında Adı ve hısviyeti yazılı olan <i>Nurettin Özdemir</i> Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak nüfus kütüğünde kayıtlıdır. Bu cüzdan <i>Kelkit</i> 7-4-1976 nüfus idaresinden verilmiştir.</p>	
<p>Evem GÖVEN NÜFUS BAŞMEMURU KELKİT Mühür</p>	
<p>562863</p>	
<p>M-1</p>	
<p>[*] Zayıfından, tebdilen veya yeniden veya doğum suretile verildiği behemehal yazılmalıdır.</p>	

 <p>Adı ve şöcreti <i>Flüseyinbeyoğlu Nureddin Özdemir</i></p> <p>İşi _____</p> <p>Anasının adı <i>Fikri Kerban</i></p> <p>Babasının adı <i>Kerban Fikri</i></p>	 <p>Adı ve şöcreti <i>Fikmet Odabaşoğlu</i></p> <p>İşi <i>Ev kadını</i></p> <p>Anasının adı <i>Çiçek</i></p> <p>Babasının adı <i>Hamdi</i></p>
---	--

EK 2. Trabzon Lisesi ve Faik Dranz'a Dair Belgeler.

14/I

1) Okulun çıkaracağı mecmuanın çıkarma müsaadesi alınmıştır. Mecmuanın adı "Boztepe" dir. Bu ad ve Lise formasını taşıyan kapak müsabakaya konulmuştur. Seçilecek kapak sahibine kooperatifçe münasip bir armağan verilecektir. Bu müsabakaya iştirak edecekler yaptıkları kapak şekillerini pazartesi gününe kadar Müdürlüğe getirmelidirler.

2) Bu mecmuaya yazı yazmak istiyenler de pazartesi gününe kadar ilk yazılarını 5 F de 987 numaralı Nurettin Özdemir'e getirsinler.

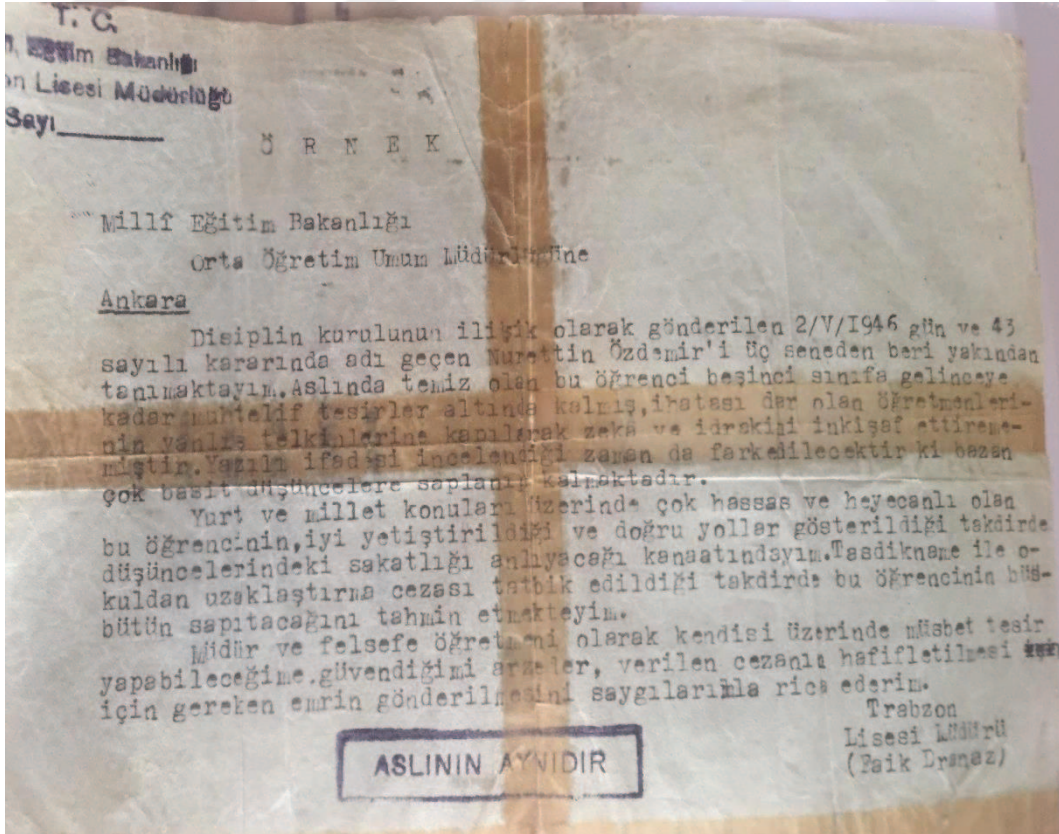
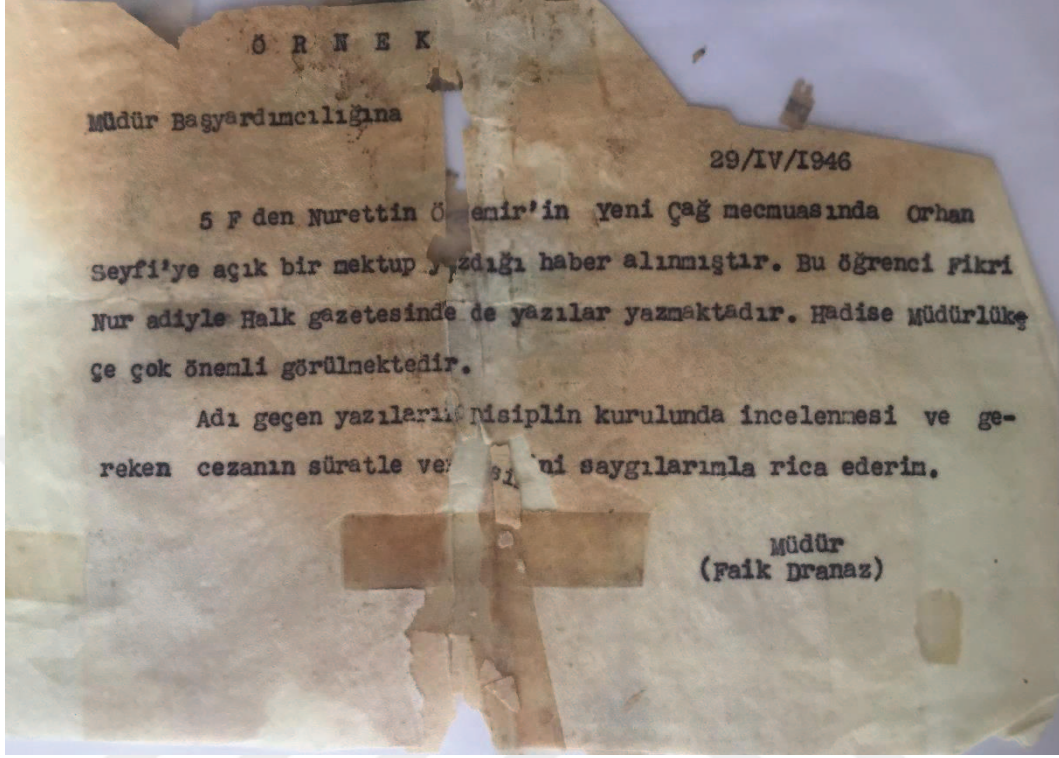
Müdür
F. Özdemir

Aşağıda adı, sınıfı ve numaraları yazılı öğrenciler BOZTEPE mecmuası tetkik heyetine seçilmişlerdir.
14/I/1946

Müdür
(Faik Dranz)

6 B 53	Namık Ferah
6 A 290	Hamdi Onur
5 C 159	Merim Demircioğlu
5 F 103	Mizamettin Kameroğlu
5 F 987	Nurettin Özdemir
5 F 1267	Selim Saraç

EK 3. Trabzon Lisesi Müdürlüğü'nün Yazıları

EK 4. Trabzon Lisesi Kayıt Defterleri ve Lise Fotoğrafı

Trabzon LİSESİ																		Ders yılı: 1955 - 1956	
SINIF GEÇME DEFTERİ																		(Bu defter okulla kalacaktır)	
Sınıf: E.S.F.																			
	Dilbilgi	Felsefe-Sıyaset	Fıkıh	İnkılabî İhtilal	Coğrafya	Çocuk	Orman	Atatürk	İngilizce	Fransızca	İtalyanca	Almanca	Yeni Türkçe	İnkılabî İhtilal	Yeni Türkçe	İnkılabî İhtilal	İnkılabî İhtilal	Düşünceler	
1. Kısım	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	GEÇTİ	
2. Kısım	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	GEÇTİ	
3. Kısım	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	GEÇTİ	
Bütünleme im.																			
Engel im.																			
Sınıf geçme notu	6	6	5	5	6	6	6	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	2	
Okul No.:	10 Ad ve soyadı: Mehmet Kamil Baba adı: Mehmet																		
1. Kısım	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	GEÇTİ	
2. Kısım	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	GEÇTİ	
3. Kısım	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	GEÇTİ	
Bütünleme im.																			
Engel im.																			
Sınıf geçme notu	6	7	5	5	6	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	7	6	
Okul No.:	48 Ad ve soyadı: Mehmet Tahir Baba adı: Mehmet																		
1. Kısım	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	GEÇTİ	
2. Kısım	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	GEÇTİ	
3. Kısım	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	GEÇTİ	
Bütünleme im.																			
Engel im.																			
Sınıf geçme notu	5	6	5	5	6	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	8	7	
Okul No.:	50 Ad ve soyadı: Sait Cihan Baba adı: Mehmet																		
1. Kısım	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	KALDI	
2. Kısım	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	KALDI	
3. Kısım	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	KALDI	
Bütünleme im.																			
Engel im.																			
Sınıf geçme notu	4	6	5	5	1	2	2	4	2	3	3	3	3	3	3	3	9	7	
Okul No.:	80 Ad ve soyadı: Lütfi Özcan Baba adı: Lütfi																		
1. Kısım	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	GEÇTİ	
2. Kısım	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	GEÇTİ	
3. Kısım	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	GEÇTİ	
Bütünleme im.																			
Engel im.																			
Sınıf geçme notu	9	7	5	5	8	7	7	5	5	7	10	8	9	8	9	8	9	GEÇTİ	
Okul No.:	103 Ad ve soyadı: Nizamettin Kasberçioğlu Baba adı: Behaettin Sami																		

Trabzon LİSESİ																		Sahife: 128	
SINIF GEÇME DEFTERİ																		(Bu defter okulla kalacaktır)	
Sınıf: E.S.F.																			
	Dilbilgi	Felsefe-Sıyaset	Fıkıh	İnkılabî İhtilal	Coğrafya	Çocuk	Orman	Atatürk	İngilizce	Fransızca	İtalyanca	Almanca	Yeni Türkçe	İnkılabî İhtilal	Yeni Türkçe	İnkılabî İhtilal	İnkılabî İhtilal	Düşünceler	
1. Kısım	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	GEÇTİ	
2. Kısım	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	GEÇTİ	
3. Kısım	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	GEÇTİ	
Bütünleme im.																			
Engel im.																			
Sınıf geçme notu	8	7	5	5	5	5	5	5	5	7	5	5	8	9	8	9	8	GEÇTİ	
Okul No.:	987 Ad ve soyadı: Nurettin Özdemir Baba adı: Fikri																		
1. Kısım	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	GEÇTİ	
2. Kısım	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	GEÇTİ	
3. Kısım	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	GEÇTİ	
Bütünleme im.																			
Engel im.																			
Sınıf geçme notu	5	8	7	8	8	8	8	7	7	7	10	8	9	8	9	8	9	GEÇTİ	
Okul No.:	995 Ad ve soyadı: Ali Bülent Kaygısız Baba adı: Fazıl																		
1. Kısım	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	GEÇTİ	
2. Kısım	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	GEÇTİ	
3. Kısım	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	GEÇTİ	
Bütünleme im.																			
Engel im.																			
Sınıf geçme notu	5	8	8	6	5	5	5	5	5	5	5	5	10	9	8	9	8	GEÇTİ	
Okul No.:	1010 Ad ve soyadı: Süleyman Ruki Ural Baba adı: Ahmet																		
1. Kısım	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	KALDI	
2. Kısım	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	KALDI	
3. Kısım	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	KALDI	
Bütünleme im.																			
Engel im.																			
Sınıf geçme notu	4	7	5	5	3	4	4	5	4	3	5	8	7	8	8	8	8	KALDI	
Okul No.:	1022 Ad ve soyadı: Hüseyin Avni Üron Baba adı: Abdülkadir																		
1. Kısım	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	GEÇTİ	
2. Kısım	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	GEÇTİ	
3. Kısım	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	GEÇTİ	
Bütünleme im.																			
Engel im.																			
Sınıf geçme notu	7	6	5	5	5	6	6	6	5	5	7	8	5	9	10	10	10	GEÇTİ	
Okul No.:	1042 Ad ve soyadı: Nihat Başbakan Baba adı: Mustafa																		

Trabzon
9-8-1944
Completed
A. [unclear]

Trabzon Lisen
9-8-1944

EK 5. Milletvekilliğine Dair Belgeler

I. Döşem
187

İstediği yer	Gümrükhanesi	İstediği yerin adı	Fotoğ. Dışındaki diğer fotoğ. var.
İstediği yer	Nurettin Özdemir	İstediği yerin adı	
İstediği yerin adı	Kelkit - 1927	İstediği yerin adı	
İstediği yerin tarihi	Avukat	İstediği yerin adı	
İstediği yerin tarihi	15.10.1961	İstediği yerin adı	
İstediği yerin tarihi	25.10.1961	İstediği yerin adı	

MİLLETVEKİLİĞİ (Genel)

5 Ocak 1911 de Kelkit doğdum. Osta Okul
Qinin hanesinde, Lisans 1 ve 2'den de Okudum
Marmara Hukuk Fakültesi'nde mezun
oldum. Kelkit Avukatlık yapmaktayım
15 Ocak 1961 de Qinin hanesinde
(C.H.P.) Milletvekili seçildim.

(İmza)

Karan N. 26 / 31

Özet : 29

Milletvekilliğine seçilmiş olanlara verilecek tutanak

III : Gümrükhanesi

Soyadı ve Adı	Doğum yeri ve tarihi	Meslek veya sanatı	Mensup olduğu partinin adı	Seçim hakkında itiraz ve şikâyet olup olmadığı	DÜŞÜNCELER
Özdemir Nurettin	Kelkit 1927	Avukat	C.H.P.	Olmamıştır	

Milletvekili seçimi kanunu gereğince ilimizde yapılan seçim sonunda Özdemir Nurettin'in-----nın ilimizden Milletvekili seçilmiş olduğunu gösterir bu tutanağın iki örneği Kurulumuz tarafından Yüksek Seçim Kuruluna gönderilerek bir örneği de kendisine verildi.

19/10/1961

Başkan

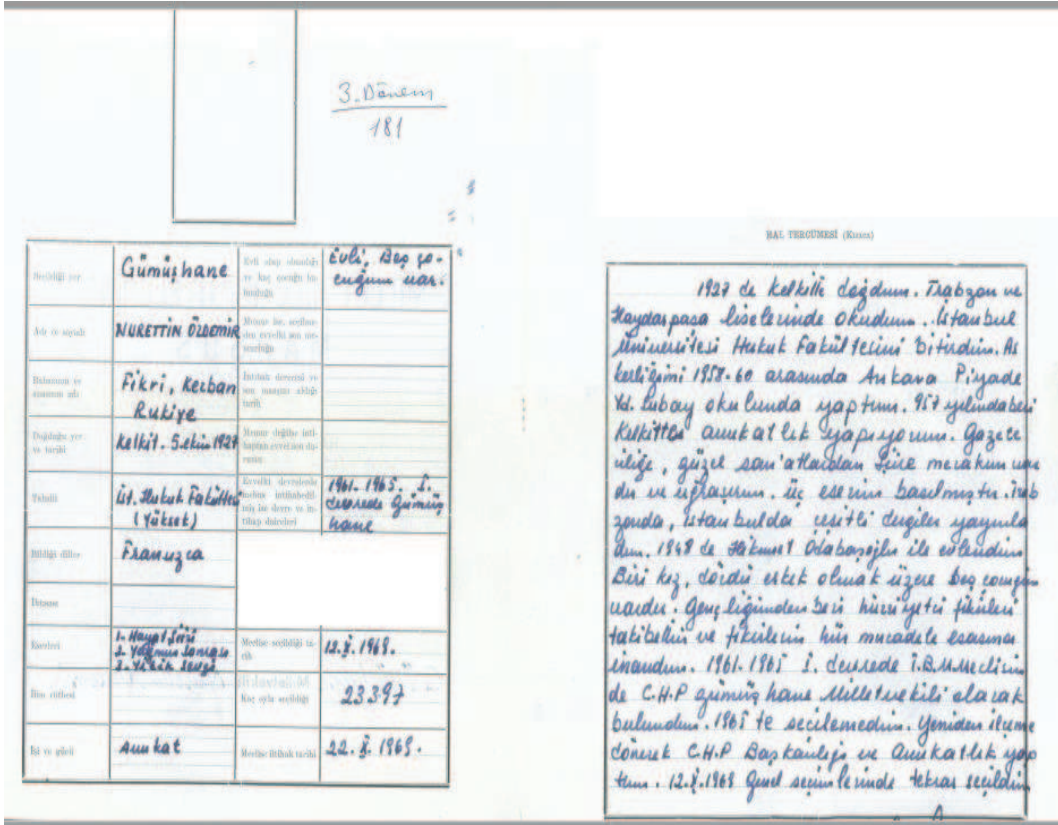
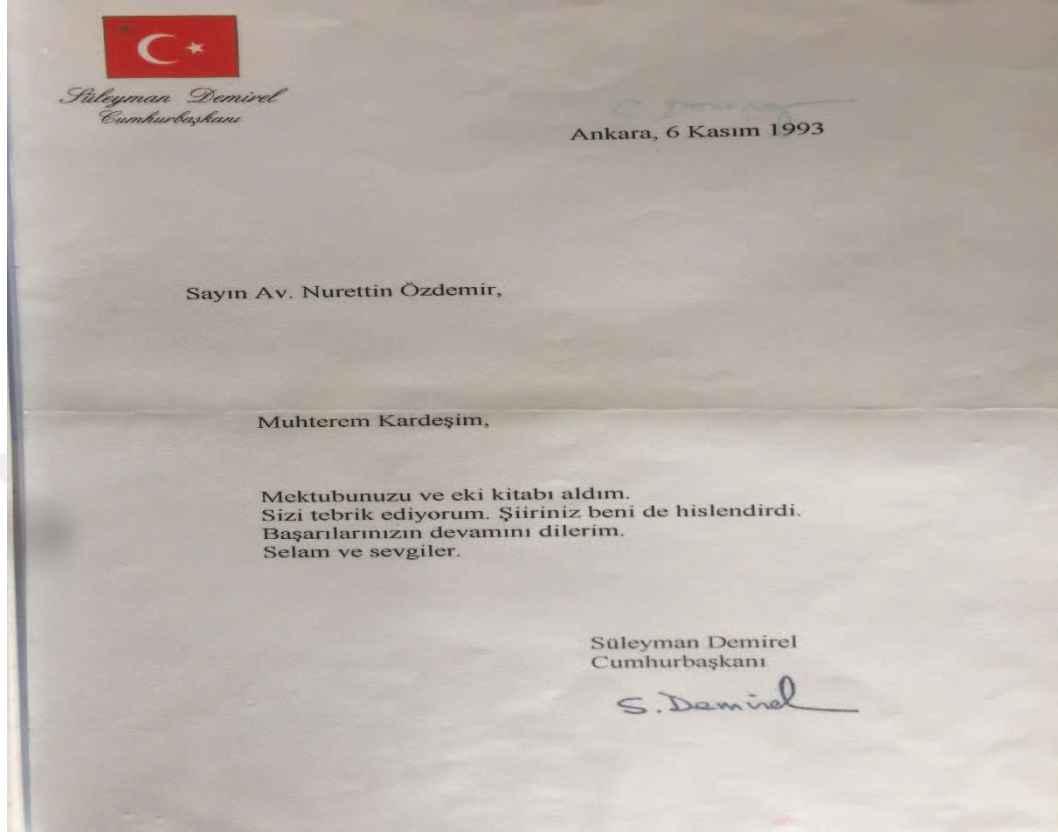
Üye

Üye

(İmza) (İmza)

Adil Çelepoğlu (Nihat Beys) (Emir Çivitoğlu)

EK 6. Siyasi Hayatına Dair Belge ve Fotoğraflar.

Amnkabir Özel Defteri

Büyük Atatürk

Türk Kızlayuları, göster-
diğin uygarlık yolunda, bu güne
kadar olduğu gibi bundan son-
ra da, şaha de Büyük Türk Mil-
letine sayık hizmetler vermenin
sonsuz heyecanını içinde olacak-
tır.

İkkelerin her zaman
yolumuzu aydınlatacak ve
bize güç verecektir

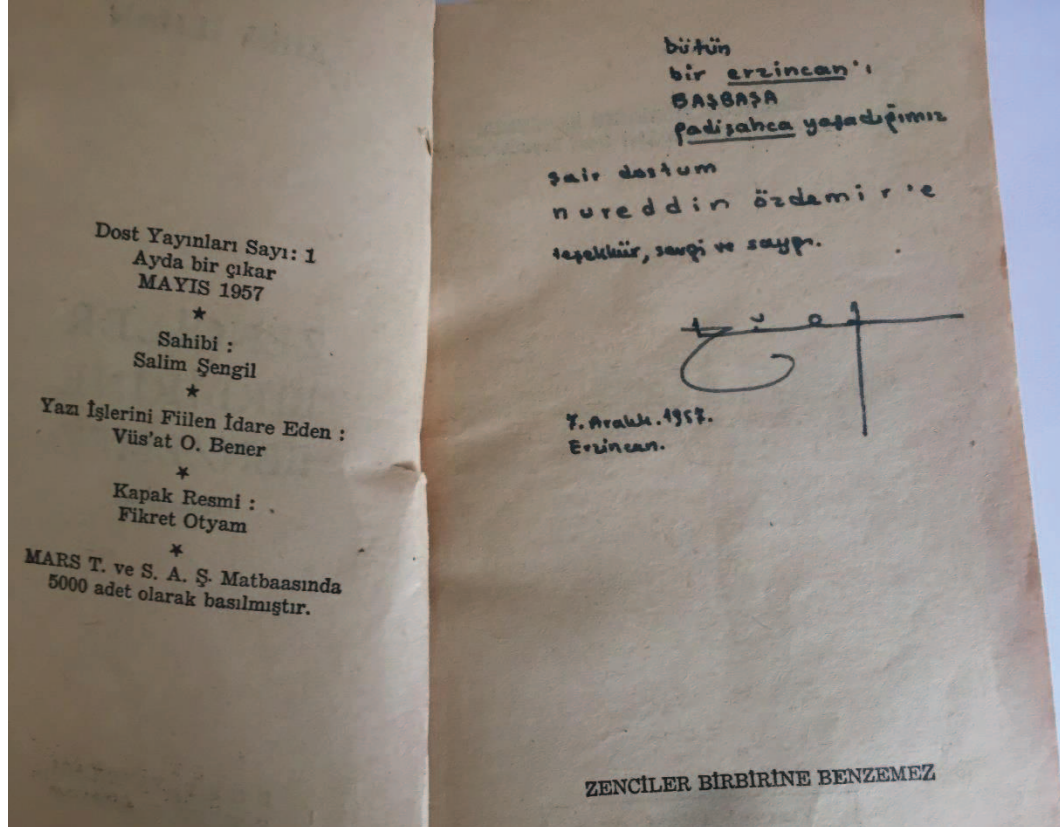
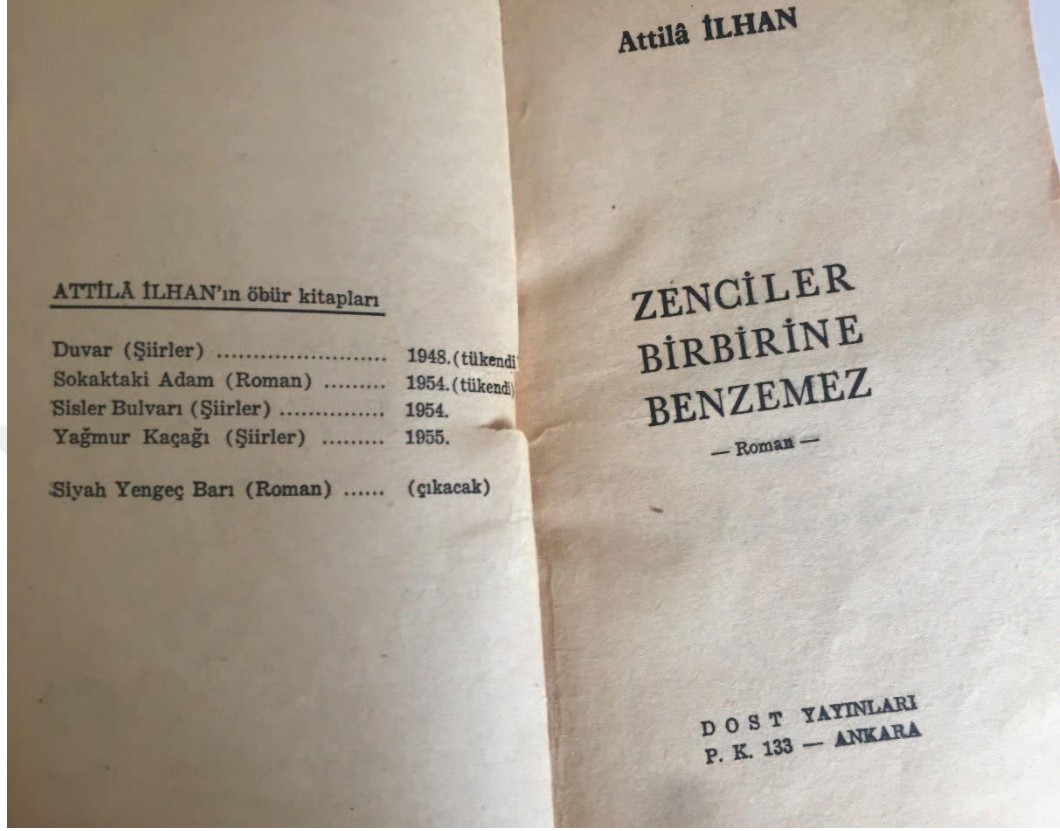
1993 Kızlay haftası dola-
yısıyla, yüksek manevî huzu
dında bu duygularla bir
kez daha sayık ile eğiliyoruz

Rahat iyi, ruhun şad olsun
28.10.1993

Nurettin Özdemir
Kızlay Genel Bk. Yekili

Nurettin Özdemir

EK 7. Attila İlhan'ın Özdemir'e İmzaladığı Zenciler Birbirine Benzemez Romanı.

EK 8. Sanatçının Hayatı ve Eseri Başlıklı Notları.

2 / 1

ISIM VE ADRES/NAME AND ADDRESS KOD/CODE TELEFON/TELEPHONE

Sanatçının Hayatı
ve
ESERİ

- Her sanatçının ayrı ve değişik hayatı, ayrı ve değişik kaderi vardır.
- Sanatçılar arasında bir mizaj benzerliği ve bir ruh akrabalığı vardır.
- İç olaylar, yani dış olayların iç dünyaya yansımaları bakımından benzer noktalar ve ortak yönler bulunduğu.
- Kaybolmuş bir cennet gibi hatırlanacağı anne kulağı döneminden sonra,

2 - FINANCE

TARİH/DATE ACIKLAMA/EXPLANATION GELİR/INCOME GİDER/EXPENSE BAKIYE/BALANCE

- Herkes ten ayrı olmanın mutsuzluğu dönemi başlar.
- Ünlü sanatçıların çoğunun çocukken felaketli bir dönem geçirmiş olmalarıdır.
- Anne - Babayı kaybetmek
- Hastalık - sakatlık
- Yıkıntı - sosyal - ekonomik
- Göç - mülakat - gurbet
- "Ben gurbette değilim Gurbet benim içimde."
- Çocukken annesini kaybedenler
- Bacine N. Kemal
- Moliere Y. Kemal
- Pascal A. Hâsim
- Voltaire
- Rousseau
- Stendhal
- Melkerm
- Anne sefkatinden yoksun olmanın kişisel ve toplumsal ızdırabı duyarak büyümüş olmaları vardır.

TARİH/DATE	ACIKLAMA/EXPLANATION	GELİR/INCOME	GİDER/EXPENSE	BAKIYE/BALANCE
	- Leonardo da Vinci Dumas Fils Appolinaire Delek roix			} gayrimesru
	Xiagner Baudelaire			} Babasız Annesi evlenenler
	Laurseve Marcel Proust Kipling Selma Lagerlöf Feyhami Safer Yakup Kadri			} Hastalıklılar
	- Okul yılları, san'atçı ol- cak çocuk için mutsuz yillardır. - frekans - mizaç farklılığı - dalgınlık vs. - içindeki hazineleri başkasının bilmemesi			

TARİH/DATE	ACIKLAMA/EXPLANATION	GELİR/INCOME	GİDER/EXPENSE	BAKIYE/BALANCE
	- Dalgındır - Gerçek dünyada yaşamamaktadır - "Yaşamak zevki" yoktur "Fizik" halindedir			
	- O, çocukluk çağında bile duvak çevresinden uzaklaş- tı. "Kaçış" sonucu başka dünyalara göç ettiği zaman gerçek hayatını yaşar ve mutluluğu tadar - Ressamı : Renk ve çizgi denizdir Müziyeni : Ses ve ritim denizdir Hikâyetçi : Dünya bir tiyatro Romancı : Sahnesidir			
	- Büyük Gün : San'atçı olacak çocuğun veya gençin omzunda san'atın, kişisel değerinin dokunduğu gündür			

TARİH/DATE	ACIKLAMA/EXPLANATION	GELİR/INCOME	GİDER/EXPENSE	BAKİYE/BALANCE
	- Pasiflikten aktifliğe geçtiği, yaratıcılığı keşfettiği gündür			
	- Yaratıcılığı keşif, iki cep heli, Psiko-sosyal bir olaydır			
	- 14 dünyası bakımından bir boşalma, bir kurtulmadır			
	- Saniat kurtuluşudur			
	- İzdrap yükü taşıyıcıdır			
	- Eseri ile bu yükün bir kısmını dışarı atarak çıkarır			
	- Destleşmez			
	- Mağur mizacı bir varlıktır. Kendisini zavallı ve biçare durumda göstermeği Onuru kabul etmez			

ISIM VE ADRES/NAME AND ADDRESS	KOD/CODE	TELEFON/TELEPHONE
- Dest ve sevinçleri paylaşmak yaratıcılık olayının toplumsal yönü sevinçleri paylaşmakla başlar		
Aristo: Zoo Politikon		
"İnsan toplumsal bir varlıktır"		
- İnsanın duygularını başkaları ile paylaşmaya gereksinim duyması psikoloji kanunlarından birisidir.		
"KOMİNİKASYON"		
- Saniatçı günlük hayatta "komünikatif" değildir		
O'nun yaratıcılığı, eser vermesi yüksek düzeyde bir "komünikasyon"dur. Toplumal yön budur		

- 7 -

ISIM VE ADRES/NAME AND ADDRESS KOD/CODE TELEFON/TELEPHONE

- San'atın GEVRE açısından toplumsal yönü

Sanfta bir çocuğun kari katır yapması - sür yoz ması ile kazanıldığı itibar Her zaman böyle olmayabilir

Freud - Alfred Adler tepkisi - seks - Gevrenin anımı -

Biyolojide "Gevreye intibak" Fransız Şairi Paul Fort mahallede yarı deli - Memleketinde sürin prensi ^{saatleri} Melik-üş süesal -

Yakın çevresine uymayan bir canlıdır, daha geniş, daha üstün bir çevreye uyması, intibak itimesi -

8

ISIM VE ADRES/NAME AND ADDRESS KOD/CODE TELEFON/TELEPHONE

- San'atçı eser vererek yeni bir dünya yaratır

- San'atçı, dünyaya uyacağı yerde, dünyayı yeni baştan yaratarak kendisine uyandır

- Romancı Ahmet Hıfzı Efendi - Fitnat hamma mektupları

- A. Hamdi Tanpınar "Nedir, sen yaratmadın bu dünyayı?"

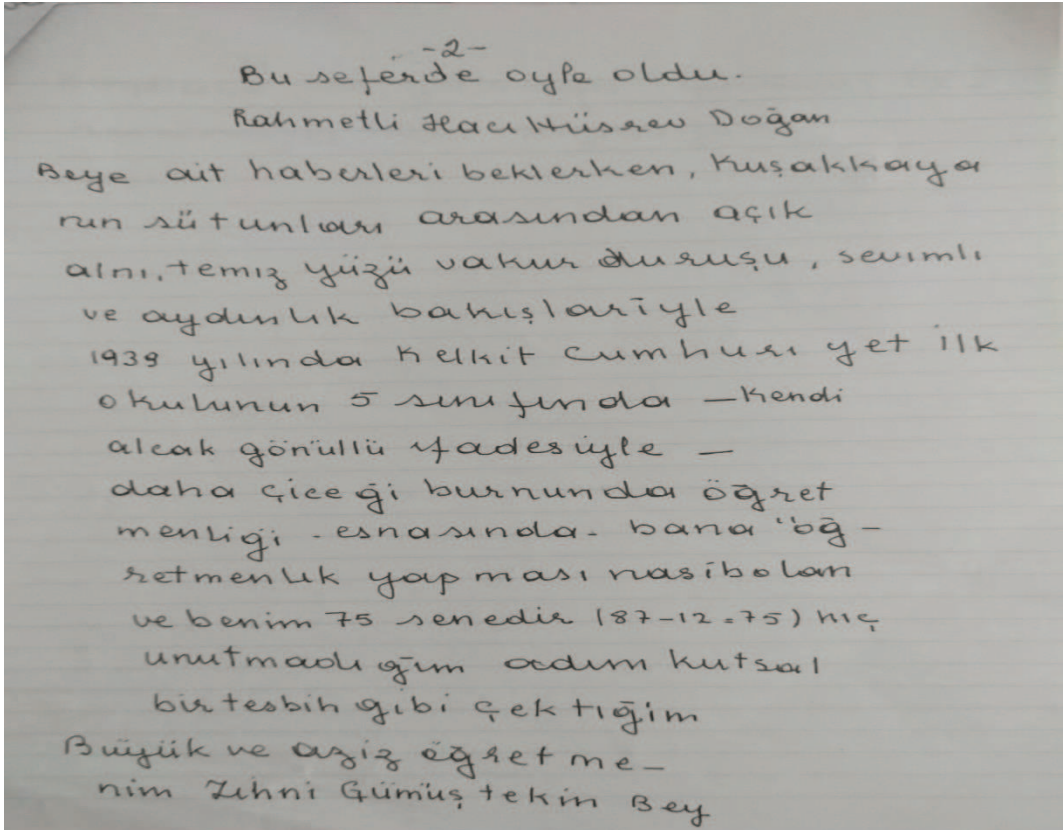
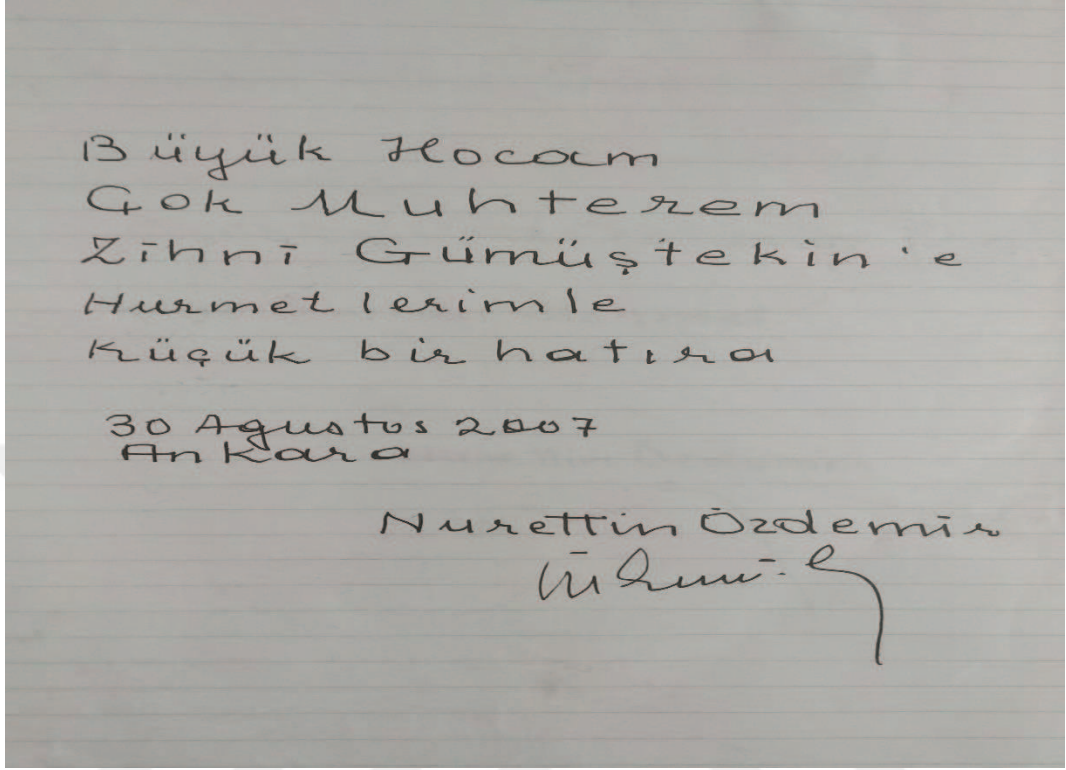
- dünyaya kabahat bulan

- San'atçıya kabahat bulan Andre Malraux: Byron - Shelley yaşamak kabiliyetine sahip olmanın tesellisi. Beklebi mek için yaratmak.

- Sanat dalına eğilim
- İrsiyet veya ^(İshakül Saita Peyami) ^{Faiz Ali - Mustafa Faiz}
 - yakın çevrenin ve kişilerin tesiri sonucu olabilir.
 - İlahîlerdeki ressam
 - Sair edebiyat hocası
 - Gıfti Kabiliyet - Şair - Ressam
 - Michel Angelo'dur
 - Musa heykeli - Kuyamet Günnü Freski
 - Bedri Rahmi Eyuboğlu
- San'atçı, eseri tanıdığı, beğeni olduğu nispette müht luluğa eser, sağlığı ve düzeyi
- Tolstoy - Ölümünden sonra Dirilis
 - Cepheye giden askerler
 - Ölümüne kalıs - Az zamanında çok şey sigürünat
 - Kadın ve Sairat - Yar ve Mey

- Aşk - Canlıya hayat vermek - yaratma & yaşam hissi -
- Alkol - geçici bir ferahlık
- Şiir kaleti - "Émotion Poétique"
 - Günlük problemlerin üstüne üstüne yükselmek
- Bütün san'atçılarda artistik heyecan vardır Her san'at eserinin oluştuğu an, her ceinin oluştuğu an, rahminde oluştuğu an gibidir -
- Alkole - San'atın uerdiği heyecan karsabilir

EK 9. Büyük Hocam Çok Muhterem Zihni Gümüştekin'e Hürmetlerimle...

EK 10. Şiir Nedir? Sorusuna dair notları.

ŞİİR, bir duyguyu, bir düşünceyi ruh halinde vermesan'atıdır. ①

ŞİİR, benim için bir a alem nizamıdır. Tanrının içimize koyduğu güzelliklerin ifadesidir.

ŞİİR, hususi bir alem. Rüyadır, hayaldür, nefestür, musiki'dür, içimizdeki darlık veya genişlik hissidir. ②

ŞİİR, - bir kelime ile DİL'dir.

ŞİİR, dilin özüdür.

kokusudur, lezzettir. ③

müsiki kabiliyetidir.

ŞİİR, - bir bakıma - kelime mimarisidir.

Şair, kelimenin oluşumuna kadar geçirdiği her safhadaki bilgilere sahip olmalıdır.

MİSRALAR ise bir ④

ömür boyu yaşamış olmanın, mana ve lezzet toplamının verimidir.

Bir mısra yazabilmek için insan;

Birçok şehirleri, insanları görmeli, hayvanları tanımalı.

- şimdi ben 30 yaşındayım
- ömrün batan gün devesindeyim
- zaman ve mekanla belirlenmekten kurtulmuş anıların sonsuz sularında yüzmekteyim -
- avcumda, dudaklarıma gelenleri mısralarla size sunacağım. Artık her şey, hepsi mısralarda, evet; ~~her şey kapsi~~

Az kardaşlarım
Komşularım
Halk evi - kütüphane
Kitapçı ⑤

İnsan ve Coğrafya
Bahçeler
Güçlükler ve meyveler
İlk bahar - Son bahar - renkleri
İnsan - bahçe - ev - mimari
konaklar.

(5) Kuşların nasıl uçtuğunu, küçük çiçeklerin açarken nasıl titreştiğini hissetmeli, uzak yolları, beklenmedik tesadüfleri, yaklaşımları düşünmek zorundadır. Çocukluk günlerini ve hastalıklarını,

(6) Anlamayıp kirdiğimiz ana-babaları, deniz kıyısındaki insanları, denizi, denizleri, yıldızlarla uçuşan yolculuk geceleğini de düşünmemelidir. Düşünmekte yetmez,

(7) Anılar da olmalı, Bir-birine benzemeyen bir çok sevda gecelerinden tohumalardan, doğuran kadınların ılgınlardan ve aynı zamanda ölümlerle bir odada bulunmuş olmaktan gelme anılarımız da olmalıdır.

(8) Anılarda yetmez, Çoksak, onları unuta bilmeli ve sonra da dönüp gelmelerini beklemekten büyük sabır göstermeli. Anılarla da bitmez, onlar ancak; İkimizde kan, bizde bakış,

(9) da varanış oldukları isimsizleştikleri, artık bizden ayırt edilemedikleri zaman, çok seyrek bir saatte, bir misrafin ilk kelimeleeri anıların arasından, anılardan çıkıverir. İşte, ^{boyun} ~~şir~~, yaşanmış, mahiyeti bilinmiş, duyguların itade sanatıdır.

(2) DÖNÜŞ

I - Yıllardan yıllardan sonra bu şehir

II - Sanki çocuk luğun dallarda gülen

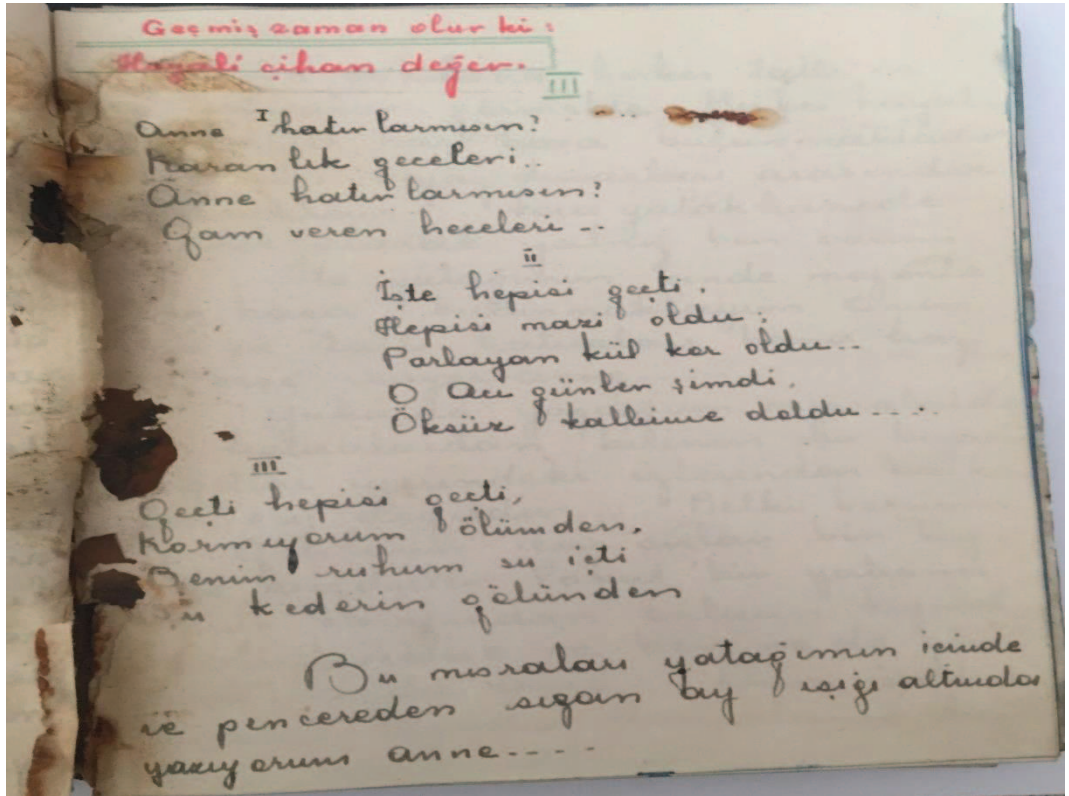
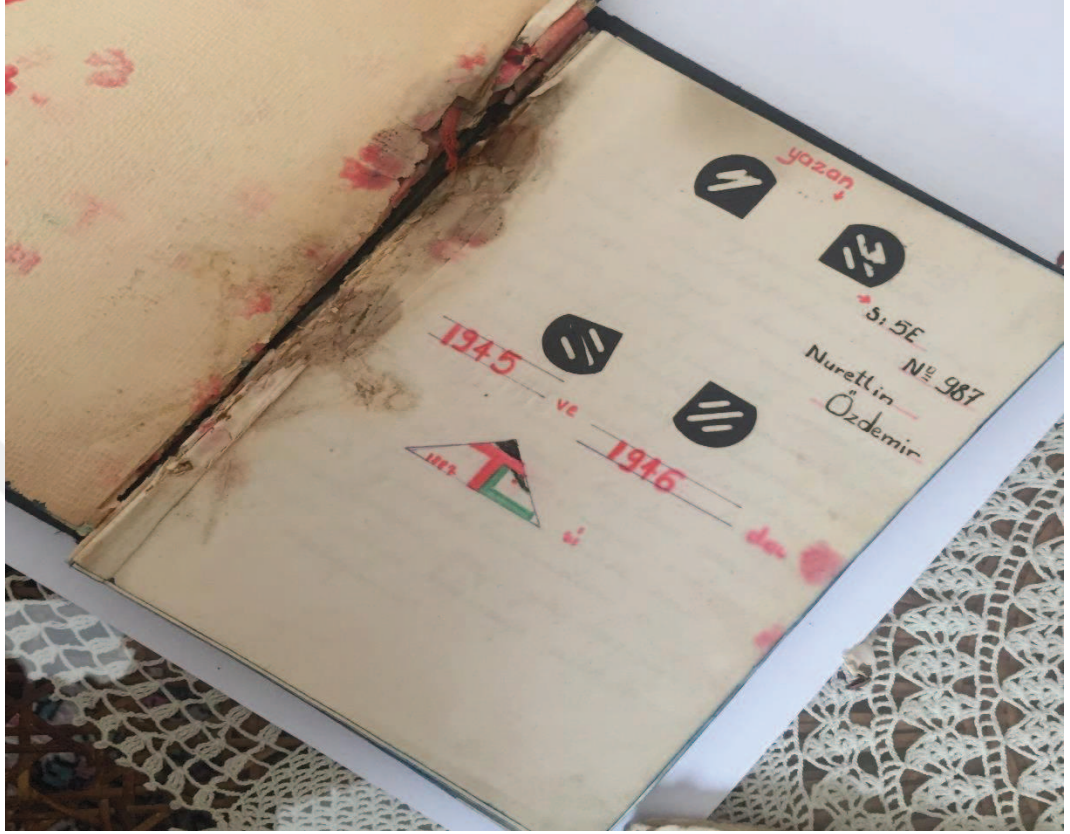
III - Seni hangi gurbet alıp götürdü

IV - Nasıl bir oyuna geldi

V - Hüzün unuttum bahçemiz

VI - İşte kapındayım, eski bahçeler

EK 11. Trabzon Lisesi Yıllarına ait (1945-1946) Not defteri.

EK 12. Bestelenen Şiirlerinin Notaları

T R T
Özık Daiıoı
T S M

HÜSEYİNİ 128273
 Müzik: Prof. Dr. Selâhattin İÇLİ
 Söz: Nurettin ÖZDEMİR

USUL DEĞİŞMELİ
BU AKŞAM DADAŞLAR BAR OYNADI

SOFYAN (♩=80)

DAVUL VEYA UYŞON RİTHM.
 KLARİNET
 TOPLU SAZ
 DAVUL
 KLARİNET
 TOPLU SAZ
 DAVUL

ŞİİR OLARAK: BU AKŞAM DADAŞLAR BAR OYNADI GÖZBEBEKLERİMİZDE

DU AKŞAM SENİ BİR DAHA DUYDUK ERZURUM SENİRİ
BİR DAHA GÖLDÜRDÜK EGİŞİMÜZE UZAK HATIRALAR GİMİ SON

BU AK ŞAM KUVVET OL DUN ÖZ LE Rİ NİZ DE RENK OL DUN SES OL DUN
ŞİK OL DUN YE Nİ DEN YARAT TIRI KAL BI Mİ Zİ YE Nİ DEN KADERİ YA ZIL DI

KOPRASI (♩=98)

NA DUNLU YA GÖRTE PE YE PA LAN DÖ KE NE
YE Nİ DEN AS KER OL DUK TOP OL DUK TÜ FENK OL DUK
BAĞ RI NA DÖN DÜK YAY LA GECELERİ NİN (SAZ)
YE Nİ DEN CE KİL DİK HU DUT GOY LA Pİ NA

1985

ACEMKÜRDİ

Beste
 Şekip Ayhan Özlük
 Söz: Nurettin ÖZDEMİR

Usûlü: Düyek
 (Bir gün bana geleceksin yıllardan sonra)

Söz
 Bir gün ba-na ge-le-cek-sin ge-le-cek-sin
 yıl-lar-dan son-ra yıl-lardan son-ra
 İn-oo bir yağ-mur-la islan sig-yor-gun
 bir gün ba-na ge-le-cek-sin incebir yağ-mur-la yıl-lar-dan
 son-ra yıl-lar-dan son-ra ge-le-cek-sin islan sig-yor-gun
 güzel ve ol-gun

DÜYEK

1. K Za-man-lar i-çin-de gü-zel ve ol-gun
2. E Za-man-lar i-çin-do gü-zel ve ol-gun

1. K ve o-ğar-ki hâ-lâ du-dak-la-rın-da ve o-ğar-ki hâ-lâ
Düyek (Söz)
 du-dak-la-rın-da

Nibavend
Sofyan
(6/4) Aranaşme

Müzik: Dairebe
T.S.M.

1 2 0 8 0

Gece nin tadı yok farkında mısın

Beste: EROL SAYAN
Söz: NURETTİN ÖZDEMİR

GECE NİN ... TADI YOK FARKIN ... DAMI SIN SAÇLARIN BAMBASKA
KARANLIK LAR DA VE SANKİ LULU MUŞ GÖZBE BEKLE RİN
HUZU RU EN ESKE ... HATI RA LAR DA
SIRINI KAYBETTİK MESA ... TELERİN BILMEM UZAK ... TAMI
YA KIN DAMI SIN ... GECE NİN ... TADI YOK FARKIN DAMI SIN D.C. (Baş) ^{slur}
GECE NİN TADI YOK FARKIN DAMI SIN BAKIŞLARIN GARİP .. MAHZUNÜMİTSİZ
SÖYLEDİĞİN BÜTÜN ... ŞARKILARYA RİM ... ARTIK BUBAŞÇEDE MÜTLÜ ... DEYİLİZ
İŞ TESON DAVETİ HATIRA LARIN ... GERİNE ... DÖNECEK
ÇAĞIN .. DAMI SIN ...

USÛLÜ: DÜVEK
P=200
SÜRE: 4:20

Müzik: Dairebe
T.S.M.

HİCÂZ ŞARKI

17582

ÜŞÜRSÜN PENCEREN KAPALI OLSUN

MÜZİK: FÂRUK ŞAHİN
SÖZ: NURETTİN ÖZDEMİR

ARANAŞME
(2)

Ü ŞÜR SÜN PEN CE REN KA PA LI OL SUN (SAZ)
BU MEV SİM RÜZ GÂR LAR DE Lİ CE E SER (SAZ)
BU RÜZ GÂR LAR BİL MEZ KİM OL DU ŞU NU (SAZ)
BU RÜZ GÂR LAR DE NİM İ CİM DEN GE CER (SAZ)
Ü ŞÜR SÜN PEN CE REN KA PA LI OL SUN (SAZ)
BU MEV SİM RÜZ GÂR LAR DE Lİ CE E SER
(SAZ)
AĞ LA MA GE CE YE GÜ VEN MEK OL MAZ (SAZ)

EK 13. Vatan Şiir'inin Yayınlanmamış Hâli ve Kitaplarına Almadığı Bazı Şiirleri

Vatan, kamilen kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kaldığımız bir zamanda, büyük Atatürk'ün, fedakar arkadaşlarının ve yorgun milletin dar imkanlarla verdiği çetin mücadele sonunda kazanılan en kutsal varlığımızdır. Atatürk Vatan'ı Türk Gençliğine emanet etmiştir.

VATAN

I

Vatan
Antalya'da bir mavi su,
Posof'ta bir çorak tarla,
Gümüşhane'de bir yemyeşil
bahçedir.

Vatan
Sivas yaylasında
Yıldız bakışlarıyla aydınlanan
İpissiz bir gecedir.

Vatan
Kelkit'te bir kardeş mezarı,
Zonguldak'ta bir maden işçisi,
Rize'de çay toplayan bir gelin
Ve seccadesinde namaz kılan
bir ihtiyar annedir.

Vatan
Aydın tebensümüyle Aslıhan
Ve duru bakışlarıyla Emine'dir.

Vatan
Ceylanpınar'da bir ince ceylan,
Edirne'de bir ince minaredir.

Vatan
Konya'da Hazret-i Sultan
Mevlana
Ve Eskişehir'de Yunus-u
biçaredir.

Vatan
Hudutta boylarında dalgalanan
Güzel bayrağımızda hare
haredir.

Vatan
Küçük ellerinin avuçladığı
Sade bir toprak parçası değil,
çocuğum,
Toprakla büyüyen bir kutsal
düşüncedir.

II

Vatan
Isparta halısında bir gül
Ve Kütahya çinisinde
Ateşten bir laledir.

Vatan
Hazar Gölü kıyısında şiirli bir
akşam
Ve Eski Harput'ta
Burcu yıkılmış bir kaledir

Vatan
Ayder Yaylası'nın yeşilliğinde,
Dağların, bulutların gözyaşı
İpince bir şelaledir.

Vatan
Hudutta kolu bükülmeyen Fırat
Ve Diyarbakır Ovası'na
bereket taşıyan
Bir Dicle'dir.

Vatan
Hakkari'de sıradağlar
Ki bölünmez,
Yürek yüreğe, el eledir.

Vatan
İzmir yollarında doludizgin bir
süvari
Ve yağız atların boynunda
Zaferle uçuşan köpüklü bir
yeledir.

Vatan
Ankara'da, Anıtkabir'de yanan
Ve sonsuza kadar sönmeyecek,
Ebedi bir meşaledir.

Genç Kalemler

Anama Mektup

Gönlüm gurbet tasından hasret içiyor anam,
Bu yıl da sensiz bayram geldi, geçiyor anam!
Gözlerimde hayalin her an uçuyor anam,
Bu yıl da sensiz bayram geldi, geçiyor anam!

Her mektepli çocuğa sen beni sora sora,
O yaşlı gözleriyle bakma anam yollara,
Benim gibi senin de gönlün düşmesin dara,
Bu yıl da sensiz bayram geldi, geçiyor anam!

Herkes ne'ye içinde eller bayram ediyor,
Hep çocuklar bavulla memlekete gidiyor,
Söyle, ey rüzgâr bana anam şimdi ne diyor?
Bu yıl da sensiz bayram geldi, geçiyor anam!

Bir oğlun Trabzonda, bir oğlun da askerde,
Sen ki garip anasın düşünme onulmaz derde,
Yürek yanmaz olur mu iki oğul gider de?
Bu yıl da sensiz bayram geldi, geçiyor anam!

Bir zamanlar dul kalan talihine ağladın,
Aradan yıllar geçti yüreğini dağladın,
İki oğlum var diye bize ümit bağladın,
Bu yıl da sensiz bayram geldi, geçiyor anam!

Halil İbrahim Karadeniz

Neşeye Doğru

Engin ruhumla neşeye
Yıldız gibi parlamam
Bırak dertlerde biraz
Uzakta akşamlaşın...

Hayatın sabahına
İçle gülüşlerini
Gecenin eserini
Yıldızlar tamamlaşın...

Nurettin Özdemir

polis karakol binası olan şimdiki
Cümhuriyet bakkaliyesinin karşı-
sındaki kahveye gelip otururdu.
Süvari Halim çavuş daima arkasın-
da yürürdü.

Kadri bey, 1903 yılında, Trab-
zonda sekizlikalden öldü. Emsali-
ne az tesadüf edilen mutatan bir
cenaze merasimi tertip edildi. Şim-
diki Atatürk'ün bulunduğu İsalet
mezarlığına defnedildi. Abdülhamit
tarafından bir türbe yaptırılmıştı.
Mezarlık park haline gelirken bu
türbe de ortadan kaldırıldı.

Kadri beyin babası Medinede
Şeyhülharemeyndi, orada ölmüştür.
Trabzon valilerine ait bu kısa
notları bitirirken, meşrutiyetten son-
ra Trabzonda valilik yapmış olan
üç değerli şahsın ismini kaydetme-
den geçemedim.

1911 de Trabzon valiliğine ta-
yin edilen, edebiyatımızın heyecanlı
ve azametli nasiri Süleyman Nazif
1912 de Mehmet Ali Ayni ve 1913
de Samih Rifat.

Birbiri arkasına ve birer yıl
müddetle Trabzon valiliğini yapan
bu üç değerli şahsiyetin ilim ve e-
debiyat tarihimizdeki yerleri bü-
yüktür.

Samih Rifat bir yıldan bile az
valiliği zamanında Trabzon ve mül-
hakatında yirmiden fazla ilmek-
teş ve Rüşdiye mektebi yaptırmıştı.

Trabzonun bu günkü yolcu is-
kelesi ve merdivenli cadde, meydan
parkı ve etrafındaki geniş kaldırım
onun eseridir. Samih Rifat Trab-
zonda nümune hastahanesi ve Er-
kek Muallim mektebi yaptırmak
için de Tekfur çayırında arsalar
satın almıştı. İnşaata başlanaca-
ğı sırada Cihan karbi bağladı ve
memleket Samih Rifat'ın eliyle ka-

AZAP

Her sabah kalkınca içimden gelen
Bir keskin ihtarla yıkanır yüzüm.
Her akşam yatınca kalbimi delen,
Ateşin bir mîlle kapanır gözüm.

Her sabah kalkınca (doğruluk) için,
Çırpınan kalbimi susturamazdım.
Her akşam yatınca bilmem ki niçin?
Evimde rahatça oturamazdım.

Her taraf kararıp sesler dinince,
Cektğim azapla içim burkulur.
Karanlık gölgeler ruha sinince,
Derinden bir çığlık yükselip durur:

—Neden vicdansızsın? Hem de al-
çaksın!
Alında hakikat şimşegi çaksın.
Şu kahpe hayata boyun eğdikçe,
Bağrını korlayan ateşler yaksın.

Nurettin Özdemir

vuşacağı bu iki değerli müess'seden
bu suretle mahrum kaldı.

Nesib Yağmurdereli

(1) Bu iki vesika Vilayet idare
Heyeti başkâtibi Osman Bağdatlı ta-
rafından lütfedilmiştir.

(2) Yakalanan suçlulara Kadri
bey iltifat ederek sorardı: (kahveniz
sademi olsun şekerlimi?) kahve ta-
biri dayak yemek mânasına gelirdi.
Şekerli kahve istiyen suçlu daha çok
sade istiyen daha az dayak yerd.

GENÇ KALEMLER

KÖYE DÖNERKEN (Hocam Turhan Teker'e)

Bir akşam dizildik tozlu yollara.. Bir düğün âlemi hüküm sürdü de,
Gençle, ihtiyarla, gelinle, kıza! Kavuştu hayata bu tozlu yollar!...
Omuzdan yazmalar düştü kollara ; Bütün ıstıraplar sona erdi de,
Saçlar tel tel oldu bir büyük hızla... Sallandı uzaktan mendiller kollar.....
Nurettin Özdemir

BANA İLHAM VERİYOR...

Boynu bükülü sazlar,
Yemyeşil kurbağalar,
Açık renkli bulutlar,
Hafif esen rüzgârlar,
Bana ilham veriyor !
Dağların sarı, mor ;
Yamaclarında
Türküler söylüyor...

Cimenlerde çocuklar,
Gökte rengârenk kuşlar,
Koyu mavimsular !
Ceylân bakışlı taylar,
Bana ilham veriyor...
Bostanların karanlık
Kaliflerinde (*)
Bekçiler gizleniyor!.

Gıcırdayan kağnılar,
Dumanlı karlı dağlar,
Altınlaşan başaklar ;
Kıvrılan ince yollar,
Bana ilham veriyor
Akşamın alaca
karanlığında
Sürüler meleşiyor.

Boynu bükülü sazlar,
Hafif hafif kıvılda,
Kalbim gizliden ağlar,
Uzaklarda yankılar,
Bana ilham veriyor !
Ruhum ki o hazzın
Salıncağında
Bağrımı ürpertiyor!...

31. 10. 944

TÜRKÂN YANBEĞ

(*) Kalif : Bostan kulübesi.

EK: 14. "Şair Şiir Ve Ma'badı" Başlıklı Notu

26

ŞAIR, ŞİİR VE MA'BADI

ANNEMİN SÜTÜNÜN LEZZETİNE VARDIĞIM GİBİ: DİL'İN DE DUYGULARIMIZIN EN GÜZEL İFADESİ OLDUĞUNUN FARKINA VARDIĞIMDAN BU GÜNE ŞİİRLE UĞRAŞIYORUM.

YAHYA KEMAL: ŞİİR DUYGULARIN KENDİSİNE EN YAKIN ŞEKİLDE İFADESİDİR DİYOR. UZUN YILLAR ÖZENEREK ÇIRAKLIĞINI YAPTIĞIM, SANAT VE FİKİR HAYATIMIZDA ÇOK BUUTLU VE PARILTILI ŞAHSİYETİNE DAİMA HAYRANLIK DUYDUĞUM AHMET HAMDİ TANPINAR'IN, ÖNÜME NADİDE

27

MÜCEVHERLERLE DOLU BİR HAZİNE GİBİ AÇTIĞI VE İNCELİĞİNE YEVTUÇENKO'NUN BİLE GIPTA ETTİĞİ R.MARIA RİLKE İSE; ŞİİRİ DUYGULARDAN ÇOK TECRÜBELER, İSİMSİZLEŞMİŞ, ADETA BENLİĞİMİZDE ERİMiŞ HATIRALAR OLARAK İFADE EDİYOR. BENİM ŞİİR ANLAYIŞIM BU İKİ TEZİN SENTEZİDİR. BENİM ŞİİRİM: YAŞANTIMIN VE ONU MANALANDIRAN DUYGULARIMIN İFADESİDİR. BU BAKIMDAN ŞİİRİMİ KALBİMDEN, ÜLKEMİN VE MİLLETİMİN HİZMET VE SAADETİNDEN BAŞKA HiÇ BİR ŞEYİN EMRİNE VERMEDİM. VE ONUN NARİN KANATLARINA TAŞIYAMAYACAĞI HiÇ BİR ŞEYİ YÜKLEMEDİM. ŞİMDİ SİZE YARADILIŞ MACERAMIZ KARŞISINDAKİ

UZUN SOLUKLU ŞİİRLERİN YANI SIRA
RUHUN NEFES ALIŞINI SAĞLAYAN
YUMUŞAK SEVİMLİ MISRALAR OKUMADAN
EVVEL ŞİİR ÜZERİNE BİR GÖSTERİDE
BULUNMAK İSTİYORUM.

ŞİİR HUSUSİ BİR ÂLEMDİR, RÜYADIR,
HAYALDIR, NEFESTİR. DARLIK VEYA
GENİŞLİK HISSİDİR.

ŞİİR BİR KELİME İLE DİLDİR. ŞİİR
DİLİN ÖZÜDÜR. ŞİİR BİR DUYGUYU, BİR
DÜŞÜNCEYİ RUH HALİNDE VERME
SANATIDIR. ŞİİR TANRININ İÇİMİZE
KOYDUĞU GÜZELLİKLERİN İFADESİDİR,
KOKUSUDUR, LEZZETİDİR. MUSİKİ
KABİLİYETİDİR.

EK 15. "Hacı Bey, Hacı Hüsrev Bey, Hacı Hüsrev Doğan Bey, Adil Bey" Başlıklı Notları

" Hacı Bey "

" Hacı Hüsrev Bey

" Hacı Hüsrev Doğan Bey

Adil Bey

İrfani Bey
(Kotan Bey)
Rahmetli Mustafa Doğan Bey

9-

İsmail 'lame edilesi

"kelp kelp iken yavrusundan geçmiyor
İlak sayarınusından geçes mi bilmen -
*x

geçmiş zaman içinde bir anı:

1947 yılında Kerkit Bölgesi'ne Bar-
hanı iken kelp saktısından ölen, güzel, yaka
sıkı, sevimli, güzel yüzlü gençlik adı KOTAN Bey
namıyla meşhur Mustafa Doğan Beyin, genç
yaşında beklenmedik ölümü ile ismâle
hüzün ve acı fırtınası ları esmiştir.

Bu vakit siz ölümün genç dün -
yamola meydana getirdiği değişiklikleri
musalara dökmüş tün, O musalalar şimâle bu
rada nesrederek alız hatırası önünde hüs
metle eğilmek isti yolum Kotan Bey, aynı za
manında Hüsrev Doğan Beyin kayın pederi
olmak + adu.

Peygamberane teselli:

"Yol kısıldı, bu şey kalmadı zamandan bekleyecek
 Hülyemize bir ışık tutmuyor artık gelecek
 Sure-i Zümerde söylendi büyük gerçek
 Ey Muhammet süphesiz sen de öleceksin,
 Onlar da ölecek

Nuretdin Özlemir

Padışahca Teselli:

Mülk-i dünya kimseye kalmaz
 Sonu berbat olur.

Ey Muhibbi, söyle fahret kim

Suleyman Olmuşuz

Muhibbi

(Kanuni Sultan Suleyman)

Nuretdin Özlemir

4/8 Temmuz 2007

M. İsmail

bu beraberlik yaşamımda - Kendisine karşı
 hiç bir surette, hiçbir şart altında
 saygısız bir davranışta bulunmadım
 Hacı, Yemlike, medeniyet
 ve her hususta öndeydi
 Toprakla haşır-nesirdi
 Halk ile iç-içe ve hem-
 destli. Fıvkelade terbiyeliydi. Bir çocuğun
 huzurunda bile ellerini pantolan cebine
 sokmazdı, bacak bacak üstüne atmazdı.
 Cüssesiz olmasına rağmen cesurdu - Düş-
 manı bile, kapısına muhtaç olarak
 gelse o'nu geri çevirmezdi. Halkın
 hacet kapısı olduğuna gibi, dev-
 letinde güvenliği adlandı -
 Büyük Atortusk Trabzonu to-
 kuf cüganede, huzurunu kabul edilmek
 sefere çıkmıştı

-16-

-1-

Hacı Hüseyin Doğan Bey,

VI

Hacı Hüseyin Doğan Bey ile çocukluğum uza ait belirgin ve çok yakın bir beraberliğimiz yok gibi. Mahallelerimiz, okullarımız, oyun arkadaşlarımız kâmilan ayrı ilk ve uzun beraberliğimiz daha evvel bir vesile ile belirgin gibi.

Gibi Haydarpaşa Lisesine gidişimizle başlamıştır.

1946 senesinde, ben Trabzon lisesinin ikinci sınıfında iken, Turancılık olayları ve mahalli gazetelerdeki bazı polemiklere karşınam nedeniyle, disiplin kurulunca mecburi tasdikname ile okuldan uzaklaştırıldım. O tarihte helikite orta okul yoktu.

**EK 16. ASLIHAN GÜVEN'LE (NURETTİN ÖZDEMİR'İN KIZI) 19.09.2017
TARİHİNDE**

KELKİT'TE YAPILAN SÖYLEŞİ

İlhan SİVRİ: Aslıhan Hanım, Kendinizden bahseder misiniz?

Aslıhan GÜVEN: Ben Kelkit'te Kelkit çayının kenarında büyük bir bahçeli evin içinde doğdum. Şimdi kentsel dönüşüme girdiği için çok üzgünüz.

İ. SİVRİ: Babanız adına müze yapılmasını istiyordunuz değil mi?

A. GÜVEN: Evet, babam bahçesini çok severdi. Ben eski evde doğdum sonra orası yıkıldı yeni eve geçtik. Altmışlı yıllarda Kelkit'te bahçesi düzgün olan tek ev orasıydı. Havuzu vardı, gülleri vardı, çam ağaçları vardı. O evde Kelkit'teki bürokratlar veyahut esnaflar babamın çocukluk arkadaşları misafir olurdu. Babam sofrasına yalnız oturmayı sevmezdi. Her akşam bahçede misafir ağırlanırdı. Evde yemekler yapılırdı, genç delikanlılarımız gelirdi, servis yaparlardı. Öyle bir evde yetiştim. Dediğim gibi zaten kalabalık bir aileyiz. Babaannem, halam ve amcam bizim evin bireyleri onlar evin dışında değiller bizimle beraberler. İlkokul beşinci sınıfa kadar Kelkit'te okudum. Şimdi benim kayın pederim başöğretmenimdi. İlkokul beşinci sınıftan lise sona kadar Erzincan da okudum.

İ. SİVRİ: Liseyi Erzincan da mı bitirdiniz?

A. GÜVEN: Yok babam 1969 da milletvekili olunca daha öncede milletvekili oldu ama 1961 de o dönemde babam annem ve benden küçük üç erkek kardeşim Ankara'ya gittiler. Babaannem, halam, amcam, abim ve ben amcam ziraat mühendisiydi Ethem amcam Erzincan da kaldık biz bir aile olduğumuz için çekirdek aile değiliz. Erzincan da kaldık beş kişi, beş kişi de Ankara'ya gitti ve biz amcamla kaldık. Onun için amcamla olan aile bağlarımız bizim çok kuvvetlidir. Halamla ve babaannemle de çok kuvvetlidir. O arada amcam evlendi biz bu sefer Ankara'ya gittik ben Ankara Cumhuriyet lisesinden mezunum. Mezun olduğum sene Ortadoğu Teknik Üniversitesi İdari Bilimler Fakültesini kazandım üçüncü sınıfa kadar bütün bölümler aynı dersleri alıyordu. Üçüncü sınıfta ben diplomat olacağım diye Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi Uluslararası İlişkilere yöneldim. Bölümümü birincilikle

bitirdim. Okulu bitirdikten sonra coşkunla evlenmeye karar verdik. Dış işlerinde bir görev düşünmedim Çocuklarımı kendim büyüteyim sonra çalışayım diye kafamda bir düşünce vardı. Coşkun'la evlendim Kelkit'e geldim yedi sene Kelkit'te kaldım Çocukları büyüttüm, Çocuklar okul çağına gelince çocukları aldık ilk iki sene ben annemle kaldım çocuklar koleje başladılar. Sonra evimizi de Ankara'ya taşıdık. Çocuklar okula gitmeye başladıktan sonrada GAP bölge idaresi başkanlığında çalışmaya başladım. Güneydoğu Anadolu Projesinde ve yirmi beş yıl çalıştım 1992 de başladım 2000 yılında birim sorumlusu oldum. 2001 yılında genel koordinatör oldum. Stratejik planlama genel koordinatörü oldum. Yirmi beş yılın sonunda da emekli oldum. Emekli olduğum zaman güneydoğu Anadolu projesindeki bütün yatırımları bilen projeyi baştan sona tanıyan, nakleden, anlatan birisi olarak emekli oldum. Durum bunu gerektiriyordu çok severek çalıştım. Bir oğlum bir kızım var. Oğlum Ortadoğu Teknik Üniversitesinden mezun Doruk Çınar Güven.

İ. SİVRİ: Dedesi mi koydu isimlerini?

A. GÜVEN: Dedesi koydu ilk ismini, baba bebek olacak adını biz koyduk kız olursa Gül, erkek olursa ne koyalım dedik. Dedi ki Doruk olsun. Kızılay'da beraber yürüyoruz dedim ki hayır olmaz ona Kelkitliler “Doruk” demezler “Doruğ” derler dedim. Hiç sesini çıkarmadı. Çınar olduğu zaman geldi bebeği aldı kulağına ezan okudu dedi ki oğlum senin adını Çınar koydum. Biz onu Doruk Çınar diye yazdırdık. Çok sever Duygu'yu da Çınar'ı da çok sever. Duygunun adını da ben koydum. Çınar üniversiteyi bitirdi. Bir dönem Türkiye'de çalıştı. Üç dört sene Londra'da çalıştı, sonra tekrar İstanbul'a geldi orada çalıştı. Benim çalıştığım yıllarda Çınar Dedesi ile kalıyordu o yıllara dair yazdığı yazıyı size okumak istiyorum.. Benim oğlum şimdi 38 yaşında. Kendisi Ortadoğu Teknik Üniversitesini bitirdi. Şimdi uluslararası bir şirkette çalışıyor. Londra'da çalışıyordu. Yılbaşında İstanbul'a geldi. İstanbul ayağında çalışıyor. Doruk, ilkokul 1 ve 2. sınıfta iken biz annemde kaldık. Daha önce Kelkit'te oturuyorduk, o koleje başlayacağı için oraya gittik ve annemlerde kaldık. Şimdi oğlum babamla ilgili bir kısa bir yazısı var onu okuyayım size.“İlkokul 1. Sınıftayım. Ankara'da dedemlerle birlikte kalıyoruz. Mutfakta kahvaltımı yaparken dedem sesleniyor. ‘hadi Çınar vakit tamam, inelim.’ Daha servisin gelmesine 15 dakika var. Her zamanki gibi dedem erkenden hazır.

Harçlığını verdi, elimden tutup servise kadar eşlik edecek ve servis gözden kaybolana kadar el sallayacak. İlerleyen yıllarda hem harçlıklarımı artarak almaya devam edeceğim hem dedemin her zaman her iş için erkenden hazırlandığını öğreneceğim. Ondan öğreneceğim ve uygulamaya çalışacağım o kadar çok şey olacak ki. İlkokula yeni başladığım ve dedemlerle yaşadığımız dönemlerde yani dünyam henüz çok küçükken, tüm dedelerim yemek masasında ve salonda özel yerleri olduğunu ve evin duvarlarında millet meclisinde çekilmiş fotoğrafları olduğunu, evlerinde 2 kütüphane odası olduğunu, güzel şiir yazıp okuduklarını, çok erkenden kalktıklarını, yılın istisnasız her günü takım elbise giyip kravat taktıklarını sanırdım. Dedemin çok farklı ve özel bir insan olduğunu yavaş yavaş, yaşadıkça öğrenecektim. Dedemin hayatlarımıza yaptığı katkılar ve dokunuşlar sayesinde biz şimdiki biziz. Aile ağacımızdaki hiçbir birey, dedem olmadan şu an olduğu yerde olamazdı. Yakışıklı, güçlü, karizmatik, kudretli dedem. Sizi çok özleyeceğiz ve her fırsatta saygı, sevgi ve çok sevdiğiniz şiirlerle anacağız. Canım dedem, sizi anlatmaya ne dilim döner, ne kelimelerim yeter, ne de haddim. Sizi tarih ve edebiyat kitapları yazacak. Ve biz, sizin torunlarınız, torunlarınızın torunları, Nurettin Özdemir bizim dedemiz diyerek gurur duyacağız.” Bunu babamın ölümünden sonra yazdı.

İ. SİVRİ: Paylaştığımız için teşekkür ederim. Diğer kardeşlerinizden de bahseder misiniz?

A. GÜVEN: Abim o da Ortadoğu Teknik Üniversitesi Makine Mühendisliğinden mezundur. Önce İzmit’te çalıştı sonra PETKİM’de çalıştı. Oradan emekli oldu İzmir’de yaşıyor. Ben ikinci çocuğum. Benim küçük kardeşim o hep babamla beraber oldu. Akşam Ticaret Lisesi mezunu, bir benzin istasyonumuz var bir dönem onu işletti. Babamın sağ koluydu. Kürşat’ın küçüğü Cengiz Almanya’da kimya mühendisliği okudu. Gitti ve orda kaldı gelmedi. Almanya da kalıyor. En küçüğümüz Türkmen diş hekimidir kendisi şimdi diş hekimi aleti yapıp ihracat yapıyor. O da Ankara’dadır. Dört erkek bir de amcamım oğlu Serhan vardır Serhan liseyi üniversiteyi okudu şimdi kendisi Ankara’da başarılı bir hukukçu.

İ. SİVRİ: Babanız Serhan için şiirler yazmış, Serhan'dan bahseder misiniz?

A. GÜVEN: Serhan benim amcamın oğlu. Amcamı çok erken kaybettik. 40 yaşında idi amcam. Tabi dedem öldüğü için babam, kardeşlerine babalık vazifesini yüklenmiş. Amcam lisede okuyormuş. Halam evde bekar, küçük halam. Babam annem var evde biz 5 kardeş varız. Yani biz evde 10 kişilik bir aileydik. Hiçbir zaman çekirdek bir aile olmadık. Halamla amcam o döneme göre çok geç evlendiler. 35 yaşında evlendiler. Halam Nihal Özdemir Odabaşoğlu. 35 yaşından sonra evlendi. Amcam da çok geç evlendi. Ethem Özdemir, Ziraat mühendisiydi. O da geç evlendi. Onun için babam onlara karşı babalık vazifesini üstlenmiştir. Büyük halam erken evlendiği için, o bizim evimizde değildi. Amcam 42 yaşında ölünce babam çok sarsıldı.

İ. SİVRİ: Genç yaşta vefat etmiş amcanız.

A. GÜVEN: Evet, Trafik kazasıydı zaten. Rize'de İğdere Çay fabrikasının müdürüydü. Toplantıdan gelirken... Karşıdan gelen makam aracına çarpınca öldü. Amcamdan 50 gün önce de kızı ölmüştü. Amcamın kızı da menenjitten 6 yaşında öldü. İkisinin arası 52 gündür. Amcamın bir oğlu kaldı, Serhan. Daha sonra eşi de erken öldü amcamın. 38 yaşında öldü. Serhan lise çağında bizimle beraber yaşamaya başladı. Ankara TED kolejinde okudu. Sonra Hukuk Ankara'da okudu

İ. SİVRİ: Nurettin Bey, Serhan'a şiirleri yazdığı zaman Serhan 25 yaşındaymış galiba?

A. GÜVEN: Sonradan olabilir, çünkü uzun zaman amcama şiir yazmadı. İçlenmeyi amcam için yazmıştır. Uzun zaman şiir yazmadı. Şimdi yazacak durumda değilim dedi. Serhan ancak lise de annesini kaybettikten sonra bizim yanımızda büyüdü. Hukuk okudu. Avukat oldu. Amcasıyla beraber çalıştı. Şimdi dağ gibi bir çocuk. Çok yakışıklı.

İ. SİVRİ: Babanız şiirlerini nasıl yazardı?

A. GÜVEN: Babam şiirlerini nasıl yazardı? Biz bunu hiç fark etmezdik, görmezdik. Babam her akşam yemekte bize şiir okurdu, bu bir alışkanlıktı. O

dönemin ünlü şairlerinin şiirlerini okurdu. Babamın Ankara'daki evinde iki odası, Kelkit'te de bir odası hep kitap doluydu. Babam bu çalışma odalarında şiir yazardı. Ben beş altı yaşlarındayken evimize o yıllarda çıkan Bütün Dünya, Varlık gibi dergiler gelirdi. Biz okumayı öğrendikten sonra bu dergileri okumaya başlamıştık. Çünkü annem de babam da sürekli okuyan insanlardı. Annesi köye giderken, annesine Rıza Polat Akkoyunlu'nun uçun kuşlar uçun doğduğum yere şiirini okurmuş. Bir kere şeyi de anlattı Rahmetli babaanneleri, annesi de zaman zaman mırıldanmış, mahalli türküler, yahut maniler falan. Ben çocukken onların etkisinde kaldım derdi.

Şimdi TRT' den bir program yapmaya geldiler, biz de evdeydik. Spiker sordu, Nurettin Bey nasıl yazar şiirlerini? Dedik vallahi biz hiç fark etmeyiz. Nasıl yazdığını görmeyiz. Genelde evde çocuklarının hiç birisi nasıl şiir yazdığını bilmezdik.

Biz mesela Ahmet Hamdi Tanpınar'ı, Yahya Kemal'i Fazıl Hüsnü Dağlarca'yı, Nazım Hikmeti, Necip Fazıl Kısakürek'i... Şiir olunca her daldaki şiirleri okurdu ve hatta biz birçok şiiri yazılı görmeden ondan dinleyerek ezberlemiştik. Belli şiirleri okuturdu zaman zaman. Mesela Fazıl Hüsnü Dağlarca'nı "Dağlar" diye bir şiiri vardı. Yanılmıyorsam onun. Kendi şiirlerini okurdu. Yahya Kemal'i çok okurdu. Ahmet Hamdi'yi okurdu. Yahya Kemal'in Üsküdar diye bir şiiri vardır. Uzun ve güzel bir şiirdir. Ben onu hiç yazılı okumadım ama hepsini ezbere bilirim.

Babamın hafızası çok kuvvetliydi. Çok fazla şiir bilirdi. Eşik şiirini ki 100 mısraının üstündedir. Ahmet Hamdi Tanpınar'a giderek ezbere okumuştur. Ahmet Hamdi Tanpınar şaşırmıştır. Üniversiteye kaydolmaya gittiğinde kayıt oluyor, hukuka başlıyor. İlk işi Ahmet Hamdi Tanpınar'ı ziyaret etmek. Ama aracı koyup gidiyor.

İ. SİVRİ: Tanpınar'ı çok severmiş değil mi?

A. GÜVEN: Tabi tabi. Ondan sonra diyor, ben onun çırağı oldum der. Yaşlandığı zaman ki 85-86 yaşına geldiğinde hala salonda otururken bana, Kızım Hamdi Bey'i gördün mü derdi. Bu şu anlama gelirdi. Mutlaka Hamdi beyin bir

kitabını almıştır, okuyordur, bir kenara koymuştur ve onu soruyordur. Yani Hamdi Bey bizim evimizdeki biri gibiydi, bizimle yaşayan bir şahıs gibiydi. Ben de o duyguyu uyandırmıştı. Kütüphanenin önünde Yahya Kemal'in kitapları dizi halinde dururdu. Bazen bakardı. Birisi buradan Yahya Kemal'i almış derdi. Kitaplarına çok düşkündü. Kesinlikle kitaplarının birisini almasına izin vermezdi.

İ. SİVRİ: Başka özelliklerinden de bahseder misiniz?

A. GÜVEN: Mesela Nurettin beyin önemli özelliklerinden bir tanesi yaşadığı dönemde en iyi şiir okuyan insanlarından bir tanesiydi ve bunu herkes kabul eder. Müthiş bir ezber hafızası var. Her şiiri... 85 yaşında da eşik şiirini gittiği ressam arkadaşı vardı O'na da tamamını okudu, 112 mısrasını. Biraz bizimle antrenman yaptı evde ama gerekliydi. Dönünce merakla bekliyorum evde. Biz Coşkun'la konuştuk. Dedik, biz gitmeyelim. Bizi karşısında görünce heyecanlanır. Bir kelimeyi şaşırdım dedi, onu da kimse hatırlatmadı dedi. Yine ben buldum dedi. Çünkü muhtemelen metni birine vermiş, hani o okuyuncaya kadar o düzeltmiş. Ve dönüşte bize o gün çok mutluymuş mesela. Her gün çok şık kıyafetler giyerdi. Her gün kravat takar. Bir gün Alman misafirimiz vardı. Pikniğe gidecektik. Adam spor giyindi geldi. Hâlbuki ki Almanlar da her gün kravat takıp tıraş oluyordu. Nurettin beyi görünce adam şaşırdı. Ya biz de mi kravat takacaktık diye. Pazar günü piknikte...

Her konuda düzen tam bir şey düzeni vardı bizim evde aslında. Ataerkil bir aile düzeni vardı. Yani büyük bir aileydik. Ama aynı zamanda çok demokrat bir ortam vardır. Mesela ben tek kız olduğum halde 4 erkek kardeşimden ayrı büyümedim. Yani bana hiçbir zaman ayrı bir muamele yapılmadı.

Çok misafirperverdi. Evde oturuyoruz diyelim. Babamın geliş saati. Onun zile basması bellidir. Biraz devamlı çalar. 1 dakikaya yakın. Anlarız ki babam geldi. Zir çalışından belli oluyordu. Herkes ayağa kalkar, kim varsa, buna anne de dahil, herkes kalkar kapıya diziliriz. O içeri girer. Birisi fötrünü alır, birisi paltosunu. Ondan sonra masaya otururuz. Terliklerini verir, paltosunu alırız, onun belli bir yeri vardır. Gelir masaya oturur. Yemek masasında da sürekli başta oturur. demokrat tabiatlıydı , ama mesela yanında sigara içen çocuklara kesinlikle sigara içirmezdi., çok titiz bir insandı. O senelerdir derdi ki, yemeğe gittiğimiz zaman özellikle

istediğinizi yiyip içebilirsiniz derdi. İki içilirdi sofrada ama sigara iilmezdi. Ona “sen” diye hitap etmezdik. Yani biz babamızla her türlü konuyu konuşurduk, çok rahat konuşurduk, fakat siz diye hitap ederdik. Yani o devirde, onu hep siz diye hitap ederdik. Yemek yemeyi çok severdi. Severek yerd. Hatta derdi ki, doktor dermiş ki iştahı olmayıp, doktora giden birisine, sen git Nurettin zdemir’in karşısına otur. İştahın açılır. Keyifli oturur, arada şiir okurdu. Kalabalıkla yemek yemeyi severdi

İ. SİVRİ: Anneniz Hikmet Hanım’la evliliğini anlatır mısınız?

A. GÜVEN: Babaları dostmuş. Anneler Erzincan’da otururlarmış fakat yazın Bandula, şimdi Eski Yol ismi oldu. Orada köyleri var, kyelerine gelirmiş. Dedem ve babam da köye, dedem görevli o zaman, köye giderlermiş. Ve orada iki dedem de dost olduğu için, köyde de kalırlarmış. Bunlar beraber büyümüşler. Çocukluk arkadaşı, çocukluk sevdası....

İ. SİVRİ Anne tarafınızdan dedenizin ismi neydi?

A. GÜVEN: Hamdi Odabaşıoğlu, annemin babasının adı. Erzincan’da Odabaşıoğluları vardı.

İ. SİVRİ: Aslen Erzincanlı mı?

A. GÜVEN: Aslen Erzincanlı değiller. Aslında aslen Torul’un Kstere köyünden fakat yıllarca önce gelmişler, Erzincan’a yerleşmişler. İşkender Odabaşıoğlu, İzzet Odabaşıoğlu, Hamdi Odabaşıoğlu, yle ki dışarıdan bir misafir geldiği zaman onların evinde mesela İnönü geldiği zaman o dönemde onların evinde misafir kalırmış. Çok köklü bir aileymiş.

İ. SİVRİ: İş hayatına dair hatırladıklarınız da var mı?

A. GÜVEN: Evet, bürosuna gelenleri hep dinlerdi. Onları hep dinliyorsunuz dedim ve hiç fkelenmiyorsunuz. Dedi ki, kızım sabır dinimizin bir gereğidir dedi. Çok sabırlı bir insandı. Oraya hem politikacılar gelirdi hem de şairler gelirdi. Babam çok sabırlı bir insandı. O kadar sabırlı bir insandı ki, onun İzmir caddesinde bir avukatlık bürosu vardı. O avukatlık bürosuna politikadan ötürü de giden gelen çok olurdu. Ben de üniversiteyi bitirmiştim. ODTÜ’y. İçe başlamadan önce babama

yardım için sabah beraber gidiyoruz, akşam beraber dönüyoruz. Bu arada işte telefonlara bakıyorum. Çok mütevazı bir insandı. Bizi asla şımartmadı. Telefonlara bakıyorum, yerin paspasını yapıyorum, çay kahve götürüp getiriyorum fakat gelen gidenin haddi hesabı yok. Dedim babacım, ne kadar sabırlı bir insansınız dedim. Gün boyu o kadar insan geliyor ve siz hiç sıkılmıyorsunuz derdim.

Benim büroda çalıştığım, çay kahve servisi yaptığım, dönemlerin birisinde tabi sabah 8 de gidiyoruz babamla. Ben çayı demliyorum ufaktan. Misafirleri geliyor. Orası bir daire, bekleme odasına alıyoruz. Böyle çay kahve içermişiniz diye soruyorum ben. iki kişi geldi. O iki kişiye çay ikram ettim. Sonra 3. bir kişi geldi. Onu da aldım oraya. Çay içer misiniz dedim. Evet dedi. Bana bir çay getir, dedi. Tamam dedim. Çayı aldım götürdüm. Ben daha tekrar içermişiniz diye sormadan, o genç çocuk diyeyim, delikanlı, çayları tazele, 3 olsun dedi. Ben de tamam dedim. Geldim, çayları tazeledim, götürdüm. Sonra çıkarken geldi, kaç para dedi. Ben de bu çaylar bizim ikramımızdır dedim ama sen çay istemeyi öğrenmelisin dedim. Gitti gelmedi. Bunu babama anlattım. Dedim, baba bugün genç bir çocuk geldi, böyle böyle yaptı dedim bana. Ben de ona bunu söyledim. Dedi ki bana, üzülme kızım, dedi. Bir gün bunu anlatır gülersin dedi. Yani bunu şunun için anlatıyorum. Ben 4 erkek kardeşim. Tek kızımım. Nurettin Özdemir'in kızımım. Çok iyi büyütüldüm. Her istediğim yapıldı. Ama bu demek değildi ki, ben şımarık bir insanım. Hayır. Ben o kapıdan içeri giren herkese hizmet etmeye yükümlüydüm. Nurettin Özdemir evine gelen herkesin, genç yaşlı demeden paltosunu tutardı. Siz benim misafirimsiniz derdi ve asansörün kapısına kadar yolcular, kapıyı açar, onları bindirir, sonra geri dönerdi. Gelen kişilerin yaşlı olması önemli değildi. O misafir benim evime geldi. Benim kapıma geldi diye. Kendi inançları gereği, şekilsel değil, dini inançları gereği ve insanlarla iletişimi gereği bu tür şeylere çok önem verirdi. Çok az sinirlendiğini ve bağırıldığını gördük. Çok sabırlıydı. Herkese karşı çok sabırlıydı ve herkesin ihtiyacı olduğu şeyi karşılamaya çalışırdı. Çok korkunç bir yardımseverdi.

Kızılay döneminde, Kızılay'a gelip de kimseyi geri çevirmiyordu, Babam kimseyi geri çevirmiyor. Yani yardım istenir, cebinden olandan. Kızılay'ın diyelim imkânı yok veremeyecek. Prosedür gereği işlem var, o anda cebinden ona verir gönderir. Ankara'ya gelip de babamın yazıhanesine gelmeyi, evinde gelip

konaklamayan insan, yoktu. Biz 5 kişi yatarlık akşam evde, sabahleyin kalkardık 30 kişi.

İ. SİVRİ: Babanızın ithaf ettiği şiirler var. İthaf ettiği kişileri tanır mıydınız? Mesela Vedia Hanım, Kemal Demir'in eşi, Bir Eski Zaman Güzeline Şarkı şiirini ona ithaf etmiş. Onunla görüşür müydünüz?

A. GÜVEN: Kemal Demir babamın çok yakın arkadaşıydı. Daha ben ilkokul 1. Sınıftayken o zaman Ankara'ya taşınmamıştık. Kelkit'teydik. 1. Sınıfta değil, 5. Sınıftaydım galiba. Gittiğimde Kemal Demirlerde kalırdım. Ben Kemal Beyin eşini Vedia Hanım' a hala derdim. Yani o teyze değildi. O halaydı çünkü babam ona bacım derdi. Onlarla, o aile ile, biz hala görüşürüz. Çocukları vardı, 2 kız 1 oğlu vardı.

Yani biz ölüncüye kadar o dostluk, o arkadaşlık, çocuklarım da hala beraberliği devam ediyor. Onlar bizim aile dostumuzdur. Kemal benim, kardeş gibi. Ayrıca tarım bakanı Turan Şahin, yani o dönemin bakanları Kemal Demir sağlık bakanıydı, Turan Şahin tarım bakanıydı. Onlarla hep ailecek görüşürdük.

Babam hiçbir zaman kindar bir insan olmadı. Hiçbir zaman olmadığı gibi, ben hep anlatırım, babamın arkadaşlarının çoğu AP'liydi, CHP'liydi. Mesela Vatan şiirinde ismi geçen Emine, Adalet Partisinin Milletvekilinin kızıydı. Adalet partisi Antalya milletvekili Ömer Eken'in kızıdır. Biz aynı dönemlerde OTDÜ de okuyorduk. Ben farklı görüşün temsilcisiydim, o farklı bir görüşteydi. Ama bizim babalarımız arkadaştı. Biz arkadaşlık ve o dostluk hala sürüyor. Yani farklı görüşlerde olmak dostluğumuza engel değildi.

Mesela Nihal'e şiiri, Nihal benim halam. Evdeki küçük halam. Çok geç evlenen halam. Babama aşırı düşkün halam ve babamın sözünü hiç yere kondurmadığı halam. Halamla da babamın arasında çok farklı bir bağ vardı ve babam halamın her istediğini yerine getirmeye çalışırdı. Halam da ona çok düşküdü.

Özellikle Mehmet Turgut ve İdris Yamantürk babam çok yakın arkadaşlar cenazesine katıldı İdris Yamantürk İstanbul da Demirel'le daha su işleri genel müdürü olduğu zamanlardan arkadaşlıkları var. O hiç bozulmadı yani babam Halk

Partisinde olduğu zaman da babamın özel bir iletişim becerisi vardı. Onun için siyasi görüşler değil insan olmak önemli. O nedenle herkesle olan ilişkilerini belli bir seviyede götürmüştür. Dostluğuna çok önem verir arkadaşları ondan bahsederken Nurettin Özdemir çok vefalı bir insandır her an herkese yardımcı olmaya çalışmıştır. O dönem Kelkit'te bacası tüten yüz evden sekseninde onun emeği vardır. şimdi Kelkit'te Kelkitliler yok aslında değişti köyler göç etti. Biz gece yataydık evimizin kapısını kapatmazdık Yeşiltepe Bloklarında otururduk Bakanlar da orada otururdular. Kapıda nöbetçi olurdu kapısını kilitlemezdik. Gece saat üçte gelirdi Kelkit otobüsü. Biz akşam beş kişi yataydık sabah on kişi kalkardık. Salona girdiğimizde birileri ya yatıyordu veya oturuyordu. Yahut gece üçte telefon ederlerdi gece üçte gelir bizi alırımsınız diye. Babam bunu bir zenginlik olarak kabul ederdi.

İ. SİVRİ: Aşhan Hanım, vakit ayırdığımız ve verdiğiniz kıymetli bilgiler için teşekkür ederim. İnşallah sizleri Ankara'da da ziyaret etmek istiyorum.

A. GÜVEN: Rica ederim. Kapımız her zaman ve herkese olduğu gibi size de açık. Babamla ilgili yaptığımız bu çalışmada başarılar dilerim. Babamla ilgili belgelere Ankara'ya geldiğinizde birlikte bakarız. Ben de size teşekkür ediyorum.

ÖZ GEÇMİŞ

İlhan Sivri, 1977’de Gümüşhane’de doğdu. İlköğrenimini Gümüşhane Yatılı İlköğretim Bölge Okulunda, ortaöğrenimini Gümüşhane Mareşal Çakmak Anadolu Öğretmen Lisesinde tamamladı. Lisans öğrenimini 1997-2001 yılları arasında Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde “Türkiye Makaleler Bibliyografyası’nın 1980-1989’daki Yeni Türk Edebiyatı İle İlgili Makalelerin Bibliyografyası” bitirme teziyle tamamladı. Aynı yıl Gümüşhane’de Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni olarak meslek hayatına başladı. 2015’te Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalına kayıt oldu.